

34^e GROENLINKS-CONGRES

CONGRESKRANT

7 FEBRUARI 2015

RIJTUIGENLOODS

AMERSFOORT

GROENLINKS

INHOUDSOPGAVE

PRAKTISCHE INFORMATIE	4
AGENDA	6
ORDE VAN HET CONGRES	9
BENOEMING CONGRESPRESIDIUM	13
FINANCIËN	14
VOORSTEL NIEUWE STATUTEN EN HR	14
VERKIEZING PARTIJBESTUURSLEDEN	69
VERANTWOORDING TOEZICHTRAAD	75
VERANTWOORDING PARTIJBESTUUR	77
VERANTWOORDING EGP-DELEGATIE	80
VERANTWOORDING EUROPESE FRACTIE	81
VERANTWOORDING EERSTE KAMERFRACTIE	86
VERANTWOORDING TWEDE KAMERFRACTIE	96
VERKIEZING KANDIDATEN EERSTE KAMER	103
LEES VERDER IN DE DAGKRANT	117

PRAKTISCHE INFORMATIE

34^E GROENLINKS CONGRES

7 FEBRUARI 2015 10.00-18.30 UUR

DE RIJTUIGENLOODS

PIET MONDRIAANPLEIN 61, 3812 GZ AMERSFOORT

ORGANISATIE CONGRES

Het congres wordt georganiseerd door en staat onder leiding van het congrespresidium van Groen-Links.

De dagvoorzitter is Selçuk Akinci. De leden van het presidium zijn: Birte van Elk, Rick Meulensteen, Jaap van der Heijden, Belinda van Meerkerk, Lolke Boonstra, Gijs van der Kroef, Niels Smit en Wouter Witteveen. De dagvoorzitter en het presidium zijn te benaderen via de organisatietafel rechts voorin de zaal.

ROUTEBESCHRIJVING

Openbaar vervoer

De Rijtuigenloods bevindt zich op 5 minuten lopen van Amersfoort Centraal Station op het terrein 'de Wagenwerkplaats'. Neem uitgang Noordzijde/Piet Mondriaanplein. Zodra u het station verlaat ziet u links Q-Park. Links naast Q-park loopt een weg, deze gaat u op.

Auto

Vanuit de richting Amsterdam (A1):

A1 richting Amersfoort

Neem afslag 12 richting Bunschoten-Spakenburg (N199)

U rijdt nu op de Bunschoterstraat richting centrum Bij afslag Dierenpark gaat u naar links de Amsterdamseweg op

Houd voor het spoorwegviaduct rechts aan

Neem de 2e afslag op de rotonde richting Station Noordzijde/Q-park

Volg de weg die links naast Q-park loopt

U bent nu gearriveerd bij De Rijtuigenloods

Vanuit de richting Utrecht (A28):

A28 richting Amersfoort

Op het knooppunt Rijnsweerd volgt u de A28 richting Amersfoort

Neem na 15 km afslag 5 Maarn richting Amersfoort Volg de weg rechtdoor via de Leusderweg die overgaat in de Arnhemseweg

U komt nu op een T-splitsing, hier gaat u linksaf de Stadsring op

Volg de stadsring, houd voor het spoorviaduct rechts aan, weg gaat omhoog

Op de rotonde neemt u de 4e afslag richting Station Noordzijde/Q-park

Volg de weg die links naast Q-park loopt

U bent nu gearriveerd bij De Rijtuigenloods

Vanuit de richting Zwolle (A28):

A28 richting Amersfoort

Neem afslag 8 richting Amersfoort

Sla linksaf bij Hogeweg

Volg de stadsring, houd voor het spoorviaduct rechts aan, weg gaat omhoog

Op de rotonde neemt u de 4e afslag richting Station Noordzijde/Q-park

Volg de weg die links naast Q-park loopt

U bent nu gearriveerd bij De Rijtuigenloods

Met navigatie:

Adres: Piet Mondriaanlaan

U arriveert, na het helemaal uitrijden van de laan, bij het Station Noordzijde en Q-Park. Naast het Q-park (linkerkant) ligt een weg richting de Rijtuigenloods, deze gaat u op. U bent nu gearriveerd bij de Rijtuigenloods.

Parkeren:

Er zijn voldoende parkeerplaatsen bij De Rijtuigenloods.

AANMELDBALIE

Vanaf 9.00 uur is De Rijtuigenloods open. Bij aankomst meld je je bij de aanmeldbalie waar er een enveloppe met voor je klaar ligt met alle benodigheden voor het congres. Ook krijg je bij deze balie de dagkrant. Hierin vind je de laatste wijzigingen en informatie over het congres. Je kunt de dagkrant ook downloaden via congres.groenlinks.nl

LUNCH

Heb je je aangemeld voor de lunch, dan tref je in de envelop die je bij aanmelding hebt gekregen een lunchbon aan. Tegen inlevering van deze bon bij de buffetten kan je een lunch halen. Er wordt een heerlijke vegetarische lunch van biologische producten verzorgd. De buffetten zijn geopend van 12.45 – 14.00 uur. Heb je dieetwensen doorgegeven, dan

vind je in je envelop een briefje met aanvullende aanwijzingen.

LUNCHPAUZE: ACTIVITEITEN, GESPREK OVER DE VERANTWOORDINGEN & KENNISMAKING KANDIDATEN

Het congres kent een extra lange lunchpauze met een verrassend programma. Ook kun je onze politieke vertegenwoordigers en het bestuur en de toezichtraad persoonlijk spreken over de verantwoordingen. Daarnaast zullen de kandidaten voor de Eerste Kamer zich presenteren voor een nadere kennismaking.

BORREL

Na afloop van het congres kun je nog even napraten met een drankje. Dit is op eigen kosten. De borrel duurt tot uiterlijk 18.30 uur.

WIFI

Wil je tijdens het congres je blog bijhouden, twitteren of congresstukken raadplegen? Er is draadloos netwerk beschikbaar.

STEMKASTJES

Als je stemrecht hebt, vind je in je aanmeldenvelop een stemkastjesbon. Tegen inlevering van deze bon ontvang je een stemkastje. Controleer aan het eind van het congres goed of je het stemkastje hebt ingeleverd! Elk verloren stemkastje moet door ons vergoed worden.

AGENDA

OCHTENDPROGRAMMA (plenair, 10.00 – 12.40 uur)

- 10:00** **Opening door congresvoorzitter**
- voorstellen congresvoorzitter
 - voorstellen congrespresidium
 - voorstellen notulist
- 10:05** **Orde van het congres**
- Vaststellen orde van het congres
 - Benoeming leden Presidium en stembureau
- 10:10** **Financiën: besluiten ten aanzien van vaststellen jaarrekeningen**
- besluit t.a.v. Jaarrekeningen 2011, 2012 en 2013
- 10:15** **Vaststellen nieuwe statuten en huishoudelijk reglement**
- 11:40** **Besluiten t.a.v. overige voorstellen Statuten en Huishoudelijk Reglement**
- Voorstel 1: Bij onvoorziene gevallen van strijdigheid met de wet
 - Voorstel 2: Datum inwerkingtreding
 - Voorstel 3: Overgangsrecht
- 11:45** **Moties**
- 11:50** **Speech Stefan Bekedam, voorzitter DWARS**
- 12:00** **Verkiezing nieuwe Partijbestuursleden**
- verantwoording Kandidatencommissie Partijbestuur (Irona Groeneveld, voorzitter)
 - interview met kandidaten PB
 - stemming
- 12:15** **Speech Rik Grashoff, partijvoorzitter GroenLinks**
- 12:25** **Afscheid leden partijbestuur**
- 12:30** **Overhandiging afwegingskader Militaire interventies aan Bram van Ojik**
- 12:35** **Afscheid Jacqueline Cremers, voormalig Secretary General European Green Party**

ACTIVITEITENPROGRAMMA MET LUNCH (niet plenair) (12.40 – 14.30 uur)

- cultureel programma, lezingen & muziek
- verantwoordingen: in gesprek met fracties (Tweede Kamer, Eerste Kamer, Europese delegatie), partijbestuur en toezichtraad
- veel gelegenheid voor netwerken & onderling contact

MIDDAGPROGRAMMA (plenair, 14.30 – 17.00 uur)

14:30 Vaststelling verantwoordingen toezichtraad, bestuur, EGP-delegatie en fracties

14:35 Actuele moties

14:40 Speech John Steegh, voorzitter Water Natuurlijk

14.50 Campagne Provinciale Staten/Eerste Kamerverkiezingen met o.a.

- speech Bas Eickhout (delegatieleider GroenLinks in Europees Parlement en nummer 1 Duurzame top 100)
- speech Mariette Pennarts (Gedeputeerde namens GroenLinks in provincie Utrecht; lijsttrekker)
- speech Bram van Ojik (politiek leider GroenLinks)

15:30 Verkiezing kandidaten Eerste Kamer

- Verantwoording Kandidatencommissie Eerste Kamer (Roel van Gurp, voorzitter)
- **Lijsttrekker:** introductie kandidaten en stemming
- **Plek 2 – 5:** introductie kandidaten en stemming
- **Plek 6 – 9:** introductie kandidaten en stemming
- **Plek 10 t/m 13:** blokstemming.

16:35 Afscheid Tof Thissen, fractievoorzitter Eerste Kamer

16:45 Speech lijsttrekker Eerste Kamer

16:55 Presentatie kandidaten Eerste Kamer en lijsttrekkers Provincies

17:00 Sluiting congres

BORREL IN DE FOYERS (17.00 – 18.30)

ORDE VAN HET CONGRES

Het congrespresidium heet je hartelijk welkom als deelnemer aan het 34e GroenLinks-congres op 7 februari 2015. Hieronder vind je de spelregels die tijdens het congres gelden. Deze vloeien voort uit bepalingen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van GroenLinks. Lees deze regels goed door, vooral als dit je eerste congresbezoek is. Zo begrijp je beter wat er op 7 februari allemaal gebeurt.

LEIDING VAN HET CONGRES

De leiding van het congres is in handen van de congresvoorzitter. Deze loodst ons door de agenda, en spreekt uit welke besluiten het congres neemt.

Het congrespresidium is verantwoordelijk voor een ordelijk verloop van het congres. Als je bij een agendapunt wilt spreken, moet je je altijd eerst bij ons melden. Ook kun je bij het congrespresidium terecht met vragen, opmerkingen of klachten over de gang van zaken in de zaal. Je vindt het congrespresidium aan de organisatietafel, voorin de plenaire zaal aan de rechterkant.

ORDEVOORSTELLEN

Als congresdeelnemer kun je ordevoorstellen doen als je een wijziging wilt aanbrengen in de voorgestelde vergaderorde. Doe dit bij voorkeur per e-mail, ruim voor aanvang van het Congres. Je kunt voorstellen mailen naar congrespresidium@groenlinks.nl. Ook tijdens het Congres kun je nog een ordevoorstel indienen; wend je je daarvoor tot de organisatietafel.

Het congrespresidium beslist of een ordevoorstel wel of niet in stemming wordt gebracht. Voorstellen die in strijd zijn met de wet, de statuten en/of het huishoudelijk reglement, voorstellen die beogen een eerdere stemming over te doen of die agendapunten willen afvoeren wegens vermeend onvoldoende voorbereidingsmogelijkheden, worden niet toegelaten.

Over toelaatbare ordevoorstellen stemt het Congres onmiddellijk, tenzij op dat moment al een stemming gaande is.

SPREKEN OP HET CONGRES

Bij de meeste agendapunten hebben congresdeelnemers spreekrecht. Voor uitoefening van het spreekrecht gelden de volgende regels.

Tijdig aanmelden

Uiterlijk een half uur voordat het agendapunt wordt behandeld, moet je je als spreker aanmelden door inschrijving op de sprekerslijst. Ga hiervoor naar de organisatietafel. Kort voordat een inschrijftermijn sluit, wordt dit ook op het scherm in de zaal geprojecteerd. Wie zich te laat meldt, kan niet spreken.

➔ *De inschrijving voor de eerste agendapunten sluit dus al vóór de opening van het congres! De zaal is vanaf 9.30 uur open.*

Spreektijd

Het congrespresidium beslist hoeveel spreektijd elke spreker krijgt. Hierbij houden we rekening met de totaal beschikbare tijd per agendapunt en het aantal sprekers.

Stellen van vragen over verantwoordingen

Tot de congresstukken behoren verantwoordingen van de fracties van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en de EU-delegatie alsmede van het partijbestuur, de Toezichtraad en de EGP-delegatie. Elke congresdeelnemer mag hierover vragen stellen. Dit kan in de (extra lange) pauze. Je hoeft je hier niet van tevoren voor aan te melden. Na de pauze worden de verantwoordingen slechts vastgesteld. Dan is er geen gelegenheid meer om vragen te stellen!

Spreekbonnen

Om te kunnen spreken bij een agendapunt heb je spreekbonnen nodig. Iedere congresdeelnemer beschikt over 1 spreekbon (in de aanmeldenvolp). Bij aanmelding als spreker moet je bij de organisatietafel minstens 10 spreekbonnen inleveren. Die moet je bij medestanders verzamelen. Als je minstens 10 spreekbonnen inlevert, krijg je meer spreektijd. De spreektijd wordt verdeeld door het congrespresidium. Sprekers wordt verzocht zich bij het begin van het betreffende agendapunt te melden bij de toegang van het podium.

➔ *Indieners van amendementen krijgen desgewenst spreektijd om hun amendement toe te lichten. Wil*

je langer kunnen spreken dan moet je daarvoor ten minste 10 spreekbonnen inleveren.

In de aanmeldenvelop zit een reserve-spreekbon. Deze wordt alleen gebruikt als daar aanleiding toe is. De congresvoorzitter zal aangeven wanneer en voor welk agendapunt dat het geval is.

Spreken

Als je spreekt, zorg dan dat je op tijd bij de organisatietafel bent! Vooraf hoor je van ons hoeveel spreektijd je hebt. Als je aan de beurt bent, roept de congresvoorzitter je op. De voorzitter herhaalt ook je spreektijd; je resterende spreektijd wordt tijdens het spreken geprojecteerd.

- ➔ *Door de volle agenda zal de spreektijd bij elk onderwerp heel kort (vaak minder dan een minuut) zijn. Bereid dus geen toespraak voor op papier, maar beperk je tot de allerbelangrijkste punten.*

Tweede ronde

Als de voorzitter daartoe aanleiding ziet, kan deze sprekers de gelegenheid geven om nogmaals te spreken. In dat geval moeten sprekers zich opnieuw melden bij de organisatietafel. In de tweede ronde kunnen zich geen nieuwe sprekers melden.

STEMMINGEN

Stemrecht

Stemrecht is voorbehouden aan congresdeelnemers die zich uiterlijk 7 januari 2015 hebben opgegeven, die op 7 februari minstens 3 maanden lid zijn van GroenLinks en die hun contributie hebben betaald.

Stembureau

Voor het goede verloop van de stemmingen benoemt het Congres een stembureau. Het congrespresidium doet hiervoor een voordracht.

Stemmen met stemkaart

Stemmingen over zaken zoals moties en amendementen vinden plaats door middel van het opsteken van een stemkaart. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen, tenzij de Statuten of het Huishoudelijk Reglement anders vereisen (bijvoorbeeld bij de vaststelling van de nieuwe Statuten waarvoor een

tweederde meerderheid vereist is). Onthoudingen tellen niet mee in de uitslag. Als het opsteken van de stemkaarten geen duidelijk beeld geeft, of als het Congres de telling betwist (roep direct en duidelijk 'stemkastjes!'), gebruiken we de elektronische stemkastjes.

Stemmen met stemkastjes (hoofdelijke stemming)

Hoofdelijke stemmingen en stemmingen over personen vinden plaats met behulp van stemkastjes. Tijdens het congres wordt uitgelegd hoe de stemkastjes precies werken.

- ➔ *Iedere stemgerechtigde congresdeelnemer ontvangt bij registratie op 7 februari een stemkastjeskaart. In de foyer kun je die omwisselen voor een stemkastje, die je de hele dag bij je mag houden. Denk er aan bij het weggaan het stemkastje weer in te leveren!*

Vaststelling van uitslagen en herstemming

Het stembureau stelt de uitslagen van stemmingen vast, en de congresvoorzitter deelt deze mee aan het Congres. De door de congresvoorzitter uitgesproken uitslag is beslissend, tenzij de juistheid van dat oordeel onmiddellijk wordt betwist en een congresdeelnemer om herstemming vraagt door te roepen: "herstemming alsjeblieft". De herstemming vindt eventueel plaats met behulp van de stemkastjes.

ACTUELE MOTIES

Tot 12.00 uur kunnen actuele moties schriftelijk en voldoende ondertekend bij het congrespresidium (organisatietafel) worden ingediend. Actuele moties worden alleen in behandeling genomen als zij gaan over onderwerpen die pas kort vóór het Congres als eventueel te behandelen onderwerpen bekend zijn geworden. Bovendien moet het spoedeisend zijn en wordt het alleen in behandeling genomen als het geen uitstel kan lijden. Tot 14.00 uur kunnen amendementen op deze moties schriftelijk en voldoende ondertekend bij het congrespresidium (organisatietafel) worden ingediend. Zie ook <http://congres.groenlinks.nl> voor meer informatie.

BEHANDELING VAN HET CONCEPT NIEUWE STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Een speciale schrijfcommissie heeft een voorstel geschreven voor nieuwe partijstatuten en een huishoudelijk reglement. Dit voorstel is op 16 oktober gepresenteerd. Op het voorstel zijn amendementen ingediend. Het partijbestuur heeft elk amendement van een schriftelijk advies voorzien. Het congrespresidium heeft de amendementen in categorieën ingedeeld.

Categorie 1: deze amendementen zijn slechts van redactionele betekenis en voegen niets inhoudelijks toe. Deze amendementen worden afgehandeld in overeenstemming met het advies van het partijbestuur en komen niet in stemming op het Congres.

Categorie 2: deze amendementen duiden op verschillen, maar leiden niet tot een fundamentele koerswijziging in het voorstel. Indien gewenst kan de indiener een korte toelichting geven. Verder worden deze amendementen zonder discussie in stemming gebracht.

Categorie 3: deze amendementen beogen wezenlijke veranderingen in het voorstel. Deze amendementen kunnen wel onderwerp zijn van discussie. De indiener kan een korte toelichting geven. Iedereen met tenminste tien spreekbonnen kan zich hier aanmelden als spreker.

Indieners van amendementen in de categorie 2 en 3 krijgen de mogelijkheid het woord te voeren, waarna het partijbestuur kan reageren. Bij amendement categorie 3 kunnen ook andere sprekers (met genoeg spreekbonnen) spreektijd krijgen om te reageren. Vervolgens worden alle amendementen m.u.v. categorie 1 amendementen, in stemming gebracht.

Het voorstel is opgedeeld in een deel Statuten en een deel Huishoudelijk Reglement. Allereerst worden de amendementen op de Statuten behandeld en in stemming gebracht. Vervolgens worden de (geamendeerde) Statuten in zijn geheel in stemming gebracht. Voor zowel de amendementen op de Statuten als de (geamendeerde) Statuten zelf geldt dat een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen benodigd is om aangenomen te worden. Vanwege deze benodigde tweederde meerderheid zullen deze stemmingen plaatsvinden met behulp van stemkastjes.

Vervolgens worden de amendementen op het Huishoudelijk Reglement behandeld en in stemming gebracht. Daarna het (geamendeerde) Huishoudelijk Reglement. Voor aanneming van deze voorstellen is een reguliere meerderheid voldoende. Deze stemmingen zullen plaatsvinden door middel van het gebruik van de stemkaart.

N.B. Na aanneming van de nieuwe Statuten en Huishoudelijk Reglement zijn deze nog niet direct van kracht. Het gehele 34e Congres zal verlopen aan de hand van de huidige Statuten en Huishoudelijk Reglement (versie maart 2013).

VERKIEZING PARTIJBESTUUR

- a. Dit congres kiest nieuwe partijbestuursleden op de posten Financieel Beleid en Interne Partijontwikkeling. De verkiezing van de nieuwe leden van het Partijbestuur begint met een ronde waarin vragen over de procedure aan de kandidatencommissie gesteld kunnen worden. Wie een vraag aan de kandidatencommissie wil stellen, moet zich minstens een half uur voor aanvang van dit agendapunt bij de organisatietafel melden. Namens de kandidatencommissie reageert de voorzitter van de commissie. Het is niet toegestaan om vragen over specifieke kandidaten te stellen.
- b. In het advies van de kandidatencommissie in deze congreskrant staat bij alle kandidaten aangegeven voor welke portefeuille zij beschikbaar zijn. Er zijn twee kandidaten voor elke functie.
- c. De stemmingen voor de verkiezing van het partijbestuur worden voorafgegaan door interviews met de kandidaten. Na de interviews volgen de stemmingen.
- d. Voor de verkiezing van leden van het partijbestuur wordt per plaats gestemd. Om gekozen te zijn moet een kandidaat tenminste de helft van het aantal uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd. Als bij de eerste stemming geen van de kandidaten is gekozen vindt een herstemming plaats. In alle gevallen kan ook blanco worden gestemd.
- e. Indien ook na herstemming geen der kandidaten tenminste de helft van de uitgebrachte stemmen behaalt vindt een herstemming plaats over de kandidaat met het hoogste aantal stemmen. Er kan dan worden gekozen voor de kandidaat of

voor blanco. Indien de kandidaat ook dan nog niet tenminste de helft van de uitgebrachte stemmen krijgt, blijft de plaats oningevuld.

Dit congres kiest nieuwe partijbestuursleden op de posten Financieel Beleid en Interne Partijontwikkeling. De Kandidatencommissie Partijbestuur draagt voor beide functies twee kandidaten voor. De verkiezing zal worden voorafgegaan door een interview met alle kandidaten.

VERKIEZING KANDIDATENLIJST EERSTE KAMER

- a. De verkiezing van kandidatenlijst begint met een ronde waarin vragen over de procedure aan de kandidatencommissie gesteld kunnen worden. Wie een vraag aan de kandidatencommissie wil stellen, moet zich minstens een half uur voor aanvang van dit agendapunt bij de organisatietafel melden. Namens de kandidatencommissie reageert de voorzitter van de commissie. Het is niet toegestaan om vragen over specifieke kandidaten te stellen.
- b. In de dagkrant zal bij alle kandidaten aangegeven worden voor welke plek zij beschikbaar zijn.
- c. De stemming voor verkiezing van de kandidatenlijst wordt voorafgegaan door persoonlijke presentaties van de kandidaten. De kandidaat-lijsttrekkers krijgen de gelegenheid tot het houden van een korte pitch. Daarna worden ze geïnterviewd. Kandidaten voor de plaatsen 2 t/m 9 zullen ook geïnterviewd worden. De overige kandidaten zullen zich niet presenteren op het podium. Alle kandidaten stellen zich voor in deze congreskrant en tijdens het lunchprogramma.
- d. Voor de verkiezing van de kandidatenlijst wordt per plek gestemd. Dit geldt voor de eerste vijf plekken. Om gekozen te zijn moet een kandidaat tenminste de helft van het aantal uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd. Als bij de eerste stemming geen van de kandidaten is gekozen vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen.
- e. Mocht ook bij herstemming geen van beide kandidaten de meerderheid van het aantal uitgebrachte geldige stemmen hebben behaald, is geen der kandidaten gekozen en wordt de vergadering geschorst. Vervolgens wordt opnieuw

gestemd over de niet-ingevulde plaats. Aan de stemming kunnen ook kandidaten deelnemen die wel zijn voorgedragen door de kandidatencommissie maar zich niet eerder voor deze plaats verkiesbaar hebben gesteld. Als vervolgens niet een van de aan de stemming deelnemende kandidaten tenminste de helft van de stemmen krijgt, vindt er tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen een herstemming plaats. Bij de herstemming tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen is vervolgens de kandidaat met het hoogste aantal stemmen gekozen, ook als de verkozen niet tenminste de helft van de stemmen heeft behaald. Bij een gelijk aantal stemmen beslist het lot.

- f. Voor plek 10 t/m 13 vindt blokstemming plaats.

BENOEMING LEDEN CONGRESPRESIDIUM

TERMIJN CONGRESPRESIDIUM

Het congrespresidium bestaat uit tenminste vijf en ten hoogste negen die door het Congres worden benoemd. Het huidige presidium bestaat uit: Lolke Boonstra, Birte van Elk, Jaap van der Heijden, Gijs van der Kroef, Belinda van Meerkerk, Rick Meulenstein, Niels Smit en Wouter Witteveen. Bij verkiezing in het partijbestuur zal Jaap van der Heijden het congrespresidium verlaten.

HERBENOEMINGEN

Leden van het congrespresidium kunnen worden benoemd voor maximaal 3 termijnen van 2 jaar. Herbenoeming is aan de orde voor de leden Lolke Boonstra, Gijs van der Kroef, Niels Smit en Wouter Witteveen.

NIEUWE KANDIDATEN

Na dit congres zullen Birte van Elk (wegens bereiken van de maximale termijn) en Rick Meulenstein afscheid nemen van het congrespresidium. Voor het invullen van de vacatures heeft de kandidatencommissie (bestaande uit twee leden van het congrespresidium) gesprekken gevoerd met verschillende kandidaten. Hierbij is met name gekeken naar de organisatorische kwaliteiten van de kandidaten evenals procedurele vaardigheden, creativiteit, het functioneren binnen de groep en probleemoplossend vermogen. De commissie heeft twee zeer geschikte kandidaten voor de vacatures gevonden. De commissie heeft het vertrouwen dat de kandidaten de functie goed kunnen en zullen vervullen.

VOORSTEL

Het congrespresidium stelt het congres, bijeen op 7 februari 2015, voor Mickie van de Loo en Frans Prins als nieuwe leden van het congrespresidium te benoemen, alsmede Lolke Boonstra, Gijs van der Kroef, Niels Smit en Wouter Witteveen te herbenoemen voor een nieuwe termijn tot 2017.

MICKIE VAN DE LOO (28 jaar, Rijswijk)

Graag zou ik de mogelijkheid krijgen om als congrespresidiumlid mijn organisatorische en juridische vaardigheden in te zetten voor GroenLinks op landelijk niveau. Het congrespresidium zie ik als een uitgelezen kans om betrokken te zijn bij het organiseren van de congressen van GroenLinks. Ik zie het lidmaatschap als een uitdagende functie, waar ik veel kan leren, maar ook veel kan bijdragen. GroenLinks is in mijn ogen de partij met de beste plannen en ideeën om Nederland (en in het verlengde daarvan, de wereld) te verbeteren. Een Nederland met meer vrijheid en gelijkheid en meer respect voor onderlinge diversiteit.

FRANS PRINS (58 jaar, Leidschendam)

Duurzaamheid is voor mij altijd een belangrijk thema geweest. Als scholier koos ik voor de fiets en niet voor de populaire brommers als Puch of Kreidler. In mijn werk kies ik voor de sociale kant, eerder door te werken bij de vakbeweging en in de gehandicaptenzorg. Sinds een aantal jaren werk ik als directeur bestuursbureau bij het pensioenfonds voor de sociale werkvoorziening. Ik ben opgegroeid in Den Haag Zuid West en wij wonen al weer bijna 15 jaar in Leidschendam, een prima plek. In mijn vrije tijd loop en fiets ik graag en geniet van familie en vrienden.

FINANCIËN

FORMELE GOEDKEURING JAARREKENINGEN 2011, 2012 EN 2013

De betreffende jaarrekeningen zijn allen conform de tot nu toe geldige statuten eerder goedgekeurd door de Toezichtraad. Bij de totstandkoming van de vernieuwde statuten is ons door de notaris gewezen op een omissie: volgens de wettelijke regels moeten jaarrekeningen door het congres worden goedgekeurd. Om onze handelwijze in overeenstemming te brengen met de wet, zal vanaf nu de formele goedkeuring van jaarrekeningen altijd door het congres plaatsvinden en *moeten* alsnog de laatste drie vastgestelde jaarrekeningen een formele goedkeuring verkrijgen van het congres. Ook in de toekomst zal de Toezichtraad overigens in het goedkeuringsproces zijn belangrijke controlerende rol blijven vervullen.

1. Voorstel tot goedkeuring van de jaarrekening van 2011 (indien u deze jaarrekening wilt inzien kunt u deze vinden op de website: congres.groenlinks.nl).
2. Voorstel tot goedkeuring van de jaarrekening van 2012 (indien u deze jaarrekening wilt inzien kunt u deze vinden op de website: congres.groenlinks.nl).
3. Voorstel tot goedkeuring van de jaarrekening van 2013 (indien u deze jaarrekening wilt inzien kunt u deze vinden op de website: congres.groenlinks.nl).

VOORSTEL NIEUWE STATUTEN EN HR

GROENLINKS MODERNISEERT PARTIJORGANISATIE CONGRESVOORSTEL NIEUWE STATUTEN EN HUISHOUELIJK REGLEMENT

INLEIDING

Terug naar de toekomst

GroenLinks staat er goed voor. We zijn herkenbaar op de kernthema's werk, zorg en schone energie. De verkiezingsuitslagen bij de gemeenteraadsverkiezingen en voor het Europees parlement waren beiden boven verwachting. Nu is het tijd om de organisatie van onze partij te moderniseren. Slagvaardiger, gebaseerd op vertrouwen en met meer ruimte voor invloed van leden.

Sinds de oprichting van GroenLinks is er veel gesleuteld aan de partijstructuur. Dat heeft geleid tot vrij omvangrijke statuten en reglementen, die door de talloze wijzigingen niet altijd logisch en intern consistent waren. Het partijbestuur legt u daarom in dit voorstel compleet nieuwe statuten en reglementen voor. De uitgangspunten van dit voorstel heeft het partijbestuur gevonden in het rapport van de commissie Van Dijk. Belangrijkste uitgangspunt is dat we overbodige regels schrappen en uitgaan van vertrouwen. Het voorstel is dus aanzienlijk compacter dan de huidige statuten en reglementen. We wilden terug naar de kern: welke regels zijn echt nodig voor een soepel functionerende, moderne politieke partij?

Op het Congres in maart 2013 werd in een grote mate van eensgezindheid het rapport 'Terug naar de Toekomst' besproken, opgesteld door de commissie Van Dijk. Uit dat rapport volgden vele aanbevelingen, waarvan een flink deel ook over de organisatie van GroenLinks ging. Met dit voorstel geeft het partijbestuur op een samenhangende manier uitvoering aan de uitspraken van het Congres destijds. De basis is vertrouwen. Dat vertrouwen groeit door rolbewustzijn en rolvastheid van partijorganen, en veel invloed voor leden. Dat is terug te vinden in dit voorstel. Belangrijke onderdelen zijn:

- ➔ **Leden** krijgen **meer invloed** door vaker gebruik te maken van het referendum.
- ➔ Het bevorderen van **ledenparticipatie** wordt expliciet als taak van het partijbestuur vastgelegd in de statuten. Spelregels voor **'partijbrede discussies'** worden vastgelegd.
- ➔ We leggen vast dat op alle niveaus binnen de partij **functioneringscommissies** worden ingesteld.
- ➔ We schrappen **verbodige regels** en geven daarmee ruimte voor partijorganen om zelf invulling te geven aan hun **verantwoordelijkheid**.
- ➔ Voor **afdelingen** leggen we alleen de belangrijkste zaken vast. Dat zorgt voor **duidelijkheid over stemprocedures**, maar geeft tegelijk voldoende **flexibiliteit voor afdelingen**.

Toelichting

Wij introduceren het 'politiek referendum' om ledenparticipatie te bevorderen. Dit wordt als structureel instrument ingezet op initiatief van het partijbestuur, maar kan ook op initiatief van leden plaatsvinden. Naast het al bekende lijsttrekkersreferendum, komen er ook referenda voor kandidatenlijsten. In de geest van de congresuitspraken vervangen de regels voor ledenparticipatie en het politiek referendum tezamen de huidige partijraad. Dit instituut heeft dan ook geen plek meer in de nieuwe structuur. Met de werkwijze rond partijbrede discussies is intussen eerste ervaring opgedaan. Separaat worden medio december de resultaten daarvan geëvalueerd. In de voorliggende Statuten en HHR zijn de formele kaders zodanig vastgelegd, dat flexibiliteit aanwezig blijft en verbetering en aanscherping mogelijk zijn, zonder dat wijziging van de reglementen noodzakelijk is.

Met de nieuwe regels rondom functioneringsgesprekken versterken we een partijcultuur, waarin consistent gekeken wordt naar het (versterken van het) functioneren van onze vertegenwoordigers op alle niveau's. Begeleiding, feedback, scholing zijn gangbare begrippen. Daar waar functioneren, zowel individueel als collectief, van vertegenwoordigers bespreekbaar wordt, ontstaat ook ruimte voor een genuanceerde benadering van het vraagstuk van behoud van continuïteit versus behoefte aan doorstroming en vernieuwing in fracties. Daarmee kan naar het inzicht van het partijbestuur de nu weinig effectieve termijnenregeling – die de zittingsduur van fractieleden en partijbestuurders

limiteerde – vervallen.

Omdat het gaat om compleet nieuwe statuten en reglementen, is bij dit voorstel een artikelsgewijze toelichting opgenomen. Daar wordt per artikel toegelicht wat er wordt bedoeld, en waarom het zo geregeld is.

VERANTWOORDING PROCES

Op grond van het rapport van de commissie Van Dijk en de uitspraken van het congres bij de bespreking van dat rapport heeft het partijbestuur de uitgangspunten voor dit congresvoorstel vastgesteld. Een belangrijke bouwsteen voor het voorliggende voorstel vormt ook het beleidsdocument "ledenparticipatie en versterking partijdemocratie" uit mei 2014. De daarin beschreven instrumenten en werkwijzen zijn, voor zover nodig en wenselijk, vertaald in de formele kaders van statuten en HHR.

Hierop is – op basis van een opdracht van het partijbestuur – een schrijfgroep aan de slag gegaan met het opstellen van nieuwe Statuten en reglementen. Deze schrijfgroep bestond voor een groot deel uit leden van het Juristennetwerk van GroenLinks. Naast de schrijfgroep werd een begeleidingscommissie ingesteld, die het proces en de uitgangspunten bewaakte.

In het proces is een consultatieronde gehouden met de verschillende organen die een plek hebben in Statuten en reglementen. Het partijbestuur heeft er voor gekozen om de consultatie met de leden zelf vorm te geven tijdens het proces van amendering. Reden hiervoor is tweeledig. Allereerst is het partijbestuur van mening dat de hoofdlijnen voor het nieuwe voorstel helder zijn vevat in de uitspraken van het 32e Congres. Daarnaast is het partijbestuur ervan overtuigd dat een discussie aan kracht wint als deze kan worden gevoerd op basis van een helder voorstel.

Voor het proces tot aan het komende Congres betekent dit het volgende:

- het partijbestuur geeft toelichting op en mogelijkheid van vragen en discussie over het voorstel allereerst via de bestuursverantwoordingsronde langs de provinciale ledenvergaderingen in dit najaar.
- het partijbestuur staat open voor concrete

voorstellen die – binnen de uitgangspunten – het voorstel verbeteren of verhelderen. In dit verband zijn we verheugd te kunnen melden dat leden van het Juridisch Netwerk zich bereid hebben getoond hun kennis en expertise ook tijdens het amendementenproces in te willen zetten.

- Op sommige punten heeft het partijbestuur een keus gemaakt, in het besef dat hierover binnen GroenLinks uiteenlopende opvattingen bestaan. Indien de discussie over specifieke onderdelen van het voorstel daartoe aanleiding geeft, zal via de weg van gezamenlijk goed voorbereide amendementen een duidelijke keuze aan het congres worden voorgelegd.

Het partijbestuur is de leden van Juristennetwerk en begeleidingscommissie zeer erkentelijk voor de tijd en energie die ze in dit voorstel hebben gestoken. Iedereen die bij de totstandkoming van dit voorstel betrokken is geweest zijn we veel dank verschuldigd. Dit geldt in het bijzonder voor Christiaan Roorda, zonder wie dit voorstel niet was geweest wat het nu is.

NADERE TOELICHTING N.A.V. DE CONGRESVOORBEREIDING

In de voorbereiding op het de behandeling van het voorstel op het Congres kwam naar voren dat op sommige onderdelen de toelichting niet toereikend werd geacht. Op een aantal punten is hieronder daarom een nadere toelichting te lezen.

AFSCHAFFEN TERMIJNENREGELINGEN

Het partijbestuur stelt voor om geen termijnenregelingen meer op te nemen in statuten en huishoudelijk reglement. Op dit moment gelden voor alle functies binnen of namens de partij maximumtermijnen. Voor interne partijorganen geldt in zijn algemeenheid dat de maximumtermijn feitelijk nooit wordt volgemaakt. Het feit dat het hier om vrijwilligersfuncties gaat – die echter wel een fors tijdsbeslag met zich meebrengen – zal hier mede debet aan zijn. Het partijbestuur is er van overtuigd dat het schrappen van de maximumtermijnen de facto weinig tot niets aan de werkelijkheid zal veranderen.

In de praktijk is het vooral de termijnenregeling voor volksvertegenwoordigers die dilemma's oplevert. In sommige afdelingen speelt het gebrek aan (voldoende gekwalificeerde) kandidaten een rol. In dat geval wordt vaak – met succes – een beroep gedaan op de mogelijkheid een uitzondering te maken. Daar waar een (dreigende) dwingende toepassing van de termijnenregeling vanuit het partijbestuur in de richting van afdelingen aan de orde is geweest, moet worden vastgesteld dat dit in vrijwel alle gevallen meer schade heeft toegebracht, dan heeft bijgedragen aan een positieve oplossing van het achterliggende probleem. Een neveneffect van de termijnenregeling is dat mensen die lange tijd in de gemeenteraad of provinciale staten hebben gezeten, formeel ook niet als lijstduwer op de lijst mogen worden gezet. Dat is eigenlijk niet goed uit te leggen: het lijstduwerschap kan dan juist van waarde zijn, voor het goed verbinden van bekende (oude) namen aan vernieuwing van de lijst in de top. Voor het landelijk niveau kunnen we constateren dat elke dreigende toepassing van de termijnenregeling in het verleden vooral leidde tot aanpassing van de regeling.

Alles bij elkaar acht het partijbestuur deze regels, en de onverkorte toepassing ervan, schadelijker dan het

probleem dat ermee wordt geprobeerd te voorkomen. Zowel mét als zonder regels zullen zich onwenselijke situaties voordoen. In die gevallen is het beter om over de inhoudelijke kant het gesprek aan te gaan, dan om formele regels toe te passen.

Het partijbestuur bepleit op alle niveaus een beleid van tijdige vernieuwing en verjonging in vertegenwoordigende functies. Besturen en fracties zijn gebaat bij een voortdurende aandacht voor de balans tussen behoud van ervaring en toestroom van nieuw talent. Die dynamiek is ook van belang om open te blijven staan voor invloeden van buitenaf. De vraag is hoe je dat bewerkstelligt, zonder gevangen te raken in regelingen. We hebben er daarom voor gekozen om wel op alle niveaus functioneringscommissies verplicht te stellen. Het partijbestuur denkt met deze bepaling te bevorderen dat op een positieve manier het gesprek wordt gevoerd over het functioneren, inclusief de steeds terugkerende vraag over balans tussen ervaring en vernieuwing. Belangrijk is dat het gesprek over functioneren (op alle niveaus) een gewoonte wordt.

AFSCHAFEN PARTIJRAAD

In lijn met de uitspraken van het Congres 2013 is de partijraad niet langer als partijorgaan opgenomen in de statuten. Het partijbestuur erkent dat de vraag of exact aan de voorwaarden die worden geformuleerd in het rapport van Van Dijk is voldaan open staat voor discussie. Met het opnemen van bepalingen over het interne debat, de mogelijkheid tot het initiëren van een politiek referendum en het toepassen van het instrument referendum voor het vaststellen van kandidatenlijsten is het partijbestuur van mening dat de ledenparticipatie en het interne debat stevig is verankerd in de regels. Naast de reglementaire kant heeft het partijbestuur zich de afgelopen jaren ook ingezet om – stukje bij beetje – een cultuurverandering te bewerkstelligen. De verantwoordingsronde langs de provincies – in aanloop naar het congres – is daarvan een zichtbaar voorbeeld. Ook wat betreft de wijze waarop de communicatie met de leden wordt vormgegeven en de manier waarop leden en experts worden betrokken bij belangrijke besluiten van b.v. de Tweede Kamerfractie is naar het bescheiden oordeel van het partijbestuur verbeterd. Alles tezamen biedt dit naar de mening van het partijbestuur ruim voldoende basis om met deze nieuwe set van interne spelregels vol overtuiging aan de slag te gaan.

AFDRACHTREGELING

De afdrachtregeling verhoudt zich niet goed tot hetgeen in de Kieswet is bepaald: volksvertegenwoordigers worden zonder last gekozen. Het is daarom niet mogelijk een statutair verband te leggen tussen rechten van leden en de verplichting tot een afdracht. Het vervallen van het betreffende artikel verandert niets aan de praktijk: allen die namens GroenLinks als volksvertegenwoordiger worden gekozen wordt voorafgaand aan de kandidaatstelling gevraagd zich vrijwillig te committeren aan de afspraken zoals die zijn neergelegd in de 'afdrachtregeling', d.w.z. om binnen bepaalde randvoorwaarden een deel van de vergoeding als volksvertegenwoordiger aan de partij af te dragen. De huidige afdrachtregeling is door het Congres vastgesteld.

VERVALLEN 'ONTSNAPPINGSCLAUSULES'

In de huidige statuten staat een reeks aan 'ontsnappingsclausules', die zouden moeten regelen dat in sommige (onvoorziene) omstandigheden buiten de regels om zou kunnen worden gehandeld. Het partijbestuur vindt deze bepalingen ofwel overbodig, ofwel in strijd met de wet.

Onvoorziene omstandigheden zijn per definitie niet geregeld in statuten en HHR, en de wijze waarop dan gehandeld moet worden ook niet. In die gevallen is het altijd aan het partijbestuur om naar bevind van zaken te handelen – en daarover achteraf uiteraard verantwoording af te leggen. Voorzienbare kwesties of dilemma's moeten zo goed mogelijk geregeld worden. Het spreekt voor zich dat het partijbestuur van mening is dat dit met het voorstel voor nieuwe statuten en HHR het geval is.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING OP BASIS VAN ONTWERP-STATUTEN

VERSIE 16 OKTOBER 2014

O=Ongewijzigd G=Gewijzigd N=Nieuw artikel

HOOFDSTUK 1. DE VERENIGING

ARTIKEL 1. NAAM, ZETEL

1. De vereniging draagt de naam: GroenLinks.
2. Zij heeft haar zetel in Utrecht.

O/G/N: Ongewijzigd

Oud artikel: ST 1

➔ Toelichting:

Het vastleggen van de zetel van de vereniging is wettelijk verplicht. Dit heeft verder geen gevolgen.

ARTIKEL 2. DOEL

1. GroenLinks heeft als doel het bedrijven van GroenLinkse politiek.
2. In haar programma's wordt uitgewerkt wat onder GroenLinkse politiek wordt verstaan.
3. GroenLinks heeft geen winstoogmerk.

O/G/N: Ongewijzigd

OUD ARTIKEL: ST 3

➔ Toelichting:

Eerste twee leden alleen redactionele aanpassingen. Er is een derde lid toegevoegd om te voldoen aan de regels voor ANBI's ("algemeen nu beogende instellingen"), door expliciet vast te leggen dat GroenLinks geen winstoogmerk heeft. Het voldoen aan de ANBI-regels is van essentieel belang voor de fiscale aftrekbaarheid van giften aan GroenLinks.

HOOFDSTUK 2. DE LEDEN

ARTIKEL 3. BEGIN VAN HET LIDMAATSCHAP; CONTRIBUTIE

1. Iedereen die instemt met het doel en die zestien jaar of ouder is kan lid worden van GroenLinks.
2. Het partijbestuur beslist over toelating. Bij niet-toelating kan de betrokkene in beroep bij de commissie voor geschil en beroep.
3. Elk lid is persoonlijk contributie verschuldigd. De hoogte van de contributie wordt vastgesteld door het congres.
4. Drie maanden na de inschrijving als lid gaat het lidmaatschap in, mits contributie is betaald.
5. Gedurende de periode van drie maanden is men geen lid, maar heeft men wel de rechten die aan het lidmaatschap toekomen, behalve het actieve stemrecht.
6. Ieder lid van GroenLinks is tevens lid van de afdeling waarin zij of hij woont.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 7, ST 8

➔ Toelichting:

Voornamelijk redactionele wijzigingen. Het is binnen het Nederlandse verenigingsrecht niet mogelijk om 'proeflid' zonder stemrecht te zijn. Wel kunnen voorwaarden worden gesteld waaraan voldaan moet worden om toegelaten te worden tot lid. De wachttijd van drie maanden – ook opgenomen in de huidige statuten – acht het partijbestuur noodzakelijk om wervingsacties met als enig oogmerk het beïnvloeden van stemmingen op ledenvergaderingen te ontmoedigen.

Lid 3 is ongewijzigd. Desondanks is hieromtrent de laatste jaren een enigszins onduidelijke situatie ontstaan. Daarom wordt separaat nu ook de geldende contributietabel ter goedkeuring aan het congres voorgelegd. De bedragen die daarin staan zijn alleen een advies; alleen de minimumcontributie is bindend.

In lid 4 wordt vastgelegd dat men na aanmelding voor het lidmaatschap op het stemrecht na alle rechten heeft die leden ook hebben. Dit is relevant met het oog op kandidaatstelling en/of plaatsing op kandidatenlijsten.

ARTIKEL 4. KANDIDATUUR

1. Leden hebben het recht zich kandidaat te stellen voor alle functies binnen GroenLinks en voor alle kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende organen.
2. In het huishoudelijk reglement kan worden bepaald dat een kandidaat moet worden voorgedragen door:
 - a. een in het huishoudelijk reglement omschreven minimumaantal of –percentage aan leden, of
 - b. het partijorgaan dat belast is met de selectie van kandidaten.
3. In het huishoudelijk reglement kan de kandidatuur voor daarin aangeduide functies en verkiezingen afhankelijk worden gesteld van een beoordeling van haar of zijn integriteit.
4. Niemand kan tegelijkertijd zijn:
 - a. lid van meer dan één vertegenwoordigend orgaan (gemeenteraad, deelgemeenteraad, provinciale staten, Eerste of Tweede Kamer, Europees Parlement);
 - b. lid van een vertegenwoordigend orgaan en lid van het partij- of afdelingsbestuur op hetzelfde niveau;
 - c. ambtsdrager (burgemeester, wethouder, gedeputeerde, minister, staatssecretaris) en lid van het partij- of afdelingsbestuur op hetzelfde niveau;
 - d. ambtsdrager en lid van een vertegenwoordigend orgaan, op welk niveau dan ook;
 - e. lid van het partijbestuur, de toezichtraad, het congrespresidium of de commissie voor geschil en beroep;
 - f. lid van een kandidatencommissie en kandidaat voor het orgaan waarvoor de commissie is ingesteld;
 - g. lid van het afdelingsbestuur en lid van de kascommissie van die afdeling;
 - h. in dienst van bestuur of fractie en lid van dat bestuur of die fractie.
5. GroenLinks bevordert evenredige deelname aan alle functies die in en namens de partij worden vervuld door haar leden ongeacht sekse, seksuele voorkeur, religie, huidskleur, nationaliteit, culturele achtergrond, leeftijd of gezondheid.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 5, HHR 106

➔ Toelichting:

In dit artikel worden alle bepalingen die relevant zijn voor kandidatuur binnen of namens de vereniging gebundeld. Lid 1. regelt dat alle leden in beginsel kandidaat kunnen zijn voor alle functies binnen of namens GroenLinks. Zie in dit verband ook de toelichting op art. 3 lid 4 van de statuten.

Lid 2. en 3. regelen dat nadere voorwaarden kunnen worden gesteld aan de kandidatuur, en dat die voorwaarden worden uitgewerkt in het HHR. In het voorstel voor een nieuwe HHR is te zien dat het PB dat ook wil doen. De keus die hier wordt gemaakt is dat lidmaatschap wel een noodzakelijke voorwaarde voor kandidatuur is, maar geen voldoende voorwaarde. In de art. over kandidaatstelling wordt dit nader toegelicht.

Lid 4. regelt de onverenigbaarheid van functies. Dit is op dit moment geregeld in het HHR. Naar de mening van het partijbestuur is de onwenselijkheid van dubbele petten zodanig in onze partij verankerd, dat de statuten een betere plek zijn om dit vast te leggen. Ten opzichte van de huidige opsomming is er één toegevoegd, nl lid 4 sub d. Lid 5. vervangt de oude bepalingen over het bevorderen van gelijke deelname in een kernachtiger formulering. Evenals in de oude formulering, gaat het hier om de intentie van gelijke deelname. Het vastleggen van intenties alleen is onvoldoende. Toch kiest het partijbestuur er niet voor om b.v. met quota te gaan werken, of – zoals enkele van onze zusterpartijen – met een verplichte dubbele (man/vrouw) invulling van bepaalde functies. Door de bevordering van gelijke deelname als uitgangspunt vast te leggen in onze statuten, wordt er een plicht geschapen voor partijorganen – waaronder kandidatencommissies – om hieraan te werken. Tegelijk ontstaat in de ogen van het partijbestuur de verplichting om – indien de gelijke deelname niet gerealiseerd kan worden – hierover verantwoording af te leggen aan de leden.

In onze huidige kandidatenprocedure moeten kandidaten geschikt worden bevonden door de kandidatencommissie. Het geschiktheidsoordeel omvat nu mede het oordeel over de integriteit van kandidaten. Het partijbestuur stelt voor deze twee oordelen te splitsen. Het oordeel over integriteit blijft ter beoordeling aan de kandidatencommissie, en is een harde voorwaarde voor kandidatuur, maar het oordeel over geschiktheid acht het partijbestuur aan de leden. Dat neemt niet weg dat kandidatencommissies nog steeds een lijstvolgordelijk advies opstellen en daarin een selectie van meest geschikte kandidaten kunnen opnemen. Dit is nader uitgewerkt in artikel 13 van het HHR.

ARTIKEL 5. EINDE VAN HET LIDMAATSCHAP

Het lidmaatschap eindigt door:

- a. opzegging door het lid;
- b. opzegging door GroenLinks;
- c. roeyement;
- d. overlijden.

O/G/N: Ongewijzigd

Oud artikel: ST 9

➔ Toelichting:

Alleen redactionele wijzigingen.

ARTIKEL 6. OPZEGGING, ROYEMENT

1. Het partijbestuur kan het lidmaatschap opzeggen indien het lid, na daartoe behoorlijk te zijn aangemaand, in gebreke blijft met betaling van de contributie.
2. Het partijbestuur kan een lid, na instemming van de toezichtraad, royeren indien het lid in strijd handelt met de statuten, reglementen of besluiten van GroenLinks, of GroenLinks op onredelijke wijze benadeelt.
3. De betrokkene wordt zo spoedig mogelijk van het voornemen tot royement in kennis gesteld, onder opgaaf van redenen. Hij wordt in de gelegenheid gesteld over dat voornemen te worden gehoord.
4. Betrokkene kan, binnen een maand na ontvangst van het besluit tot royement, beroep instellen bij de commissie voor geschil en beroep. Gedurende het beroep is het lid geschorst.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 10, ST 11, HHR 107

➔ Toelichting:

Dit artikel gaat over de wijze waarop het lidmaatschap eindigt indien het door opzegging van GroenLinks of door royement geschiedt. In dit artikel worden twee oude artikelen uit de statuten gecombineerd. Met name het gedeelte over royement is gewijzigd, omdat de terugroepingsprocedure is geschrapt (zie ook de toelichting op de nieuwe artt. 16 en 29 HHR).

Lid 1. regelt dat indien geen contributie wordt betaald, het lid op enig moment door het partijbestuur kan worden uitgeschreven. In de praktijk gebeurt dit pas nadat over een langere periode een grote inspanning geleverd is om het lid alsnog tenminste de minimum contributie te laten betalen. Indien betrokkene niet in staat is om contributie te betalen, dan bestaat daarvoor een tijdelijke ontheffingsregeling. Het recht op beroep tegen (administratieve) uitschrijving kan daarmee naar de mening van het partijbestuur vervallen. In de praktijk is overigens nooit een beroep gedaan op dit recht.

Lid 2-4. gaat over royement. Dit kan alleen door het partijbestuur worden uitgesproken, en dient gemotiveerd te worden aan de hand van de genoemde gronden voor royement. Royement kan uitsluitend met instemming van de Toezichtraad plaatsvinden. De Toezichtraad wordt daarmee in staat gesteld te toetsen of de onderbouwing voor het besluit voldoende en zorgvuldig is.

Voor de invulling van de gronden voor royement zal gebruik worden gemaakt van de 'jurisprudentie', in de vorm van eerder genomen royementsbesluiten, die de afgelopen jaren is opgebouwd. Dat houdt onder meer in dat volksvertegenwoordigers die zich afsplitsen van GroenLinks, zich onttrekken aan de verantwoordingsplicht die voortvloeit uit plaatsing op een

kandidatenlijst of hun zetel niet ter beschikking stellen als een ledenvergadering daarom vraagt, in principe geacht worden GroenLinks op onredelijke wijze te benadelen. De mogelijkheid om vanwege 'dubbel lidmaatschap' (voorheen geregeld in art. 107 HHR) te worden geroyeerd is ook geschrapt. Het partijbestuur vindt het niet meer van deze tijd om het dubbele lidmaatschap als zodanig te zien als reden voor royement. De formulering in lid 2 biedt voldoende mogelijkheid tot royement, in geval iemand het lidmaatschap van een andere partij gebruikt om daarmee GroenLinks op onredelijke wijze te benadelen.

Voor royement blijft de beroepsprocedure uiteraard wel bestaan (lid 4).

ARTIKEL 7. SAMENSTELLING; TAKEN

1. GroenLinks kent een congres. Dit is de algemene ledenvergadering van de vereniging en daarmee het hoogste orgaan binnen de partij.
2. Het huishoudelijk reglement kan erin voorzien dat leden via een elektronisch communicatiemiddel deel kunnen nemen aan het congres volgens in dat reglement te stellen regels.
3. Aan het congres komen alle taken en bevoegdheden toe die niet bij of krachtens de wet of deze statuten aan andere organen zijn opgedragen. In het bijzonder heeft het tot taak:
 - a. op hoofdlijnen het beleid van de vereniging te bepalen en de uitvoering van dat beleid door het partijbestuur en andere organen te beoordelen;
 - b. het programma voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement vast te stellen;
 - c. het beleid van de fracties van GroenLinks in de Eerste en Tweede Kamer en van de delegatie in het Europees Parlement te beoordelen.
4. Het congres stelt de kandidatenlijst vast voor alle verkiezingen waarvoor niet een afdeling verantwoordelijk is. In het huishoudelijk reglement kan echter worden bepaald dat bij bepaalde verkiezingen de kandidatenlijst of de lijsttrekker wordt vastgesteld bij referendum. In dat geval geeft het huishoudelijk reglement regels voor zo'n referendum.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 12, ST 13

➔ Toelichting:

Dit artikel beschrijft de algemene taken en bevoegdheden van het congres, het hoogste orgaan binnen de vereniging. Het congres stelt de kandidatenlijst vast voor de verkiezingen voor Eerste en Tweede Kamer en Europees Parlement.

Er is één alternatief voor het congres: het referendum. De statuten kennen twee soorten referenda: referenda over kandidaten en over politieke besluiten. Het kandidatenreferendum wordt verder geregeld in het huishoudelijk reglement, het politieke referendum in artikel 12 van de statuten.

In lid 2 wordt de mogelijkheid geschapen om in de toekomst deelname aan congressen via videoconferencing mogelijk te maken. Het is daarbij van belang dat leden niet alleen kunnen meestemmen, maar ook kunnen meeluisteren en eventueel meediscussiëren.

ARTIKEL 8. RECHTEN OP HET CONGRES

1. Alle leden hebben toegang tot het congres, mogen daar het woord voeren en hebben stemrecht.
2. Voorstellen, amendementen en moties kunnen worden ingediend door het partijbestuur of ten minste vijftien leden gezamenlijk.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 11, ST 6

➔ Toelichting:

Lid 1. geeft alle leden toegang tot het congres. Bij de oproeping voor het congres zal de leden wordt verzocht zich voor een bepaalde datum aan te melden, zodat het bestuur een inschatting kan maken van het aantal te verwachten leden in verband met de te huren zaalruimte..

Lid 2. regelt wie er iets aan het Congres mag voorleggen. Het partijbestuur kiest er voor om dit zo eenvoudig en eerlijk mogelijk te doen: naast het partijbestuur hebben 15 leden gezamenlijk het recht om voorstellen, moties en amendementen in te dienen. 15 leden vertegenwoordigen minder dan 0,1% van alle leden en ongeveer 1% van het gemiddelde aantal congresdeelnemers de afgelopen jaren. Tegelijk is goed vast te stellen of ook daadwerkelijk 15 leden het voorstel, amendement of motie ondersteunen. Ten opzichte van de huidige situatie is het recht van bepaalde organen binnen de partij (afdelingen, werkgroepen) om amendementen in te dienen geschrapt. De huidige regeling is naar het oordeel van het partijbestuur niet transparant: er bestaat geen duidelijkheid over het daadwerkelijke draagvlak voor een amendement.

De nieuwe aanpak laat onverlet dat afdelingen en landelijke of lokale werkgroepen initiatief kunnen nemen en hun naam kunnen verbinden aan moties of amendementen. De drempel van het verzamelen van de steun van 15 leden acht het partijbestuur niet hoog. Anderzijds is op deze wijze geborgd dat voor het indienen van amendementen, die logischerwijs meegenomen moeten worden in een zeer intensief proces van voorbereiding van- en stemmingen op het congres, een zekere collectieve steun en inspanning vereist is.

Daarnaast regelt het artikel wat aan het congres kan worden voorgelegd: voorstellen, moties en amendementen. Dit is niet anders dan het nu is. In het HHR, art 1, worden nadere procedures uitgewerkt en termijnen gesteld.

ARTIKEL 9. BIJEENROEPING

1. Het partijbestuur roept het congres ten minste eenmaal per jaar bijeen.
2. Het congres kan worden bijeengeroepen op verzoek van ten minste 10% van de leden of op verzoek van de toezichtraad. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf het congres bijeenroepen op de wijze die in het huishoudelijk reglement is geregeld.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 14

➔ **Toelichting:**

Het oude artikel is ingekort. De wijze waarop een Congres op verzoek van 10% van de leden verder wordt vormgegeven is geregeld in het HHR.

ARTIKEL 10. LEIDING VAN HET CONGRES

1. Er is een congrespresidium, dat zorg draagt voor de orde van het congres.
2. De leden van het congrespresidium worden benoemd door het congres, op voordracht van het partijbestuur. Zij kunnen door het congres worden geschorst en ontslagen. De omvang van het congrespresidium en de kandidaatstelling en verkiezing van haar leden worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 15

➔ **Toelichting:**

De orde van het congres blijft bij een onafhankelijk opererend congrespresidium. Het artikel waarin expliciet wordt uitgesloten dat de partijbestuurders een rol als voorzitter of secretaris zouden mogen hebben is geschrapt. Partijbestuur is van mening dat het congres op een onafhankelijke manier moet worden voorgezeten en genotuleerd. De praktijk van de afgelopen jaren heeft geleerd dat dit bij het congrespresidium in goede handen is.

We stellen wel voor om de wijze van benoemen van leden van het congrespresidium te objectiveren. De huidige praktijk is er een die nog heet meest lijkt op coöptatie: het congrespresidium selecteert haar eigen opvolgers en legt deze zelf voor aan het congres. Het partijbestuur hecht er aan uitdrukkelijk te vermelden dat dit de afgelopen jaren prima heeft gefunctioneerd. Toch zijn we van mening dat coöptatie in de kern een onwenselijke procedure is. De leden van het congrespresidium blijven in het vervolg wel benoemd worden door het congres, maar – net als de referendumcommissie en commissie voor geschil en beroep – voortaan op voorstel van het partijbestuur. Het spreekt voor zich dat het partijbestuur dit doet in nauw overleg met het congrespresidium.

ARTIKEL 11. BESLUITVORMING

Het congres neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen, tenzij in deze statuten of het huishoudelijk reglement anders is bepaald. Stemmen bij volmacht is niet mogelijk.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 42, HHR 43

➡ Toelichting:

Het partijbestuur stelt voor de blanco stem af te schaffen. Belangrijkste reden is dat de blanco stem onduidelijk is. Als je een absolute meerderheid als eis stelt voor het aannemen van een voorstel, werkt de blanco stem als een tegenstem. Maar het is onduidelijk of de blanco-stemmer dat ook bedoeld heeft: die heeft immers niet tegengestemd. Onder de oude statuten waren er situaties waarin een lid niet tegen kon stemmen: bij het kiezen uit twee of meer kandidaten. Daarom stemde iedereen die tegen alle kandidaten was, maar blanco. Om zo'n tegenstem zijn eigen plek te geven, en om onduidelijkheid rond de blanco stem tegen te gaan, wordt nu in het huishoudelijk reglement bepaald dat de leden niet blanco kunnen stemmen, maar dat zij wel kunnen aangeven tegen alle kandidaten te zijn. Omdat een kandidaat in die gevallen een absolute meerderheid moet behalen, krijgt deze tegenstem het gewicht dat haar toekomt.

ARTIKEL 12. POLITIEK REFERENDUM

1. Het congres, 5% van de leden of het partijbestuur kan besluiten tot het houden van een referendum over een onderwerp dat tot het werkterrein van het congres hoort.
2. In het huishoudelijk reglement wordt geregeld hoe en onder welke voorwaarden leden een inleidend verzoek voor zo'n referendum kunnen indienen.
3. Bij een politiek referendum wordt gestemd over een voorstel dat strekt tot wijziging van de bestaande situatie; dat kan ook inhouden het doen van een uitspraak of het innemen van een standpunt. De leden kunnen slechts voor of tegen het voorstel stemmen.
4. Tussen het openen en sluiten van de stemming ligt tenminste één week.
5. Het voorstel is aangenomen als een meerderheid van de uitgebrachte stemmen vóór het voorstel is en die meerderheid tenminste 10% van de leden vertegenwoordigt. Het besluit heeft dan dezelfde status als een congresbesluit. In alle andere gevallen is het voorstel verworpen; als de tegenstemmers tenminste 10% van de leden vertegenwoordigen, heeft de verwerping dezelfde status als een congresbesluit.
6. Dit artikel is niet van toepassing op een referendum als bedoeld in artikel 7 lid 4 of artikel 16 lid 2.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Dit nieuwe artikel regelt het 'politiek referendum' binnen GroenLinks. Congres, partijbestuur of 5% van de leden kunnen besluiten om aan alle leden een uitspraak voor te leggen. Lid 1 geeft verder aan dat dit kan gaan over alle zaken die ook op een Congres aan de orde kunnen komen. Een referendum is nooit bindend als het gaat over de wijze waarop een landelijke fractie zijn werk organiseert, de samenstelling of taakverdeling binnen fracties of besluiten op welke wijze vertegenwoordigers van GroenLinks moeten stemmen. In dat soort gevallen zal het altijd gaan om een advies aan een fractie. Lid 2 maakt het mogelijk om in het HHR regels te stellen voor een 'inleidend verzoek'. Zie verder de toelichting bij artikel 8 HHR. Lid 3 bepaalt dat het voorstel strekt tot wijziging van een bestaande situatie. Hiermee wordt de wijze van vraagstelling in die zin ingekaderd en vastgelegd dat een meerderheid 'voor' leidt tot een wijziging van een bestaand standpunt of situatie, danwel leidt tot een tot dan toe niet bestaand, nieuw standpunt of nieuwe situatie. Lid 4 legt een minimumeis vast voor opstellen van de

'stembus'. Het partijbestuur acht 1 week het absolute minimum, dat zich waarschijnlijk alleen voordoet in bijzondere situaties, met grote spoedeisendheid. In vrijwel alle andere situaties kan meer tijd worden genomen om leden te informeren, met elkaar in discussie te laten gaan en in staat te stellen hun stem uit te brengen.

Lid 5 regelt wanneer de uitslag van het referendum gelijk staat aan een besluit van het congres. Dat is alleen zo als de meerderheid 10% van de leden vertegenwoordigt.

Twee voorbeelden, waarbij we uitgaan van 23.000 leden:

- Bij een uitslag waarin 1300 leden 'voor' stemmen en 1200 'tegen' is het voorstel niet aangenomen. De voorstemmers vertegenwoordigen immers minder dan 10% van de leden.
- Bij een uitslag waarbij 2500 leden 'voor' stemmen en 2400 'tegen', is het voorstel aangenomen en heeft het referendum dezelfde status als een congresuitspraak.

Het partijbestuur kiest bewust voor deze invulling, omdat daarmee verzekerd is dat het voorstel een minimum aan steun onder de leden heeft. Er is bewust niet gekozen voor een 'eenvoudige' opkomstdrempel. Dat zou namelijk betekenen dat iedereen die een tegenstem uitbrengt kan bijdragen aan de kans dat het voorstel toch wordt overgenomen. De kans zou dan ook bestaan dat men door weg te blijven de status van het referendum probeert te beïnvloeden. Door het opkomstpercentage te relateren aan het aantal voor- of tegenstemmers wordt gestimuleerd dat zoveel mogelijk mensen hun stem uitbrengen.

ARTIKEL 13. INTERN DEBAT

1. Het partijbestuur bevordert het politieke debat binnen GroenLinks.
2. Het partijbestuur stelt een regeling op waarin de processen van participatie van leden en andere geïnteresseerden worden vastgelegd.
3. Het partijbestuur ziet toe op de naleving van deze regeling en legt daarover verantwoording af in het jaarverslag.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:

In dit nieuwe artikel wordt bepaald dat het partijbestuur verantwoordelijk is voor het interne debat (lid 1). De wijze waarop invulling wordt gegeven aan die verantwoordelijkheid wordt vastgelegd in het HHR, art 16. Een groot deel van de wijze waarop het partijbestuur dit wil vormgeven ligt vast in het beleidsdocument over ledenparticipatie van het partijbestuur, van mei 2014. Daarin is aangegeven hoe het partijbestuur de processen waar in lid 2 naar wordt verwezen voor zich ziet. Verantwoording hierover moet expliciet plaatsvinden, reden waarom lid 3 regelt dat hierover apart verantwoording wordt afgelegd in het jaarverslag.

Het partijbestuur kiest er voor om – in lijn met de aanbevelingen van de commissie Van Dijk – geen dichtgetimmerde regeling op te nemen in statuten en/of HHR. Naar de stellige overtuiging van het partijbestuur zouden hiermee een open debat en dialoog kunnen worden belemmerd. Hoe meer dit soort processen worden ingekaderd en vastgelegd, hoe groter de kans dat de discussie niet over de inhoud gaat, maar juist over die regels. In een ontspannen verhouding tussen leden, congres, partijbestuur en fracties past het ook om elkaar achteraf duidelijk te maken wat er beter kan – in die zin is elke verantwoording wat het partijbestuur betreft een moment om te bekijken wat er beter kan. In de regionale voorbereiding van het congres, en op het congres zelf, is er ruimte voor de leden om hiervoor zelf met suggesties en aanbevelingen te komen. Zie verder de toelichting bij art 16 van het HHR.

HOOFDSTUK 4. HET PARTIJBESTUUR

ARTIKEL 14. TAKEN VAN HET PARTIJBESTUUR

1. GroenLinks kent een partijbestuur, dat tot taak heeft:
 - a. het dagelijks bestuur van GroenLinks te voeren;
 - b. de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren en te faciliteren;
 - c. politiek talent te scouten en te ontwikkelen.
2. Het partijbestuur zorgt dat de binnen GroenLinks geldende regelingen beschikbaar en toegankelijk zijn voor de leden.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 24

ARTIKEL 15. FINANCIËN, VERANTWOORDING

1. Het partijbestuur stelt jaarlijks de begroting en het meerjarenbeleidsplan op, uiterlijk in november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De begroting en het meerjarenbeleidsplan worden ter goedkeuring voorgelegd aan de toezichtraad.
2. Het partijbestuur brengt uiterlijk in juni na afloop van het boekjaar een jaarverslag uit. Daarin wordt verantwoording afgelegd over de gang van zaken binnen GroenLinks en over het gevoerde beleid. Daarnaast legt het partijbestuur de balans en de staat van baten en lasten met een toelichting ter goedkeuring voor aan het congres.
3. Het partijbestuur is verplicht de in de vorige leden bedoelde stukken tien jaar te bewaren.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 29, ST 30

➔ **Toelichting:**

Redactionele wijzigingen, samenvoegen twee artikelen. In de nieuwe opzet is ervoor gekozen niet te dubbelen met hetgeen bepaald is in het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL 16. SAMENSTELLING VAN HET PARTIJBESTUUR

1. De leden van het partijbestuur worden gekozen door het congres. Voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen. De omvang van het partijbestuur en de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het partijbestuur worden geregeld in het huishoudelijk reglement.
2. In het huishoudelijk reglement kan worden bepaald dat de partijvoorzitter wordt gekozen bij referendum.
3. Een lid van het partijbestuur mag geen familie zijn van een ander lid van het partijbestuur. Onder familie wordt in dit verband verstaan: bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad, waarbij samenwoning wordt gezien als een huwelijk.
4. Een lid van het partijbestuur kan worden geschorst door het congres en de toezichtraad, en kan worden ontslagen door het congres.
5. Een lid van het partijbestuur die een misdrijf pleegt of van wie blijkt dat hij korter dan vier jaar geleden een misdrijf heeft gepleegd, treedt onmiddellijk af.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 25

➔ Toelichting:

Dit artikel is in grote mate ongewijzigd gebleven, maar opent wel de mogelijkheid om de partijvoorzitter per referendum te kiezen. Het partijbestuur kiest er nu niet voor dit verder uit te werken in het HHR, waarmee de verkiezing van partijvoorzitter voorlopig op het congres zal plaatsvinden.

Lid 3 en 5 zijn noodzakelijk voor het behouden van de ANBI-status.

ARTIKEL 17. PARTIJBESTUUR: EXTERN

1. De vereniging wordt vertegenwoordigd door het partijbestuur of twee leden van het partijbestuur.
2. Het partijbestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, mits met toestemming van het congres of de toezichtraad.

O/G/N: Ongewijzigd

Oud artikel: ST 27, ST 28

➔ Toelichting:

Uitsluitend redactioneel; samenvoeging van twee artikelen.

ARTIKEL 18. ONDERSTEUNING VAN HET PARTIJBESTUUR

1. Het partijbestuur wordt in de uitoefening van haar taak bijgestaan door het Landelijk Bureau.
2. Aan het hoofd van het Landelijk Bureau staat een directeur, die door het partijbestuur wordt benoemd.
3. De directeur is bestuurder in de zin van de Wet op de ondernemingsraden en verantwoordelijk voor de uitvoering van het personeelsbeleid van de vereniging, zoals vastgesteld door het partijbestuur.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 34, ST 35, ST 36

➔ Toelichting:

Redactioneel; samenvoeging en stroomlijning aantal artikelen over het landelijk bureau.

HOOFDSTUK 5. ANDERE LANDELIJKE ORGANEN

ARTIKEL 19. INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE

GroenLinks kent een interne kandidatencommissie, die tot taak heeft kandidaten te selecteren voor vacatures in het partijbestuur en de toezichtraad.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:

In dit nieuwe artikel wordt vastgelegd dat er een permanente, door het congres in te stellen kandidatencommissie komt voor partijbestuur en toezichtraad. Deze kandidatencommissie moet een permanent karakter hebben, omdat met roosters van aftreden wordt gewerkt. Tevens kan deze commissie kandidaten selecteren voor tussentijdse vacatures.

ARTIKEL 20. TOEZICHTRAAD

1. GroenLinks kent een toezichtraad, die tot taak heeft toezicht te houden op de werkzaamheden van het partijbestuur en het partijbestuur met raad terzijde te staan. Het toezicht is erop gericht dat het partijbestuur:
 - a. haar wettelijke verplichtingen en financiële verantwoordelijkheden in acht neemt;
 - b. de statuten, reglementen en congresbesluiten naleeft;
 - c. GroenLinks deugdelijk bestuurt.
2. Het partijbestuur verschaft de toezichtraad tijdig alle gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van diens taak.
3. De taken van de toezichtraad worden nader geregeld in het huishoudelijk reglement.
4. De toezichtraad legt verantwoording af aan het congres.
5. Een lid van de toezichtraad mag geen familie zijn van een ander lid van de toezichtraad. Onder familie wordt in dit verband verstaan: bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad, waarbij samenwoning wordt gezien als een huwelijk.
6. De leden van de toezichtraad ontvangen voor hun werkzaamheden als lid geen andere beloning dan een vergoeding voor gemaakte onkosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld. Deze vergoedingen worden in de jaarrekening zichtbaar gemaakt en nader toegelicht.
7. Een lid van de toezichtraad die een misdrijf pleegt of van wie blijkt dat hij korter dan vier jaar geleden een misdrijf heeft gepleegd, treedt onmiddellijk af.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 33

➔ Toelichting:

Met name redactionele wijzigingen, maar wel met een betere omschrijving van de opdracht van de toezichtraad. Een opsomming van concrete taken is opgenomen in artikel 20 van het HHR.

Lid 5-7 is noodzakelijk voor het behouden van de ANBI-status.

ARTIKEL 21. REFERENDUMCOMMISSIE

GroenLinks kent een referendumcommissie, die tot taak heeft de landelijke referenda te organiseren en de uitslag ervan vast te stellen.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:

De referendumcommissie is nu alleen in het HHR geregeld, en alleen in verband met referenda voor lijsttrekkers. Met de voorstellen voor politieke referenda en de referenda voor kandidatenlijsten neemt het werk en gewicht van de referendumcommissie toe. Daarmee ligt opname in de statuten voor de hand. De referendumcommissie wordt gekozen door het congres. De taken van de referendumcommissie worden in de relevante artikelen over referenda in het HHR omschreven.

ARTIKEL 22. COMMISSIE VOOR GESCHIL EN BEROEP

1. GroenLinks kent een commissie voor geschil en beroep, die tot taak heeft:
 - a. te bemiddelen en te beslissen in aan haar voorgelegde geschillen tussen leden en partijorganen, of tussen partijorganen onderling, met uitzondering van het congres;
 - b. te beslissen op een beroep, opengesteld in deze statuten of het huishoudelijk reglement.
2. Geschillen binnen en tussen lokale afdelingen worden eerst ter bemiddeling voorgelegd aan het bestuur van de provinciale afdeling.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 38

➡ Toelichting:

Dit artikel is een vergaande vereenvoudiging van het bestaande artikel en legt de kern van de werkzaamheden van de commissie vast. Lid 2 regelt dat conflicten binnen afdelingen eerst aan het desbetreffende provinciale bestuur moeten worden voorgelegd. Belangrijkste reden hiervoor is dat het partijbestuur de in de afgelopen jaren in gang gezette rol van provinciale besturen wil vastleggen. Provinciale besturen hebben een steeds prominentere rol in het ondersteunen van lokale afdelingen en het bemiddelen bij conflicten. In dat licht is het voor provinciale bestuurders ook van belang om te weten wat er speelt in hun provincie.

ARTIKEL 23. NADERE REGELS VOOR LANDELIJKE ORGANEN

1. De leden van de toezichtraad worden gekozen door het congres, op voordracht van de interne kandidatencommissie.
2. De leden van de interne kandidatencommissie, de referendumcommissie en de commissie voor geschil en beroep worden gekozen door het congres, op voordracht van het partijbestuur.
3. De leden van de in dit artikel genoemde organen kunnen door het congres worden geschorst en ontslagen. De omvang van deze organen en de zittingsduur van hun leden worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Dit artikel regelt door wie een aantal landelijke organen wordt gekozen.

HOOFDSTUK 6. GROENLINKS LOKAAL

ARTIKEL 24. TAKEN EN SAMENSTELLING VAN AFDELINGEN

1. GroenLinks kent afdelingen, die geen rechtspersoonlijkheid hebben.
2. Een afdeling wordt gevormd door leden in een provincie, één of meer gemeenten of een deel van een gemeente.
3. Een afdeling heeft in ieder geval als taak:
 - a. GroenLinks ter plaatse te representeren;
 - b. deel te nemen aan binnen het afdelingsgebied uitgeschreven verkiezingen voor vertegenwoordigende organen, voor zover dat op een verantwoorde manier mogelijk is, en
 - c. het programma en de kandidatenlijst voor zulke verkiezingen vast te stellen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 17 T/M ST 23

➔ Toelichting:
Samenvoeging en vereenvoudiging van een aantal artikelen.

ARTIKEL 25. DE LEDENVERGADERING

1. Het hoogste orgaan van een afdeling is de ledenvergadering, die wordt gevormd door de aanwezige leden van de afdeling.
2. Het afdelingsbestuur roept de ledenvergadering ten minste eenmaal per jaar bijeen. De ledenvergadering wordt voorts binnen drie weken bijeengeroepen op verzoek van ten minste 10% van de leden.
3. Aan de leden wordt ten minste twee weken van tevoren de agenda bekendgemaakt.
4. De ledenvergadering kan besluiten voorstellen die haar te laat hebben bereikt in behandeling te nemen.
5. De ledenvergadering neemt besluiten bij gewone meerderheid van stemmen; een afdelingsreglement wordt vastgesteld en gewijzigd met twee-derde meerderheid. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Stemmen bij volmacht is niet mogelijk.
6. Bij stemmingen over personen wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Bij stemmingen over zaken kan ook worden gestemd met behulp van een stemkaart of bij handopsteken.
7. In het afdelingsreglement kan worden bepaald dat het referendum wordt gebruikt om de kandidatenlijst voor verkiezingen vast te stellen of om de lijsttrekker of de voorzitter van het bestuur te kiezen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 77-78

➔ Toelichting:
Nieuw toegevoegd in lid 5 is de bepaling dat ook op ledenvergaderingen van afdelingen niet bij volmacht kan worden gestemd. Hierover was in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen onduidelijkheid ontstaan in één afdeling. Het partijbestuur acht het in alle gevallen onwenselijk om met volmachten te werken. Nog los van de controleerbaarheid is de discussie voorafgaand aan de besluitvorming altijd relevant. Wij verwachten dus van onze leden dat deelname aan die besluitvorming ook deelname aan de vergadering betekent.
Lid 7. is nieuw en regelt dat afdelingen kunnen bepalen dat ook op afdelingsniveau referenda voor voorzitter, lijsttrekker en/of kandidatenlijsten kunnen worden gehouden. Dit wordt dan vastgelegd in het afdelingsreglement.

ARTIKEL 26. KASCOMMISSIE; JAARVERGADERING

1. De ledenvergadering benoemt een kascommissie van tenminste twee personen, die geen lid van het bestuur zijn.
2. De kascommissie controleert jaarlijks de boeken van de afdeling en rapporteert hierover aan de ledenvergadering.
3. Ten minste eenmaal per jaar:
 - a. beoordeelt de ledenvergadering aan de hand van beleidsverslagen het gevoerde en te voeren beleid van het bestuur en de fractie;
 - b. stelt de ledenvergadering de begroting van het komende boekjaar vast;
 - c. stelt de ledenvergadering, mede aan de hand van het verslag van de kascommissie, de jaarrekening van het voorgaande boekjaar vast;
 - d. kiest de ledenvergadering de leden van het bestuur en de kascommissie, voor zover er vacatures zijn.
4. Het afdelingsbestuur stuurt de door de ledenvergadering goedgekeurde begroting voor het lopende jaar en de jaarrekening over het voorafgaande jaar vóór 15 april op aan het partijbestuur.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 79

HOOFDSTUK 7. HUISHOUDELIJK REGLEMENT, STATUTENWIJZIGING, ONTBINDING

ARTIKEL 27. STATUTEN, HUISHOUDELIJK REGLEMENT

1. Het congres stelt een huishoudelijk reglement vast. Het huishoudelijk reglement mag niet in strijd zijn met de statuten.
2. Deze statuten en het huishoudelijk reglement kunnen worden gewijzigd door het congres.
3. Tenminste twee weken vóór het congres wordt door het partijbestuur of door degenen die het congres bijeenroepen, aan de leden meegedeeld dat een voorstel tot wijziging van de statuten of het huishoudelijk reglement zal worden behandeld. De tekst van de voorgestelde wijziging wordt tenminste twee weken voor het congres aan de leden gestuurd.
4. Een besluit tot statutenwijziging behoeft ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen.
5. Een wijziging van de statuten of het huishoudelijk reglement is niet van toepassing op lopende procedures voor:
 - a. het samenstellen van kandidatenlijsten voor de verkiezing van vertegenwoordigende organen, en
 - b. de verkiezing van leden van partijorganen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 40, ST 42

➔ Toelichting:

Voornamelijk redactioneel; samenvoeging aantal artikelen. Wel nieuw is lid 5, waarin wordt vastgelegd dat de regels voor kandidaatstelling en verkiezing nooit tussentijds mogen worden gewijzigd. Een wijziging van de procedure geldt pas voor de eerstvolgende keer dat een procedure wordt doorlopen. Daarmee wordt voorkomen dat regels worden gewijzigd om kandidaten te bevoordelen of te dwarsbomen.

ARTIKEL 28. ONTBINDING

1. Op een besluit tot ontbinding van GroenLinks is artikel 27 lid 3 en 4 van overeenkomstige toepassing.
2. De vereffening geschiedt door het partijbestuur of door vereffenaars, die door het congres zijn aangewezen.
3. Gedurende de vereffening blijven deze statuten zoveel mogelijk van kracht.
4. Een eventueel batig saldo van het ontbonden GroenLinks wordt toegekend aan een door het congres te bepalen algemeen nut beogende instelling in de zin van artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen die een met GroenLinks vergelijkbare doelstelling kent of aan een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en een soortgelijke doelstelling heeft.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 43

➡ Toelichting:
Redactioneel, overbodige bepalingen (want geregeld in BW) geschrapt.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING OP BASIS VAN ONTWERP HUISHOUDELIJK REGLEMENT

VERSIE 16 OKTOBER 2014

O=Ongewijzigd G=Gewijzigd N=Nieuw artikel

HOOFDSTUK 1. HET LANDELIJK CONGRES

ARTIKEL 1. VOORBEREIDING VAN EEN CONGRES DAT DOOR HET PARTIJBESTUUR WORDT BIJEENGEROEPEN

1. Het partijbestuur maakt het besluit om een congres te houden zo vroeg mogelijk, bij voorkeur 6 maanden tevoren, aan de leden bekend, met vermelding van de datum en de belangrijkste onderwerpen.
2. De oproeping voor het congres wordt tenminste 10 weken tevoren schriftelijk of elektronisch gestuurd aan alle leden.
3. De oproeping bevat tenminste:
 - aanvangstijd en locatie van het congres,
 - de aanmeldingsprocedure,
 - de concept-agenda,
 - de amendeerbare concept-congresstukken,
 - de amendementenprocedure.Voor de feitelijke inhoud van deze stukken kan verwezen worden naar de website, het ledenblad of een andere bron die voor alle leden toegankelijk is.
4. Amendementen worden uiterlijk 6 weken voor het congres ingediend.
5. Het congrespresidium kan een dag organiseren om de ingediende amendementen te bespreken. Indieners zijn, behoudens zwaarwegende omstandigheden, verplicht hieraan deel te nemen.
6. Uiterlijk 2 weken voor het congres wordt de congreskrant schriftelijk of elektronisch onder verantwoordelijkheid van het congrespresidium gepubliceerd. Die bevat in ieder geval:
 - praktische informatie die voor de congresdeelnemers van belang is,
 - de concept-congresorde,
 - de concept-agenda,
 - de te behandelen congresstukken.
7. De congresorde beschrijft hoe de onderwerpen worden behandeld, hoe de spreektijd van congresdeelnemers wordt bepaald, en hoe de besluitvorming plaatsvindt. Bij de agenda wordt aangegeven hoeveel tijd voor de verschillende onderwerpen wordt uitgetrokken.

8. Tot 10 dagen voor het congres kunnen moties schriftelijk of elektronisch bij het congrespresidium worden ingediend.
9. Tot 2 uur na aanvang van het congres kunnen actuele moties schriftelijk of elektronisch bij het congrespresidium worden ingediend. Het congrespresidium laat deze alleen toe als:
 - het onderwerp spoedeisend is, en
 - het onderwerp 10 dagen voor het congres nog niet bekend was.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 5

➔ Toelichting:

Met dit artikel wordt de huidige praktijk zo goed als mogelijk beschreven, en wordt dus geen nieuw beleid geïntroduceerd.

ARTIKEL 2. EXTRA CONGRES

In dringende gevallen kan het partijbestuur een congres bijeenroepen op een termijn van minder dan 10 weken. In dat geval stelt het partijbestuur, na raadpleging van het congrespresidium en met instemming van de toezichtraad, een verkort tijdschema vast, dat zo spoedig mogelijk aan de leden wordt bekendgemaakt.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Dit artikel is bedoeld om in bijzondere gevallen – te denken valt aan regeringsdeelname – op zeer korte termijn een congres te kunnen organiseren. De toezichtraad toetst hierbij of de noodzaak voor het inroepen van dit artikel er inderdaad is, en het congrespresidium wordt in zo'n geval altijd geraadpleegd.

ARTIKEL 3. CONGRESORDE

1. Het congres beslist zelf over zijn congresorde. Deze congresorde mag niet in strijd zijn met de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement.
2. Het congres kan besluiten, voorstellen die het te laat hebben bereikt in behandeling te nemen.
3. Het vorige lid geldt niet voor voorstellen tot wijziging van de statuten of het huishoudelijk reglement en een voorstel om de vereniging te ontbinden.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Met dit artikel wordt vastgelegd dat ook het congres niet in staat is de spelregels tijdens het spel te veranderen. Naast de wettelijke kaders – waarvan het overtreden nietigheid van genomen besluiten oplevert, geldt dit ook voor de spelregels die we onszelf opleggen in statuten en reglementen. Enige uitzondering is dat – in afwijking van art. 1 HHR – het congres wel kan besluiten te laat ingediende voorstellen toch in behandeling te nemen. De uitzondering daarop is dat dit uiteraard weer niet geldt voor voorstellen die ertoe strekken de statuten of het HHR te wijzigen, of GroenLinks te ontbinden. Dat type besluiten kan niet genomen worden zonder dat alle leden daarover vooraf in kennis zijn gesteld.

ARTIKEL 4. INDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het congrespresidium deelt amendementen op congresstukken in in de volgende categorieën:
 - categorie 3: amendementen die beogen wezenlijke veranderingen aan te brengen in het voorliggende congresstuk;
 - categorie 2: amendementen die wel op verschillen duiden, maar niet leiden tot herziening op hoofdpunten van het voorliggende congresstuk;
 - categorie 1: amendementen die van ondergeschikte betekenis zijn, slechts kleine veranderingen voorstellen of zuiver redactioneel van aard zijn.
2. Het congrespresidium deelt aan de indieners mee in welke categorie hun amendementen zijn ingedeeld en vermeldt of het partijbestuur ze wil overnemen of verwerpen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 7, HHR 8

➡ Toelichting:
Alleen redactionele wijzigingen.

ARTIKEL 5. BEOORDELING VAN AMENDEMENTEN

1. Het partijbestuur doet voorstellen om amendementen over te nemen of te verwerpen.
2. Bij amendementen van categorie 1 is het voorstel van het partijbestuur bindend. Op het congres vindt geen discussie plaats.
3. De in categorie 2 ingedeelde amendementen komen op het congres afzonderlijk in stemming. Als het partijbestuur het amendement niet overneemt, kunnen de indieners en het partijbestuur een toelichting geven. Er vindt geen discussie plaats.
4. De in categorie 3 ingedeelde amendementen komen op het congres afzonderlijk in stemming na discussie.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 9

➡ Toelichting:
Alleen redactionele wijzigingen.

ARTIKEL 6. WIJZE VAN STEMMEN

1. Op het congres wordt bij stemmingen over personen schriftelijk of elektronisch gestemd, tenzij dit huishoudelijk reglement besluitvorming bij acclamatie mogelijk maakt.
2. Bij stemmingen over zaken kan ook worden gestemd met behulp van een stemkaart.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 42, HHR 43

➔ Toelichting:
Compacte weergave van de twee artikelen uit het huidige HHR.

ARTIKEL 7. INITIATIEFCONGRES

1. Een congres, bijeen te roepen door leden overeenkomstig artikel 9 lid 2 van de statuten, kan worden bijeengeroepen door schriftelijke of elektronische uitnodiging aan alle leden. Degenen die het congres bijeenroepen leveren de te verzenden stukken aan bij het Landelijk bureau. Het Landelijk bureau verzorgt de uitnodiging.
2. De uitnodiging moet in elk geval vermelden:
 - a. de datum van het congres (ten minste dertig dagen na verzending van de uitnodiging) en de plaats, het adres en de begintijd;
 - b. namen en woonplaatsen van degenen die het congres bijeenroepen;
 - c. een verwijzing naar artikel 9 lid 2 van de statuten en een opgave van data en feiten, op grond waarvan dat artikellid van toepassing wordt geacht;
 - d. een aanduiding van de te behandelen onderwerpen;
 - e. een adres voor opgave van stemgerechtigde congresdeelnemers en de sluitingsdatum van de termijn daartoe (twee weken vóór de congresdatum);
 - f. een webadres voor het verkrijgen van nadere informatie en eventuele stukken.
3. Degenen die het extra congres bijeenroepen dragen zorg voor het opmaken van een verslag. Zij verstrekken dit binnen een maand aan het partijbestuur.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 12, HHR 13

➔ Toelichting:
Bundeling van de artikelen 12 en 13 in het huidige HHR. Voor een goed begrip van dit artikel is het belangrijk in het achterhoofd te houden dat dit om een uiterste noodsituatie gaat, waarin een partijbestuur kennelijk weigert om een congres te organiseren als een grote groep leden daarom vraagt. Het partijbestuur acht het eigenlijk niet goed voorstelbaar dat deze situatie zich voor zou doen. Het ligt in de rede om aan te nemen dat in een dergelijke situatie de Toezichtraad zal ingrijpen en een congres bijeen zal roepen conform artikel 9 van de statuten. Omdat het een wettelijk recht is dat toekomt aan leden van een vereniging moet het echter geregeld zijn.

ARTIKEL 8. POLITIEK REFERENDUM: INLEIDEND VERZOEK

1. Indien tenminste 150 leden gezamenlijk het voornemen kenbaar maken een politiek referendum als bedoeld in artikel 12 van de statuten te willen organiseren, draagt het partijbestuur zorg voor verspreiding van dit voornemen onder de leden.
2. De initiatiefnemers geven aan welke vraag ze aan de leden willen voorleggen.
3. De vraagstelling wordt ter toetsing voorgelegd aan de referendumcommissie
4. Het partijbestuur kan het voornemen van een advies aan de leden voorzien.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:

In dit artikel wordt de aanloop naar een mogelijk politiek referendum op initiatief van leden geregeld. De stap naar 5% van de leden is te doen, maar nog altijd een heel behoorlijke. Het partijbestuur is van mening dat – indien een substantiële groep leden hiertoe een ‘inleidend verzoek’ doet, ook door het partijbestuur kenbaarheid moet worden gegeven aan het voornemen een politiek referendum te willen organiseren. In aansluiting op de draagvlakkeis bij lijsttrekkerskandidaten stellen we voor het aantal benodigde leden op 150 te bepalen.

Een ‘inleidend verzoek’ bevat – naast 150 steunverklaringen – in ieder geval ook de vraag die men wil voorleggen aan alle leden. Het partijbestuur is gehouden aan de verspreiding van dit voornemen onder alle leden van GroenLinks, via de daartoe geëigende kanalen. Het partijbestuur kan natuurlijk ook besluiten zelf een referendum over het gekozen onderwerp te organiseren.

De toetsing door de referendumcommissie beperkt zich tot een technische beoordeling van de vraagstelling. Deze betreft aspecten als begrijpelijkheid en consistentie. Tevens toetst de referendumcommissie of voldaan is aan de vereisten voor de vraagstelling zoals vastgelegd in artikel 12 van de statuten. In geval van bezwaren, treedt de referendumcommissie in overleg met de indieners om tot een goede vraagstelling te komen.

Er is in artikel 12 van de statuten bewust gekozen om geen beperkende voorwaarden op te nemen aan de reikwijdte van het politiek referendum. De complexe werkelijkheid laat zich hier slecht in regels vatten. Naar het inzicht van het partijbestuur is het wel van groot belang dat het instrument goed wordt gebruikt. Het is eerst en vooral bedoeld om op hoofdlijnen van het gedachtengoed een oordeel van de leden te vragen. Daarnaast kan het ledenreferendum soms een belangrijke rol spelen door (liefst ruim) voorafgaand aan bepaalde besluitvorming in het parlement opvattingen en kaders

mee te geven aan de fracties. Het referendum is niet bedoeld om achteraf correcties aan te brengen op door fracties ingenomen standpunten. Dit staat op gespannen voet met de Kieswet, die regelt dat vertegenwoordigers “zonder last” hun werk doen en creëert onduidelijkheid over de positiebepaling van de partij. Het is aan het partijbestuur én aan de leden zelf om wijs om te gaan met dit krachtige democratische instrument. Om die reden is in lid 4 opgenomen dat het partijbestuur bij de publicatie van een inleidend verzoek aan de leden een advies kan uitbrengen. Een dergelijk advies zal alsdan ingaan op de wenselijkheid van inzet van het instrument voor het specifieke doel op dat specifieke moment.

HOOFDSTUK 2. VASTSTELLING VAN LANDELIJKE KANDIDATENLIJSTEN

Dit nieuwe Hoofdstuk 2 vervangt het oude Hoofdstuk IV – Verkiezingsreglementen

ARTIKEL 9. REIKWIJDTE

Dit hoofdstuk is van toepassing op de verkiezingen voor de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:
Spreekt voor zich.

ARTIKEL 10. PROTOCOLLEN

1. Het partijbestuur stelt een integriteitsprotocol vast. Daarin wordt geregeld hoe de verantwoordelijke kandidatencommissie de integriteit van kandidaten beoordeelt.
2. Het partijbestuur stelt een protocol vast, waarin geregeld wordt welk orgaan, na afloop van de werkzaamheden van functioneringscommissies en kandidatencommissies, verantwoordelijk is voor het bewaren van verslagen en andere vertrouwelijke gegevens die bij de werkzaamheden zijn verzameld, wie toegang hebben tot die gegevens, en wanneer ze worden vernietigd.

O/G/N: Nieuw artikel, Gewijzigd

Oud artikel: HHR 39

➔ Toelichting:
Voor een tweetal essentiële onderdelen van de kandidatenprocedure wordt het partijbestuur verplicht om de werkwijze vast te leggen: over de wijze waarop de integriteit van kandidaten wordt beoordeelt, en over hoe er met persoonsgegevens wordt omgegaan. Voor deze protocollen geldt natuurlijk ook dat het partijbestuur er voor zorgt dat deze protocollen voor alle leden beschikbaar en toegankelijk zijn (statuten artikel 14 lid 2).

Het integriteitsprotocol bestaat al en functioneert naar tevredenheid. Het is te vinden op de website onder [\[link\]](#). In de loop der tijd is het protocol aangepast aan de hand van opgedane ervaringen tijdens kandidatenprocedures. Het protocol over de persoonsgegevens van kandidaten is nog niet opgesteld, al wordt binnen het landelijk bureau natuurlijk wel langs vaste richtlijnen gewerkt. Het partijbestuur is voornemens dit zo spoedig mogelijk op te stellen. Bij het opstellen van dit protocol zal enerzijds een zorgvuldige omgang met persoonlijke en vertrouwelijke informatie moeten worden gewaarborgd, maar het tegelijkertijd mogelijk worden gemaakt om het werk van functioneringscommissies en de kandidatenprocedures te benutten voor het politiek personeelsbeleid.

ARTIKEL 11. VERKIEZINGSPLAN

1. Het partijbestuur stelt het verkiezingsplan vast. Dit bevat in elk geval de termijn waarbinnen leden zich kandidaat kunnen stellen en de termijn waarbinnen de kandidatenlijst wordt gepresenteerd.
2. Het partijbestuur beslist over de lengte van de lijst en benoemt een commissie die voor deze verkiezingen de kandidaten selecteert (externe kandidatencommissie). Deze commissies werken onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur.
3. Bij verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement benoemt het partijbestuur een programmacommissie.
4. Als tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer een versnelde procedure noodzakelijk maken, kan het partijbestuur, met instemming van de toezichtraad, besluiten dat, in afwijking van de artikelen 13 tot en met 15, de kandidatenlijst wordt vastgesteld op het congres. In dat geval bepaalt het partijbestuur, met instemming van de toezichtraad, hoe de procedure verloopt.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 36

➔ Toelichting:

Het Verkiezingsplan kennen we nu ook al: het is het startdocument voor deelname aan (landelijke) verkiezingen, en het moment dat kandidaten- en programmacommissies van start gaan. Nieuw element is dat dit voortaan ook het (enige) moment is dat gekozen kan worden om een kandidatenlijst voor de Tweede Kamer niet per referendum, maar op het congres vast te stellen. Bedoeling is dat dit alleen gebeurt als het door tijdgebrek niet mogelijk is om een kandidatenlijst per referendum vast te stellen. Bij een termijn tussen de val van een kabinet en vervroegde verkiezingen van ca 4 maanden, hetgeen niet ongebruikelijk is, moet het in de regel mogelijk zijn om zowel een lijsttrekkersreferendum als ook een referendum voor de gehele lijst te laten plaatsvinden. Het kan echter lastig worden doordat mogelijk in die termijn ook vakanties vallen, waardoor de organisatie en planning worden bemoeilijkt, of omdat een nog krappere termijn wordt gekozen.

ARTIKEL 12. LIJSTTREKKERSREFERENDUM

1. De lijsttrekker voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het Europees Parlement wordt gekozen bij referendum. Dit referendum gaat aan het vaststellen van de kandidatenlijst vooraf.
2. Ieder lid kan worden voorgedragen bij de externe kandidatencommissie door tenminste 150 leden.
3. De commissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot het referendum. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten. Voor de kandidaten bekend worden gemaakt krijgen zij de gelegenheid zich terug te trekken.
4. Een lid kan voorts worden voorgedragen door de externe kandidatencommissie. De commissie draagt geen kandidaten voor als problemen rond haar of zijn integriteit een ernstig risico vormen.
5. Er wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven geen van de kandidaten te steunen.
6. Gekozen is de kandidaat die een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Als er bij een eerste telling geen kandidaat is gekozen, valt de kandidaat die de minste stemmen heeft af en worden diens stemmen op basis van de doornummering toegekend aan de kandidaten die nog niet zijn afgefallen. Daarna wordt opnieuw geteld. Deze stappen worden telkens herhaald, tot een van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald.
7. Indien er slechts één kandidaat is, wordt de lijsttrekker gekozen op het congres.

O/G/N: Nieuw artikel, Gewijzigd

Oud artikel: HHR 40.1e, 50,52, 53

➔ Toelichting:

Het lijsttrekkersreferendum kennen we nu ook. We leggen vast dat alleen voor de verkiezingen van Tweede Kamer en de delegatie in het Europees Parlement een lijsttrek-

kersreferendum wordt gehouden. Voor de vaststelling van de Eerste Kamerlijst wordt de hele lijst in één keer per referendum vastgesteld.

Het lanceren van de lijsttrekker op het juiste moment is van groot belang. Het maakt daarbij ook uit of het gaat om het herbevestigen van de bestaande politieke leider of het neerzetten van een nieuwe, die de tijd moet hebben om naam en bekendheid op te bouwen. Het lijsttrekkersreferendum kan daarbij een waardevol instrument zijn, niet alleen omdat de verkiezing media-aandacht kan opleveren, maar ook omdat het kiezen van de lijsttrekker is losgekoppeld van het samenstellen van de rest van de kandidatenlijst. Het partijbestuur kan dus het referendum organiseren op een publicitair goed gekozen moment.

Om deel te kunnen nemen aan het lijsttrekkersreferendum moet aan twee voorwaarden zijn voldaan: de kandidaat moet integer zijn, en de kandidatuur moet worden ondersteund door tenminste 150 leden. De toetsing van de integriteit gebeurt aan de hand van het hierboven genoemde protocol. Het verzamelen van de ondersteuningsverklaringen van leden is een verantwoordelijkheid van de kandidaat zelf. Het aantal van 150 is naar het oordeel van het partijbestuur voldoende om er zeker van te kunnen zijn dat betrokkene voldoende draagvlak heeft in de partij, maar niet zodanig hoog dat het een onhaalbare eis is.

Wellicht ten overvloede: de geschiktheid van kandidaten wordt dus volledig aan het oordeel van de leden overgelaten.

Als kiessysteem blijven we het systeem van de ‘Single transferable vote’ hanteren. Dit systeem is het minst vatbaar voor strategisch stemmen en zorgt er voor dat ook bij meer dan 2 kandidaten er in één stemronde altijd een winnaar uit de bus komt.

De ‘Single transferable vote’ is een methode om stemming in meerdere rondes, zoals die op een congres kan plaatsvinden, zo goed mogelijk na te volgen in schriftelijke vorm. Daarbij nummert iedere kiezer de kandidaten in volgorde van voorkeur. Heeft een kandidaat genoeg stemmen, dan is hij gekozen en wordt het restant van de stemmen overgedragen op andere kandidaten, volgens voorkeur van de kiezer.

ARTIKEL 13. HET OPSTELLEN VAN DE KANDIDATENLIJST

1. Ieder lid kan worden voorgedragen door tenminste 15 leden.
2. De externe kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot de stemming op het congres. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten tot de stemming. Voor de kandidaten bekend worden gemaakt krijgen zij de gelegenheid zich terug te trekken.
3. Een lid kan voorts worden voorgedragen door de externe kandidatencommissie. De commissie draagt geen kandidaten voor als problemen rond haar of zijn integriteit een ernstig risico vormen.
4. De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe bevraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten.
5. Daarna stelt de commissie een advies op over alle kandidaten en geeft zij een advies over de volgorde van de kandidatenlijst. Daarbij let de commissie op diversiteit, spreiding over deskundigheid en ervaring, en teamrollen. De commissie stelt alle kandidaten vertrouwelijk op de hoogte van de adviezen. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.
6. Kandidaten die niet op de lijst zijn geplaatst, kunnen hun kandidatuur handhaven. Kandidaten die wel op de lijst zijn geplaatst, kunnen zich kandidaat stellen voor hogere plaatsen.
7. De kandidatencommissie maakt de conceptkandidatenlijst, de namen van alle kandidaten en de adviezen bekend.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 38 t/m 59

➔ Toelichting:

Kandidaatstelling kan geschieden door 15 leden gezamenlijk of de kandidatencommissie. Ook voor deze kandidaten geldt dat negatieve uitkomst van de integriteitstoets betekent dat men geen kandidaat meer kan zijn. Het oordeel over de geschiktheid van kandidaten wordt door de kandidatencommissie vorm gegeven door het opstellen van een lijstvolgordelijk advies. Het kan zijn dat de kandidatencommissie kandidaten die wel door de integriteitstoets zijn gekomen, toch niet voldoende geschikt acht voor een plek op de lijst. Deze kandidaten blijven wel verkiesbaar, en kunnen in het referendum door de leden op de lijst worden geplaatst. Net als alle andere kandidaten zullen ze dan voor een bepaalde plek meer dan 50% van de stemmen moeten weten te verzamelen.

ARTIKEL 14. HET VASTSTELLEN VAN DE KANDIDATENLIJST BIJ REFERENDUM

1. Bij het referendum over de kandidatenlijst wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven de volgorde van de kandidatenlijst te steunen of geen van de kandidaten te steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
2. Een formulier geldt in eerste instantie als een stem van eerste voorkeur. Een kandidaat met meer dan 50% van de stemmen is gekozen. Indien geen van de kandidaten aan deze voorwaarde voldoet wordt steeds de kandidaat met het geringste aantal stemmen afgewezen. Elk van de formulieren voor de afgewezen kandidaat worden toegekend aan de erop genoemde kandidaat van de eerstvolgende voorkeur. Hierbij tellen kandidaten die zijn afgewezen of die reeds zijn gekozen niet mee. Formulieren waarop geen verdere voorkeur wordt genoemd zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft van de niet uitgeputte stemmen is gekozen.
3. Het partijbestuur draagt zorg voor het inleveren van de kandidatenlijst.

➔ Toelichting:

Bij de behandeling van het rapport van de commissie Van Dijk is een motie aangenomen door het Congres die het partijbestuur vraagt met een voorstel te komen om naast de lijsttrekker, ook kandidatenlijsten per referendum vast te stellen. Met dit voorstel geeft het partijbestuur uitvoering aan die motie.

Ook voor het vaststellen van kandidatenlijsten wil het partijbestuur het systeem van de 'single transferable vote' hanteren, omdat dit systeem het minst gevoelig is voor strategisch stemmen en het best de verschillende voorkeuren van grote groepen leden weet te vertalen in een besluit.

Het partijbestuur geeft er de voorkeur aan om bij de wijze van stemming het mogelijk te maken dat leden kunnen stemmen conform het advies van de kandidatencommissie.

Voor wat betreft de (technische) vereisten en waarborgen die bij de uitvoering van referenda gewenst zijn, geldt dat de referendumcommissie toe ziet op een zorgvuldige en controleerbare stemming.

ARTIKEL 15. VASTSTELLING VAN DE KANDIDATENLIJST OP HET CONGRES

1. Als, met toepassing van artikel 11 lid 4, de kandidatenlijst word vastgesteld op het congres, gelden de volgende regels.
2. Er wordt per plaats gestemd, te beginnen met plaats één. De leden brengen een stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
3. Het congres besluit over het aantal plekken waarover apart wordt gestemd. De ledenvergadering kan besluiten het resterende deel van de lijst in één keer vast te stellen of het partijbestuur daartoe te machtigen.
4. Haalt een kandidaat een absolute meerderheid, dan is zij of hij direct gekozen. Haalt geen van de kandidaten een absolute meerderheid, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Halen zij elk de helft van de stemmen, dan beslist het lot.
5. Is voor een functie maar één kandidaat gesteld, dan wordt die benoemd bij acclamatie. Als echter één lid om stemming vraagt, wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. De kandidaat is gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.
6. Elke kandidaat kan zich op elk moment terugtrekken.
7. Het bestuur draagt zorgt voor het inleveren van de kandidatenlijst.

O/G/N: Nieuw artikel/Gewijzigd

Oud artikel: HHR 42 t/m 48, 55

ARTIKEL 16. INTERN DEBAT

1. Het partijbestuur stelt conform artikel 13 van de statuten de regeling partijbrede discussies vast.
2. De regeling waarborgt een effectieve betrokkenheid van leden en andere geïnteresseerden bij meningsvorming over voor de partij relevante onderwerpen van discussie.
3. De regeling omvat vereisten ten aanzien van:
 - a. de vormgeving van het proces van meningsvorming,
 - b. de wijze waarop leden en andere geïnteresseerden inbreng kunnen leveren,
 - c. de wijze waarop de voor het onderwerp relevante fracties in de Eerste of Tweede Kamer of het Europees Parlement in de meningsvorming worden betrokken.
 - d. de informatie die vooraf en tijdens het proces wordt verstrekt,
 - e. de wijze waarop resultaten van de meningsvorming worden gepresenteerd,
 - f. de wijze waarop de leden zeggenschap hebben bij het vaststellen van de uitkomsten van de meningsvorming.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:

De bedoelde regeling bevat werkwijzen en spelregels voor gestructureerde discussie en meningsvorming met leden en andere geïnteresseerden. De regeling is bedoeld om leden en andere geïnteresseerden op een positieve wijze te betrekken bij de ontwikkeling van het GroenLinkse gedachtengoed en moet leden daadwerkelijk invloed geven buiten de congressen om. De regeling vervangt in die zin de oorspronkelijke functie van de vroegere partijraad en verbreedt deze.

De regeling is in eerste aanleg al opgenomen in het beleidsdocument "ledenparticipatie en interne partijdemocratie" van mei 2014. Deze versie van de regeling is als bijlage bij deze toelichting opgenomen. Het heeft de voorkeur de regeling zelf niet integraal in het reglement op te nemen: er moet ruimte zijn voor aanpassing, op basis van voortschrijdend inzicht en de ervaring met reeds doorlopen participatieprocessen.

Een goede ledenparticipatie is geen vrijblijvende aangelegenheid. Het is daarom dat de Statuten en het HR deze verantwoordelijkheid expliciet benoemen en ook richtlijnen geven aan het PB hoe daaraan vorm te geven. Het HR accentueert dat het PB verantwoording aflegt over de invulling van de ledenparticipatie en interne partijdemocratie. Door opname in het jaarverslag ligt er een expliciete verantwoordingslijn naar de Toezichtraad en het congres.

ARTIKEL 17. FUNCTIONERINGSKOMMISSIES

1. Het partijbestuur stelt een functioneringscommissie in voor de fracties in de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement.
2. De functioneringscommissie voert tenminste jaarlijks een gesprek met alle leden van de betreffende fractie.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Dit nieuwe artikel legt een bestaande werkwijze vast. Reguliere gesprekken over het eigen en elkaars functioneren bevorderen de kwaliteit.

ARTIKEL 18. NA DE VERKIEZINGEN

Als GroenLinks deelneemt aan de kabinetsformatie neemt een vertegenwoordiger van het partijbestuur deel aan de interne besprekingen en de selectiegesprekken met de kandidaten.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 103

➡ Toelichting:

Redactionele wijziging.

HOOFDSTUK 3. PARTIJORGANEN OP LANDELIJK NIVEAU

ARTIKEL 19. VERKIEZING VAN DE TOEZICHTRAAD, DE REFERENDUMCOMMISSIE, DE COMMISSIE VOOR GESCHIL EN BEROEP, DE INTERNE KANDIDATEN-COMMISSIE EN HET CONGRESPRESIDIUM

1. De hier genoemde organen hebben de volgende grootte:

toezichtraad:	5-7 leden
commissie voor geschil en beroep:	5 leden
referendumcommissie:	3 leden
congrespresidium:	5-9 leden
interne kandidatencommissie:	5 leden
2. De leden van deze organen worden voor drie jaar gekozen.
3. Het partijbestuur benoemt uit zijn midden één persoon, die als adviserend lid aan het congrespresidium wordt toegevoegd.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 33 & HHR 101 (TzR), HHR 108 (gcie), HHR 54 (refcie), HHR 2 (congrespres.), HHR 38 (KCPB), HHR 101 (KCTR)

➔ Toelichting:

In dit verzamelartikel wordt de samenstelling en voor zover niet elders geregeld de wijze van verkiezen van een aantal landelijke organen geregeld.

De Toezichtraad bestaat thans uit 5 leden en kent daarnaast plaatsvervangende leden, die tussentijds openvallende plekken opvullen. Deze constructie staat echter op gespannen voet met het verenigingsrecht. Daarom is ervoor gekozen om hier vanaf te zien. Om die reden wordt de mogelijkheid geopend om de Toezichtraad uit maximaal 7 personen te laten bestaan. De Toezichtraad blijft overigens ook bij openvallende plaatsen volledig bevoegd.

ARTIKEL 20. TAKEN VAN DE TOEZICHTRAAD

De toezichtraad:

- a. stelt de accountant aan en keurt de begroting goed;
- b. brengt voor 1 juli een advies uit aan het congres over het goedkeuren van het jaarverslag over het afgelopen jaar;
- c. keurt de begroting en het jaarverslag van de met de vereniging verbonden stichtingen en instellingen goed;
- d. keurt het jaarwerkplan goed en evalueert dit;
- e. bewaakt de implementatie en de uitvoering van de congresbesluiten tussen de congressen door;
- f. stemt in met besluiten van het partijbestuur, voor zover dat wordt bepaald in de statuten of dit reglement.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 33 & HHR 101

➔ Toelichting:

Dit artikel is – op een kleine wijziging na – gelijk aan het artikel zoals dat nu in het HHR is opgenomen. De wijziging betreft het goedkeuren van de begroting, die wettelijk niet mag worden gedelegeerd.

In de praktijk kiezen we voor beoordeling van de jaarrekening in eerste instantie namens het congres door de Toezichtraad. Dit om pragmatische redenen: de goedkeuring moet om diverse redenen er liggen vóór 1 juli van het opvolgende jaar. Omdat we gewoonlijk maar één congres per jaar hebben, en de datum daarvan in hoge mate wordt bepaald door andere factoren, zoals de noodzaak tot het vaststellen van verkiezingsprogramma's e.d., is een tijdige goedkeuring door het congres veelal niet mogelijk. De tijdig door de Toezichtraad goedgekeurde jaarrekening wordt bij eerstvolgende gelegenheid alsnog ter goedkeuring voorgelegd aan het congres. Dit kan echter – afhankelijk van de datum van het congres – meer dan een jaar later zijn dan het einde van het betreffende boekjaar.

ARTIKEL 21. FUNCTIES BINNEN HET PARTIJBESTUUR

Het partijbestuur telt zeven leden, die voor drie jaar worden gekozen volgens een rooster van aftreden.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 25 & HHR 91

➔ Toelichting:

Spreekt voor zich. Er is voor gekozen de taakverdeling niet per functie op te nemen in het HHR. Op die manier ontstaat flexibiliteit in het toedelen van portefeuilles en het leggen van accenten.

ARTIKEL 22. KANDIDAATSTELLING VOOR VACANTE FUNCTIES IN HET PARTIJBESTUUR

1. Ieder lid kan worden voorgedragen voor het partijbestuur door tenminste 15 leden.
2. De interne kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot de stemming op het congres. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten tot de stemming op het congres.
3. Een lid kan voorts worden voorgedragen door de interne kandidatencommissie. De commissie draagt geen kandidaten voor als problemen rond haar of zijn integriteit een ernstig risico vormen.
4. De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe be vraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten.
5. Daarna stelt de commissie een voordracht op, waarin voor elke vacante bestuursfunctie een of meer geschikte kandidaten worden genoemd. Daarbij let de commissie op diversiteit, spreiding over deskundigheid en ervaring, en teamrollen. De commissie stelt de kandidaten vertrouwelijk van haar oordeel op de hoogte. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.
6. Kandidaten kunnen zich kandidaat stellen voor andere vacante bestuursfuncties dan hen zijn toebedeeld in de voordracht. Kandidaten die zich bij de commissie hebben aangemeld, maar niet op de voordracht zijn geplaatst, kunnen zich kandidaat stellen voor een of meer door hen op te geven vacante bestuursfuncties.
7. De commissie maakt bekend wie kandidaat is voor welke functies, met de adviezen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 71

➔ Toelichting:

Dit artikel spreekt voor zich. Ook voor partijbestuurders geldt dat een integriteitstoets een vereiste is voor verkiesbaarheid op het congres.

ARTIKEL 23. STEMMING OVER VACANTE FUNCTIES IN HET PARTIJBESTUUR

1. Het congres kiest de leden van het bestuur. Zij worden voor drie jaar gekozen.
2. Er wordt per functie gestemd. De leden brengen een stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
3. Als bij een stemming geen van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen haalt, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Als zij geen van beiden een absolute meerderheid halen, zijn zij niet gekozen. Eindigen zij gelijk, dan beslist het lot.
4. Is voor een functie maar één kandidaat gesteld, dan wordt die benoemd bij acclamatie. Als echter één lid om stemming vraagt, wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. De kandidaat is gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.
5. Elke kandidaat kan zich op elk moment terugtrekken.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 47 & 72

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich.

ARTIKEL 24. WERKGROEPEN

1. Leden van GroenLinks kunnen zich organiseren in landelijke werkgroepen, die actief zijn rond een politiek thema of op basis van deskundigheid.
2. Het partijbestuur ziet toe op het functioneren van landelijke werkgroepen, en kan hiertoe een protocol opstellen.
3. Het partijbestuur kan besluiten tot subsidiëring of ondersteuning van landelijke werkgroepen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: ST 37 & HHR 102

➡ Toelichting:

De landelijke werkgroepen zijn geen orgaan binnen de vereniging. Daarom is er voor gekozen de bepaling over de werkgroepen in gewijzigde vorm op te nemen in het HHR. Dit artikel geeft leden een grote mate van vrijheid om te bepalen of en rond welk thema men zich wil organiseren. In tegenstelling tot de oude regels is er geen noodzaak meer dat het partijbestuur landelijke werkgroepen bevestigt in hun bestaan.

Het partijbestuur krijgt wel de verplichting opgelegd toe te zien op het functioneren van landelijke werkgroepen. Zo kan van werkgroepen worden verwacht dat ze een contactpersoon aanwijzen, vlot reageren op vragen en verzoeken van leden en zich in meer publieke uitingen rekenschap geven van het feit dat ze door externen geacht worden namens GroenLinks te spreken. Landelijke werkgroepen kunnen gesubsidieerd of ondersteund worden indien het partijbestuur daartoe besluit. Het partijbestuur heeft hierbij voor ogen de huidige praktijk – met halfjaarlijkse aanvraagmomenten en een set van lichte toetsingscriteria – te continueren.

HOOFDSTUK 4. AFGEVAARDIGDEN NAAR DE EUROPESE GROENE FRACTIE

ARTIKEL 25. DELEGATIE NAAR DE RAAD

1. Een lid van het partijbestuur vertegenwoordigt het partijbestuur van GroenLinks in de raad van de Europese Groene Partij.
2. Indien GroenLinks recht heeft op meer dan één afgevaardigde, wijst het congres, met inachtneming van de benoemingseisen die de Europese Groene Partij stelt, één of meer van de leden van de aanvullende delegatie aan als afgevaardigde.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 74

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich.

ARTIKEL 26. DELEGATIE NAAR HET CONGRES

1. De vaste delegatie van GroenLinks naar het congres van de Europese Groene Partij wordt door het partijbestuur benoemd uit leden van het partijbestuur en de fracties in de Tweede en Eerste Kamer.
2. Het congres kiest, op voordracht van het partijbestuur, voor drie jaar een aanvullende delegatie en plaatsvervangende leden. Het congres neemt daarbij de benoemingseisen die de Europese Groene Partij stelt in acht.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 73

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich.

HOOFDSTUK 5. AFDELINGEN: ALGEMEEN

ARTIKEL 27. OPRICHTING VAN EEN AFDELING

1. In een gemeente die geen eigen afdeling kent kunnen ten minste zeven leden een nieuwe afdeling oprichten. De afdelingsgrenzen worden bepaald door het provinciaal bestuur na overleg met de betrokken leden.
2. Om zelfstandig te kunnen voortbestaan dient de afdeling een jaar na oprichting ten minste vijftien leden te tellen.
3. Het partijbestuur stelt een of meer afdelingen in voor leden die buiten Nederland wonen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 76 & HHR 80

➔ Toelichting:
Lid 1 en 2 is gelijk aan huidige bepaling.

ARTIKEL 28. POLITIEK REFERENDUM

1. Het afdelingsreglement kan voorzien in de mogelijkheid van besluitvorming bij referendum over een onderwerp dat tot het werkterrein van de ledenvergadering hoort.
2. De ledenvergadering, 5% van de leden of het afdelingsbestuur kan besluiten tot het houden van zo'n referendum.
3. Bij het referendum wordt gestemd over een voorstel dat strekt tot wijziging van de bestaande situatie; dat kan ook inhouden het doen van een uitspraak of het innemen van een standpunt. De leden kunnen slechts voor of tegen het voorstel stemmen.
4. Tussen het openen en sluiten van de stemming ligt tenminste één week.
5. Het voorstel is aangenomen als een meerderheid van de stemmen vóór het voorstel is en die meerderheid tenminste 10% van de leden vertegenwoordigt. Het besluit heeft dan dezelfde status als een besluit van de ledenvergadering. In alle andere gevallen is het voorstel verworpen; als de tegenstemmers tenminste 10% van de leden vertegenwoordigen, heeft de verwerping dezelfde status als een besluit van de ledenvergadering.
6. Dit artikel is niet van toepassing op een referendum waarbij de kandidatenlijst voor verkiezingen wordt vastgesteld of waarbij de lijsttrekker of de voorzitter van het afdelingsbestuur wordt gekozen.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:
Ook op afdelingsniveau wordt het 'politiek referendum' mogelijk gemaakt.

ARTIKEL 29. TAKEN VAN HET AFDELINGSBESTUUR

Het afdelingsbestuur heeft tot taak:

- a. het dagelijks bestuur van de afdeling te voeren;
- b. de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren en te faciliteren;
- c. politiek talent te scouten en te ontwikkelen.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Naar analogie van de taken van het partijbestuur worden hier ook de taken van het afdelingsbestuur omschreven. Genoemde taken zijn naar de mening van het partijbestuur de meest essentiële taken voor het goed laten functioneren van afdelingen, als onderdeel van de landelijke vereniging. Dit artikel betreft zowel lokale als provinciale afdelingen.

ARTIKEL 30. FUNCTIONEREN VAN VERTEGENWOORDIGERS EN AMBTSDRAGERS

1. De ledenvergadering stelt een functioneringscommissie in, op voorstel van het afdelingsbestuur.
2. De functioneringscommissie voert tenminste jaarlijks een gesprek met alle vertegenwoordigers en de wethouders of gedeputeerden.
3. De functioneringscommissie volgt het functioneren van deze vertegenwoordigers en ambtsdragers en doet indien nodig voorstellen voor verbetering.
4. De functioneringscommissie rapporteert aan de ledenvergadering.

O/G/N: Nieuw artikel

➡ Toelichting:

Ook op lokaal en provinciaal niveau vinden we het belangrijk dat functioneringscommissies worden ingesteld.

De ledenvergadering vrij in de samenstelling van de functioneringscommissie. Vertegenwoordigers en ambtsdragers die actief zijn binnen de afdeling kunnen natuurlijk geen deel uitmaken van deze commissie, maar het is goed denkbaar dat mensen van buiten de afdeling vanwege specifieke kennis of expertise worden gevraagd voor deze commissies. Ook leden van het afdelingsbestuur kunnen tegelijk lid zijn van een functioneringscommissie, al zou het partijbestuur het afraden om een functioneringscommissie uitsluitend uit leden van het afdelingsbestuur te laten bestaan.

In principe worden eventuele verbetervoorstellen uitsluitend besproken met betrokken vertegenwoordigers of ambtsdragers. De verbetervoorstellen hebben het karakter van een advies.

De functioneringscommissie wordt ingesteld door de ledenvergadering en rapporteert daar ook aan terug. Het staat afdelingen vrij om daar een vorm in te kiezen, maar vast staat dat de wijze van bespreken van rapportages altijd in overleg met het afdelingsbestuur – als organisator van de ledenvergadering – moet plaatsvinden. Er is geen verplichting tot rapporteren.

De verslaglegging door functioneringscommissies valt onder het protocol zoals genoemd in art. 10 lid 2 HHR.

ARTIKEL 31. PROVINCIALE AFDELING

1. Het bestuur van een provinciale afdeling heeft als bijzondere taken:
 - a. het stimuleren van deelname aan verkiezingen van afdelingen binnen de provincie;
 - b. het stimuleren van samenwerking tussen afdelingen;
 - c. het zo nodig op verzoek ondersteunen van afdelingen;
 - d. het bemiddelen bij geschillen binnen een afdeling of tussen afdelingen.
2. Voldoet een afdeling niet aan haar taak, dan kan het provinciaal bestuur het bestuur van die afdeling tijdelijk overnemen. Is de taakverwaarlozing structureel, dan kan het provinciaal bestuur, na overleg met de betrokken leden, besluiten de afdeling op te heffen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 89

➔ Toelichting:

Deze bepaling is uitsluitend voor provinciale afdelingen, en is aanvullend op de bovenstaande bepalingen. Met deze formulering wordt aangesloten bij de huidige praktijk, waarbij provinciale afdelingsbesturen een belangrijke rol spelen bij het bemiddelen in conflicten en het ondersteunen van lokale afdelingen.

ARTIKEL 32. AFDELINGSREGLEMENT

1. De ledenvergadering van een afdeling kan een afdelingsreglement vaststellen en wijzigen. Het reglement mag niet in strijd zijn met de statuten of het huishoudelijk reglement.
2. Tenminste vier weken vóór de ledenvergadering wordt door het afdelingsbestuur of door degenen die de ledenvergadering bijeenroepen, aan de leden van de afdeling meegedeeld dat een voorstel tot vaststelling of wijziging van het afdelingsreglement zal worden behandeld. De tekst van het voorstel wordt opgenomen in de stukken voor de ledenvergadering.
3. Het voorstel kan alleen worden aangenomen met twee derde van de uitgebrachte van de stemmen.

O/G/N: Nieuw artikel

➔ Toelichting:

Dit HHR biedt voldoende basis voor het functioneren van een afdeling. Het is dus niet noodzakelijk dat afdelingen een eigen reglement opstellen, maar het kan wel. Mocht een afdeling willen besluiten tot het kiezen van de lijsttrekker of het vaststellen van de kandidatenlijst per referendum, dan moet dit in een afdelingsreglement worden vastgelegd.

Van hetgeen bepaald is in dit HHR kan niet worden afgeweken.

Het partijbestuur acht het wenselijk dat op lokaal niveau een grote mate van overeenstemming is over de regels die binnen een afdeling zouden moeten gelden. Daarom stellen we voor om voor deze gevallen te werken met een gekwalificeerde meerderheid.

HOOFDSTUK 6. VASTSTELLING VAN KANDIDATENLIJSTEN IN AFDELINGEN

ARTIKEL 33. DEELNAME AAN VERKIEZINGEN; VERKIEZINGSPLAN

1. De ledenvergadering beslist over het deelnemen aan verkiezingen voor een vertegenwoordigend orgaan.
2. Het afdelingsbestuur stelt het verkiezingsplan vast. Dit bevat in elk geval de termijn waarbinnen leden zich kandidaat kunnen stellen en de termijn waarbinnen de kandidatenlijst wordt gepresenteerd.
3. Het afdelingsbestuur beslist over de lengte van de lijst en benoemt de leden van de programma-commissie en een commissie, die voor deze verkiezingen belast wordt met de selectie van kandidaten (externe kandidatencommissie).

O/G/N: Nieuw artikel/Gewijzigd

Oud artikel: HHR 32 & HHR 67

➔ **Toelichting:**

Spreekt voor zich. Indien niets wordt geregeld, worden lijsttrekker, voorzitter en kandidatenlijst op de ledenvergadering gekozen.

ARTIKEL 34. HET LIJSTTREKKERSREFERENDUM

1. Als het afdelingsreglement bepaalt dat de lijsttrekker bij referendum wordt gekozen, gelden de volgende regels.
2. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
3. De externe kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot het referendum. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten. Voor de kandidaten bekend worden gemaakt krijgen zij de gelegenheid zich terug te trekken.
4. Er wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven geen van de kandidaten te steunen.
5. Gekozen is de kandidaat die een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Als bij een eerste telling geen kandidaat is gekozen, valt de kandidaat die de minste stemmen heeft af en worden diens stemmen op basis van de doornummering toegekend aan de kandidaten die nog niet zijn afgevallen. Daarna wordt opnieuw geteld. Deze stappen worden telkens herhaald, tot een van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald.
6. Indien er slechts één kandidaat is, wordt de lijsttrekker gekozen op de ledenvergadering.

O/G/N: Nieuw artikel/Gewijzigd

Oud artikel: HHR 65 & 66

➔ **Toelichting:**

Als een afdeling besluit tot een lijsttrekkersreferendum, dan is deze bepaling van toepassing. Het afdelingsbestuur kan regels stellen voor de kandidaatstelling, zoals b.v. een bepaald aantal ondersteuningsverklaringen.

ARTIKEL 35. HET OPSTELLEN VAN DE KANDIDATENLIJST

1. Bij het opstellen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels.
2. Ieder lid kan zich aanmelden voor de kandidatenlijst.
3. De externe kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot de stemming op de ledenvergadering. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten tot de stemming op de ledenvergadering.
4. De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe be vraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten.
5. Daarna stelt de commissie een advies op over alle kandidaten en geeft zij een advies over de volgorde van de kandidatenlijst. Daarbij let de commissie op diversiteit, spreiding over deskundigheid en ervaring, en teamrollen. De commissie stelt elke kandidaat vertrouwelijk op de hoogte van de adviezen. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.
6. Kandidaten die niet op de lijst zijn geplaatst, kunnen hun kandidatuur handhaven. Kandidaten die wel op de lijst zijn geplaatst, kunnen zich kandidaat stellen voor hogere plaatsen.
7. De kandidatencommissie maakt de conceptkandidatenlijst en de namen van alle kandidaten bekend.

O/G/N: Nieuw artikel/Gewijzigd

Oud artikel: HHR 65 & 66

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich. Zie ook toelichting op art. 14 HHR.

ARTIKEL 36. VASTSTELLING VAN DE KANDIDATENLIJST DOOR DE LEDENVERGADERING

1. Als de kandidatenlijst wordt vastgesteld op de ledenvergadering, gelden de volgende regels.
2. Op de ledenvergadering wordt per plaats gestemd, te beginnen met plaats één. De leden brengen een stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
3. De ledenvergadering besluit over het aantal plekken waarover apart wordt gestemd. De ledenvergadering kan besluiten het resterende deel van de lijst in één keer vast te stellen of het afdelingsbestuur daartoe te machtigen.
4. Haalt een kandidaat een absolute meerderheid, dan is zij of hij direct gekozen. Haalt geen van de kandidaten een absolute meerderheid, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Als zij geen van beiden een absolute meerderheid halen, zijn zij niet gekozen. Halen zij elk de helft van de stemmen, dan beslist het lot.
5. Elke kandidaat kan zich op elk moment terugtrekken.
6. Het afdelingsbestuur draagt zorg voor het inleveren van de kandidatenlijst.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 66

ARTIKEL 37. VASTSTELLING VAN DE KANDIDATENLIJST BIJ REFERENDUM

1. Als het afdelingsreglement bepaalt dat de kandidatenlijst wordt vastgesteld bij referendum, gelden de volgende regels.
2. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
3. Er wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven de volgorde van de kandidatenlijst te steunen of geen van de kandidaten te steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
4. Een formulier geldt in eerste instantie als een stem van eerste voorkeur. Een kandidaat met meer dan 50% van de geldige stemmen is gekozen. Indien geen van de kandidaten aan deze voorwaarde voldoet wordt steeds de kandidaat met het geringste aantal stemmen afgewezen. Elk van de formulieren voor de afgewezen kandidaat worden toegekend aan de erop genoemde kandidaat van de eerstvolgende voorkeur. Hierbij tellen kandidaten die zijn afgewezen of die reeds zijn gekozen niet mee. Formulieren waarop geen verdere voorkeur wordt genoemd zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft van de niet uitgeputte stemmen is gekozen.
5. Het bestuur draagt zorg voor het inleveren van de kandidatenlijst.

O/G/N: Nieuw artikel/Gewijzigd

Oud artikel: HHR 65 & 66

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich. Zie ook toelichting bij art. 15 HHR.

ARTIKEL 38. NA DE VERKIEZINGEN

Als GroenLinks deelneemt aan onderhandelingen over deelname aan het college van B&W of het college van gedeputeerden neemt een vertegenwoordiger van het afdelingsbestuur deel aan de interne besprekingen en de selectiegesprekken met de kandidaten.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 103

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich. Net als bij landelijke besprekingen ligt het primaat in de onderhandelingen bij de gekozen fracties. Het zijn ook de fracties die uiteindelijk kandidaten voordragen als bestuurder namens GroenLinks.

HOOFDSTUK 7. SAMENSTELLING VAN HET AFDELINGSBESTUUR

ARTIKEL 39. FUNCTIES BINNEN HET AFDELINGSBESTUUR

1. Het afdelingsbestuur telt tenminste drie leden: voorzitter, secretaris en penningmeester.
2. De leden van het afdelingsbestuur worden voor drie jaar gekozen door de ledenvergadering; in het afdelingsreglement kan echter worden bepaald dat de voorzitter wordt gekozen bij referendum. Het bestuur kan een rooster van aftreden vaststellen.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 75

➔ Toelichting:

Spreekt voor zich. Met afdelingsbestuur wordt in dit hoofdstuk steeds zowel het bestuur van provinciale als van lokale afdelingen bedoeld.

ARTIKEL 40. VERKIEZING VAN DE AFDELINGS-VOORZITTER BIJ REFERENDUM

1. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
2. Er wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven geen van de kandidaten te steunen.
3. Gekozen is de kandidaat die een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Als bij een eerste telling geen kandidaat is gekozen, valt de kandidaat die de minste stemmen heeft af en worden diens stemmen op basis van de doornummering toegekend aan de kandidaten die nog niet zijn afgevallen. Daarna wordt opnieuw geteld. Deze stappen worden telkens herhaald, tot een van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald.
4. Indien er slechts één kandidaat is, wordt de voorzitter gekozen op de ledenvergadering.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 75

➔ Toelichting:

Spreekt voor zich. Dit artikel geldt alleen als een afdeling in het eigen afdelingsreglement heeft vastgelegd dat de afdelingsvoorzitter per referendum wordt gekozen.

ARTIKEL 41. WIJZE VAN VERKIEZEN VAN HET AFDELINGSBESTUUR

1. Kandidaten kunnen worden voorgedragen door het afdelingsbestuur, of door een daartoe ingestelde commissie.
2. Op de ledenvergadering wordt per functie gestemd. De leden brengen een stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
3. Als bij een stemming geen van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen haalt, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Als zij geen van beiden een absolute meerderheid halen, zijn zij niet gekozen. Eindigen zij gelijk, dan beslist het lot.
4. Is voor een functie maar één kandidaat gesteld, dan is die kandidaat alleen gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.
5. Elke kandidaat kan zich op elk moment terugtrekken.

O/G/N: Gewijzigd

Oud artikel: HHR 75

➡ Toelichting:
Spreekt voor zich.

Amendementen voor Statuten

HOOFDSTUK 2. DE LEDEN

Artikel 4. Kandidatuur

4. Niemand kan tegelijkertijd zijn:

a. lid van meer dan EEN vertegenwoordigend orgaan (gemeenteraad, deelgemeenteraad, provinciale staten, Eerste of Tweede Kamer, Europees Parlement);

1 Partijbestuur

Categorie 2

Tussen staten, Eerste **Toevoegen** staten, waterschapsbesturen, Eerste

[*In de opsomming is ten onrechte vergeten de waterschapsbesturen op te nemen.]*

PB: Overnemen.

5. GroenLinks bevordert evenredige deelname aan alle functies die in en namens de partij worden vervuld door haar leden ongeacht sekse, seksuele voorkeur, religie, huidskleur, nationaliteit, culturele achtergrond, leeftijd of gezondheid.

2 werkgroepinstatuten

Categorie 3

Na Na Statuten artikel 4. **Toevoegen** [nieuw artikel 4a] 1. Leden kunnen zich voor de ontwikkeling en behartiging van een specifiek thema verenigen in een landelijke werkgroep. 2. Het partijbestuur ziet toe op het functioneren van landelijke werkgroepen, en kan hiertoe een protocol opstellen. 3. Het partijbestuur kan besluiten tot subsidiëring of ondersteuning van landelijke werkgroepen.

[*In de huidige partijstructuur vervullen de landelijke werkgroepen bij het aanjagen van het debat een nuttige functie en zijn een vindplaats voor toekomstig kader. Wij zouden niet graag zien, dat die functie verloren gaat. Ze horen in de statuten verankerd te blijven. Als ze alleen in het huishoudelijk reglement worden vermeld is hun toekomst te onzeker.]*

PB: Afwijzen. Wat het PB betreft is de toekomst van landelijke werkgroepen zeker en helder. Borging in het HHR biedt daarvoor voldoende waarborg: juist door de wijze waarop we nu voorstellen het te regelen wordt meer ruimte gegeven aan het vormen van landelijke werkgroepen. We sluiten daarbij aan bij de organisch gegroeide praktijk.

Bij aanneming amendement 2 vervalt HHR art. 24 en komt amendement 5 ter stemming zonder lid 3. Indien amendement 2 verworpen wordt, komt amendement 5 ter stemming met lid 3.

HOOFDSTUK 2. DE LEDEN

Artikel 5. Einde van het lidmaatschap

Het lidmaatschap eindigt door:

3 Partijbestuur

Categorie 2

Hele tekst Statuten artikel 5 en artikel 6. **Vervangen door** ARTIKEL 5. EINDE VAN HET LIDMAATSCHAP

1. Het lidmaatschap eindigt door:

- a. opzegging door het lid;
- b. opzegging door het partijbestuur;
- c. roeyement;
- d. overlijden.

2. Het partijbestuur kan het lidmaatschap opzeggen indien het lid, na daartoe behoorlijk te zijn aangemaand, in gebreke blijft met betaling van de contributie.

3. Het partijbestuur kan een lid, na instemming van de toezichtraad, roeyen indien het lid in strijd handelt met de statuten, reglementen of besluiten van GroenLinks, of GroenLinks op onredelijke wijze benadeelt.

4. De betrokkene wordt zo spoedig mogelijk van het voornemen tot roeyement in kennis gesteld, onder opgaaf van redenen. Hij wordt in de gelegenheid gesteld over dat voornemen te worden gehoord.

5. Betrokkene kan, binnen een maand na ontvangst van het besluit tot roeyement, beroep instellen bij de commissie voor geschil en beroep. Gedurende het beroep is het lid geschorst.

[*Samenvoegen twee artikelen. In nieuw lid 5.1.b is 'GroenLinks' vervangen door 'het partijbestuur', omdat dat het orgaan is dat namens de vereniging het lidmaatschap kan opzeggen.]*

PB: Overnemen.

HOOFDSTUK 3. HET LANDELIJK CONGRES

Artikel 7. Samenstelling; taken

4. Het congres stelt de kandidatenlijst vast voor alle verkiezingen waarvoor niet een afdeling verantwoordelijk is. In het huishoudelijk reglement kan echter worden bepaald dat bij bepaalde verkiezingen de kandidatenlijst of de lijsttrekker wordt vastgesteld bij referendum. In dat geval geeft het huishoudelijk reglement regels voor zo'n referendum.

4 **geen artikel 14**

Categorie 3

In het huishoudelijk reglement kan echter worden bepaald dat bij bepaalde verkiezingen de kandidatenlijst of de lijsttrekker wordt vastgesteld bij referendum. **Schrappen** de kandidatenlijst of

[Een referendum voor de hele lijst resulteert er vaak in dat het voorstel van de kandidatencommissie overgenomen wordt. Er is minder ruimte om te kiezen. Veel stemmers zijn voor de kandidaten lastiger te bereiken. Op een congres zie en hoor je de kandidaten en wat anderen over hen zeggen. Je kunt de eerdere stemmingen meewegen en zo zorgen voor een team met alle profielen en kwaliteiten.]

PB: Afwijzen. Het PB is zich bewust van de diverse opvattingen die leven rondom het instrument referendum. Met dit onderdeel van ons voorstel geven we uitvoering aan een motie die op het congres in 2013 is aangenomen. Het PB vindt het belangrijk dat in ieder geval de mogelijkheid om kandidatenlijsten per referendum vast te stellen in de statuten wordt opgenomen. Of van die mogelijkheid meteen gebruik wordt gemaakt bepalen we in HHR art. 14.

Bij aanneming amendement 4 vervalt amendement 13.

HOOFDSTUK 3. HET LANDELIJK CONGRES

Artikel 8. Rechten op het congres

2. Voorstellen, amendementen en moties kunnen worden ingediend door het partijbestuur of ten minste vijftien leden gezamenlijk.

5 **werkgroepenamendementen**

Categorie 3

-- **Geen** -- door het partijbestuur of ten minste vijftien leden gezamenlijk **Vervangen door** door ten minste vijftien leden gezamenlijk, een afdeling, een landelijke werkgroep of het partijbestuur. [Indien amendement 2 verworpen is aanvullend:] 3. Wat de landelijke werkgroepen zijn wordt geregeld in het huishoudelijk reglement.

[Als we ons willen profileren als debatpartij is het onlogisch het niveau waarop dit debat zich het eenvoudigst kan afspelen, een lokale afdeling of een werkgroep, het in de partijdemocratie belangrijke instrument van het indienen van voorstellen, amendementen en moties te onthouden. Zelfs al kunnen deze in de praktijk waarschijnlijk eenvoudig vijftien leden mobiliseren.]

PB: Afwijzen. Het vragen van een minimum draagvlak stimuleert indieners naar de mening van het PB om actief draagvlak te verwerven voor hun plannen. Dat levert juist een bijdrage aan de debatpartij. 15 leden is een haalbaar aantal. Het waarborgt dat amendementen die worden ingediend namens afdelingen of werkgroepen ook daadwerkelijk op enig draagvlak kunnen rekenen. Het schept een gelijk speelveld voor de leden: ieder lid heeft dezelfde mogelijkheden voor het indienen van amendementen. Uiteraard kunnen werkgroepen en kleine afdelingen nog steeds het initiatief nemen voor indiening van amendementen en daaraan ook hun naam verbinden. Het vinden van 15 ondertekenaars zal voor hen in de praktijk niet moeilijker zijn dan voor anderen.

Bij aanneming amendement 2 vervalt HHR art. 24 en komt amendement 5 ter stemming zonder lid 3. Indien amendement 2 verworpen wordt, komt amendement 5 ter stemming met lid 3.

HOOFDSTUK 3. HET LANDELIJK CONGRES

Artikel 9. Bijeenroeping

2. Het congres kan worden bijeengeroepen op verzoek van ten minste 10% van de leden of op verzoek van de toezichtraad. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf het congres bijeenroepen op de wijze die in het huishoudelijk reglement is geregeld.

6 **GroenLinks Zuid-Holland**

Categorie 2

10% **vervangen door** 5%

[GroenLinks is een participatie beweging. Dan is 5% als drempel meer dan hoog genoeg. Dit is ook de grens voor artikel 12 en sluit dan mooi aan.]

PB: Afwijzen. 10% is conform huidige statuten. Indieners stellen ten onrechte dat dit artikel verband houdt met ledenparticipatie. Dit is veel meer een noodprocedure die alleen in uiterste gevallen toegepast zal worden. Naast de hier geformuleerde "noodprocedure" voorzien de statuten ook in andere waarborgen, zoals bijeenroeping van een congres door de Toezichtraad. Het politiek referendum, geregeld in art. 12 van de statuten, is wel bedoeld als instrument voor ledenparticipatie. PB stelt bewust voor de drempel daarvoor fors lager te leggen.

HOOFDSTUK 3. HET LANDELIJK CONGRES

Artikel 10. Leiding van het congres

2. De leden van het congrespresidium worden benoemd door het congres, op voordracht van het partijbestuur. Zij kunnen door het congres worden geschorst en ontslagen. De omvang van het congrespresidium en de kandidaatstelling en verkiezing van haar leden worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

7 GroenLinks Leiden, GroenLinks Zuid-Holland Categorie 2

-- **Geen** -- partijbestuur **Vervangen door** interne kandidatencommissie; [coherentie amendement: tevens toevoegen bij Statuten art. 19 na 'toezichtraad'] het presidium, de referendumcommissie en de commissie geschil en beroep.; [coherentie amendement: tevens toevoegen bij Statuten art. 23 lid 1 na 'toezichtraad'] de referendumcommissie en de commissie van geschil en beroep; [coherentie amendement: tevens verwijderen bij Statuten art. 23 lid 2 na 'interne kandidatencommissie'] de referendumcommissie en de commissie voor geschil en beroep

[Wij zijn het eens met het partijbestuur dat de huidige werkwijze niet meer van deze tijd is. Maar het presidium moet onafhankelijk zijn. Daarom kiezen wij niet voor een voordracht door het partijbestuur, maar door de interne kandidatencommissie. De interne kandidatencommissie willen we gebruiken voor alle landelijke organen i.p.v. het partijbestuur.]

PB: Afwijzen. Het PB heeft ervoor gekozen om de interne kandidatencommissie niet te zwaar te belasten. Daarom is er voor gekozen deze commissie alleen de voordracht voor PB en TzR te laten doen. Het presidium is en blijft uiteraard onafhankelijk, de voordracht namens het PB doet daaraan niets af. Het gaat er slechts om een praktische en efficiënte werkwijze te kiezen.

HOOFDSTUK 5. ANDERE LANDELIJKE ORGANEN

Artikel 19. Interne kandidatencommissie

GroenLinks kent een interne kandidatencommissie, die tot taak heeft kandidaten te selecteren voor vacatures in het partijbestuur en de toezichtraad.

8 GroenLinks Leiden Categorie 2

Na en de toezichtraad. **Toevoegen** Uitgangspunt daarbij is, dat het congres een meervoudige voordracht wordt voorgelegd voor alle in te vullen vacatures.

[Er moet bij de invulling van vacatures daadwerkelijk voor het congres wat te kiezen zijn! We hebben dit artikel gekozen, maar kunnen ons ook voorstellen dat deze bepaling wordt toegevoegd aan artikel 23.]

PB: Afwijzen. Het PB is niet van mening dat voor *alle* genoemde functies een meervoudige voordracht bij voorbaat gewenst zou zijn. In de praktijk gebeurt dit zelden of nooit bij het kiezen van leden van het congrespresidium, de referendumcommissie en de commissie voor geschil en beroep. Voor de andere functies geldt daarentegen dat er in de regel juist al wel een meervoudige voordracht kan worden gedaan. Kortom: het PB ziet de noodzaak niet dit op deze manier vast te leggen.

HOOFDSTUK 6. GROENLINKS LOKAAL

Artikel 24. Taken en samenstelling van afdelingen

2. Een afdeling wordt gevormd door leden in een provincie, EEN of meer gemeenten of een deel van een gemeente.

9 Afdeling Maastricht Heuvelland Categorie 2

Na Heel Statuten artikel 24. **Toevoegen** [nieuw lid] In het afdelingsreglement kan worden bepaald dat de leden alleen mogen stemmen voor de kandidatenlijst van hun eigen (deel)gemeente.

[Bij de gemeenteraadsverkiezingen mag je ook alleen stemmen op de kandidatenlijst van de eigen gemeente. Het huidige HHR regelt dit in art. 70. Maastricht-Heuvelland bestaat uit 7 gemeenten, doet in 4 gemeenten zelfstandig mee aan de verkiezingen en in 2 in een samenwerkingsverband. Het ledenaantal van de gemeente Maastricht is ruim 1,5 maal zo groot als het ledental van de overige 6 gemeenten samen. De mogelijkheid om in het afdelingsreglement het stemrecht te beperken tot de kandidatenlijst van de eigen (deel)gemeente willen wij daarom graag behouden.]

PB: Overnemen. Het lijkt ons goed deze mogelijkheid op te nemen. Dit is bij uitstek iets wat daarna verder moet worden uitgewerkt in een afdelingsreglement.

HOOFDSTUK 6. GROENLINKS LOKAAL

Artikel 26. Kascommissie; jaarvergadering

3. Ten minste eenmaal per jaar:
b. stelt de ledenvergadering de begroting van het komende boekjaar vast;

10 **Afdeling Maastricht Heuvelland**

Categorie 2

Tussen de jaarrekening van ...het komende boekjaar **toevoegen** het lopende of

[Wanneer de begroting voor het begin van een jaar goedgekeurd moet zijn door de ledenvergadering, zijn 2 ledenvergaderingen noodzakelijk. Dit is niet te combineren met Statuten artikel 25 lid 2.]

PB: Overnemen.

Amendementen voor Huishoudelijk Reglement

HOOFDSTUK 1. HET LANDELIJK CONGRES

Artikel 5. Beoordeling van amendementen

2. Bij amendementen van categorie 1 is het voorstel van het partijbestuur bindend. Op het congres vindt geen discussie plaats.

11 GroenLinks Leiden

Categorie 1

Tussen discussie plaats **Toevoegen** en geen stemming

[*Expliciet maken wat bindend inhoudt. Er zijn altijd veel vragen over dit punt.*]

PB: Overnemen. Goede toevoeging.

HOOFDSTUK 2. VASTSTELLING VAN LANDELIJKE KANDIDATENLIJSTEN

Artikel 12. Lijsttrekkersreferendum

4. Een lid kan voorts worden voorgedragen door de externe kandidatencommissie. De commissie draagt geen kandidaten voor als problemen rond haar of zijn integriteit een ernstig risico vormen.

12 Partijbestuur

Categorie 1

Heel HHR artikel 12 lid 4. **Schrappen**

[*Een kandidatencommissie kan niet onbevooroordeeld over alle beschikbare kandidaten oordelen als zij zelf een deel van die kandidaten heeft aangezocht.*]

PB: Overnemen. In het voorstel zijn abusievelijk gelijklopende bepalingen voor lijsttrekkers als kandidatenlijst opgenomen. Het PB acht het voor lijsttrekkers van belang dat van alle kandidaten wordt gevraagd d.m.v. 150 ondersteuningsverklaringen aan te tonen dat er draagvlak is voor hun kandidatuur. Een eigenstandige bevoegdheid van kandidatie's om daarbuiten ook lijsttrekkerskandidaten voor te dragen (zonder draagvlaktoets) past daar niet in.

HOOFDSTUK 2. VASTSTELLING VAN LANDELIJKE KANDIDATENLIJSTEN

Artikel 14. Het vaststellen van de kandidatenlijst bij referendum

13 geen artikel 14

Categorie 3

-- **Geen** -- Heel HHR artikel 14. **Schrappen**

[*Een referendum voor de hele lijst resulteert er vaak in dat het voorstel van de kandidatencommissie overgenomen wordt. Er is minder ruimte om te kiezen. Veel stemmers zijn voor de kandidaten lastiger te bereiken. Op een congres zie en hoor je de kandidaten en wat anderen over hen zeggen. Je kunt de eerdere stemmingen meewegen en zo zorgen voor een team met alle profielen en kwaliteiten.*]

PB: Afwijzen. Het PB deelt de zienswijze van de indieners niet. Er is voor alle leden volop ruimte om de eigen voorkeurslijst te kiezen. De som van alle keuzes vormt de uiteindelijke kandidatenlijst. Het PB is het met de indieners eens dat discussie met en over kandidaten belangrijk is. Dat kan echter ook op andere - kleinschaliger - manieren worden vormgegeven. Kandidaten zullen zich op veel meer plekken in het land, op lokale en/of regionale bijeenkomsten, moeten kunnen presenteren. De interactie met de leden, voorafgaand aan het referendum, zal daarbij waarschijnlijk groter zijn dan op een congres.

Bij aanneming van amendement 4 vervalt amendement 13.

HOOFDSTUK 2. VASTSTELLING VAN LANDELIJKE KANDIDATENLIJSTEN

Artikel 15. Vaststelling van de kandidatenlijst op het congres

4. Haalt een kandidaat een absolute meerderheid, dan is zij of hij direct gekozen. Haalt geen van de kandidaten een absolute meerderheid, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Halen zij elk de helft van de stemmen, dan beslist het lot.

14 Partijbestuur

Categorie 2

Halen zij elk de helft van de stemmen, dan beslist het lot. **vervangen door** Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht tegen beide kandidaten meer dan 50% van het totale aantal geldig uitgebrachte stemmen is, zijn zij afgewezen en schuiven de kandidaten voor de volgende plaatsen op de lijst een plaats op. Is het aantal stemmen tegen beide kandidaten minder dan 50%, dan is de kandidaat met de meeste stemmen gekozen; bij een gelijk stemmenaantal beslist het lot.

PB: Overnemen. In de huidige regels moet de stemming worden opengesteld voor nieuwe kandidaten als geen der kandidaten een meerderheid heeft. In de praktijk leidt dat niet tot nieuwe keuzes voor het congres, waarmee de impasse blijft bestaan. Met dit artikel wordt getracht het aantal stemmingen op een congres te beperken, en tegelijk gebruikmaking van het lot te minimaliseren. Alleen als beide kandidaten exact evenveel stemmen krijgen, beslist het lot.

7. Het bestuur draagt zorg voor het inleveren van de kandidatenlijst.

15 GroenLinks Zuid-Holland

Categorie 3

na Heel HHR artikel 15. **toevoegen** [amendement voegt twee nieuwe artikelen toe]

[nieuw artikel HHR 15a] 1. De maximale zittingsduur van volksvertegenwoordigers bedraagt 12 jaar, resp. 15 voor Europarlementariërs in het desbetreffende orgaan.

2. Een volksvertegenwoordiger die de maximale zittingsduur bereikt in de loop van een zittingsperiode, houdt zitting tot deze periode is verstreken.

3. In bijzondere gevallen kan het partijbestuur besluiten om een volksvertegenwoordiger voor een extra periode toegang tot de kandidaatstelling te verlenen.

4. Een kandidaat kan tegen een negatief besluit inzake de extra periode beroep aantekenen bij de commissie voor geschil en beroep.

[nieuw artikel HHR 37a] 1. De maximale zittingsduur van volksvertegenwoordigers bedraagt 12 jaar in het desbetreffende orgaan.

2. Een volksvertegenwoordiger die de maximale zittingsduur bereikt in de loop van een zittingsperiode, houdt zitting tot deze periode is verstreken.

3. In bijzondere gevallen kan het op het desbetreffende niveau betrokken een het partijbestuur (afdelingsbestuur of provinciaal bestuur of partijbestuur) besluiten om een volksvertegenwoordiger voor een extra periode toegang tot de kandidaatstelling te verlenen. Een dergelijk besluit wordt met de bijbehorende argumentatie schriftelijk gemeld aan de algemene ledenvergadering op het desbetreffende niveau en aan het partijbestuur. Het partijbestuur meldt het besluit inzake de extra periode van landelijke vertegenwoordigers aan de toezichtraad.

4. Een kandidaat kan tegen een negatief besluit inzake de extra periode beroep aantekenen bij het bestuur of orgaan van het hoger liggende niveau (provinciaal afdelingsbestuur of partijbestuur of landelijke de commissie voor geschil en beroep. Het betreffende bestuur of orgaan toetst of het bestuur bij de afwijzing van de extra periode de voorgeschreven procedure conform dit artikel heeft gevolgd en of zij in redelijkheid en zorgvuldigheid tot haar besluit is gekomen. N.a.v. een beroep en de toetsing besluit het bestuur of orgaan op het hoger liggende niveau definitief over de toekenning van de extra periode.

5. Als een volksvertegenwoordiger niet voor een extra termijn in aanmerking komt, ook niet na een beroep, kan zij/hij niet op de kandidatenlijst worden geplaatst, ook niet op een onverkiesbare plaats. Het betreffende bestuur kan niet besluiten om voor de tweede maal een volksvertegenwoordiger voor een extra periode op de kandidatenlijst te plaatsen, tenzij in de eerste extra periode minder dan 50% van de zittingsperiode van het betreffende orgaan is vol gemaakt.

[Voor continuïteit is vernieuwing van volksvertegenwoordigers belangrijk. Wel kan het artikel zonder de veelheid aan checks. Voorstel termijnenregeling is in lijn met de uitspraak van congres #32 van 2013.]

PB: Afwijzen. Het PB kiest er voor om d.m.v. functioneringscommissies het gesprek over functioneren van volksvertegenwoordigers aan te gaan. Het brede punt van vernieuwing en continuïteit is onderdeel van de opdracht aan kandidatencommissies. Verder verwijzen we de indieners naar de nadere toelichting op het congresvoorstel, waar het afschaffen van de termijnenregeling nader wordt toegelicht.

HOOFDSTUK 3. PARTIJORGANEN OP LANDELIJK NIVEAU

Artikel 19. Verkiezing van de toezichtraad, de referendumcommissie, de commissie voor geschil en beroep, de interne kandidatencommissie en het congrespresidium

2. De leden van deze organen worden voor drie jaar gekozen.

16 **GroenLinks Zuid-Holland** **Categorie 3**

na voor drie jaar gekozen **toevoegen** volgens een rooster van aftreden. Leden kunnen maximaal 6 aaneengesloten jaren in hetzelfde orgaan zitting hebben, tenzij dispensatie door het congres wordt verleend.

[1. Rooster van aftreden om continuïteit te bevorderen, net als dat het geval is in het partijbestuur. 2. Tevens is de zittingsduur aan een maximum gesteld, eveneens om overdracht van kennis te bevorderen.]

PB: Afwijzen. Termijnenregeling voor deze organen is dode letter gebleken. Voor overdracht van kennis kan het zelfs - gelet op de doorstroom - goed zijn als mensen net iets langer dan huidige 6 jaar kunnen blijven zitten. Rooster van aftreden is voor PB geregeld, voor andere organen in de praktijk niet nodig.

HOOFDSTUK 3. PARTIJORGANEN OP LANDELIJK NIVEAU

Artikel 21. Functies binnen het partijbestuur

Het partijbestuur telt zeven leden, die voor drie jaar worden gekozen volgens een rooster van aftreden.

17 **GroenLinks Zuid-Holland** **Categorie 3**

na rooster van aftreden. **toevoegen** Leden kunnen maximaal 6 aaneengesloten jaren in het partijbestuur zitting hebben, tenzij dispensatie door het congres wordt verleend.

[De zittingsduur is aan een maximum gesteld, om overdracht van kennis te bevorderen.]

PB: Afwijzen. In de praktijk is er in deze organen (meer dan) genoeg doorstroming. Er is slechts zelden sprake geweest van een zittingsduur langer dan 6 jaar. Voor overdracht van kennis kan het zelfs - gelet op de doorstroom - goed zijn als mensen net iets langer dan de huidige 6 jaar kunnen blijven zitten. Rooster van aftreden is voor PB geregeld (zie HRR art. 21), voor andere organen in de praktijk niet nodig.

18 **Partijbestuur** **Categorie 2**

Gehele tekst HRR artikel 21 en 23. **vervangen door** ARTIKEL 21. SAMENSTELLING EN VERKIEZING PARTIJBESTUUR

1. Het partijbestuur telt zeven leden, die voor drie jaar worden gekozen volgens een rooster van aftreden.

2. Er wordt per functie gestemd. De leden brengen een stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen en onthoudingen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

3. Als bij een stemming geen van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen haalt, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. *Indien beide kandidaten elk 50% van de stemmen halen, beslist het lot. Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht op 'geen van de kandidaten' meer dan 50% is, zijn zij afgewezen en blijft de vacature onvervuld.*

4. Is voor een functie maar één kandidaat gesteld, dan wordt die benoemd bij acclamatie. Als echter één lid om stemming vraagt, wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. De kandidaat is gekozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.

5. Elke kandidaat kan zich op elk moment terugtrekken.

[Artikelen 21 en 23 samengevoegd. Daarnaast stemprocedure (in lijn met andere wijzigingsvoorstellen) sluitend gemaakt. In tegenstelling tot kandidatenlijsten – waarbij geen lege plekken kunnen bestaan – is het wel goed mogelijk dat een Congres beslist een vacature liever niet in te vullen, dan met één van de beschikbare kandidaten. Alleen in de situatie dat beide kandidaten exact 50% van de uitgebrachte stemmen halen, beslist het lot.]

PB: Overnemen.

HOOFDSTUK 4. AFGEVAARDIGDEN NAAR DE EUROPESE GROENE FRACTIE

19 **Europawerkgroep** **Categorie 1**

Hoofdstuk 4. Afgevaardigden naar de Europese Groene Fractie **vervangen door** Hoofdstuk 4. Afgevaardigden naar de Europese Groene Partij

[Vergissing.]

PB: Overnemen. Goede correctie.

HOOFDSTUK 4. AFGEVAARDIGDEN NAAR DE EUROPESE GROENE FRACTIE

Artikel 25. Delegatie naar de raad

1. Een lid van het partijbestuur vertegenwoordigt het partijbestuur van GroenLinks in de raad van de Europese Groene Partij.

20 Europawerkgroep

Categorie 1

-- **Geen** -- Volledige tekst HHR artikel 25 lid 1 en lid 2 inclusief titel. **Vervangen door** Artikel 25. Delegatie naar de Raad van de Europese Groene Partij

1. Een lid van het partijbestuur vertegenwoordigt het partijbestuur van GroenLinks in de delegatie naar de Raad van de Europese Groene Partij.
2. Overige leden in de delegatie naar de Raad worden gekozen door het GL congres, op voordracht van het partijbestuur en met inachtneming van de benoemingseisen van de EGP. Zij worden voor drie jaar gekozen.
3. Het partijbestuur stelt vast hoeveel leden voor de delegatie naar de Raad worden gekozen. Zij houdt hierbij rekening met de vermoedelijke omvang van de delegatie en kan het congres voorstellen plaatsvervangende leden te kiezen.

[We vermijden liever de termen "vaste" en "aanvullende" delegatie. De delegatie naar de Europese Groene Partij is een afvaardiging van de partij als geheel en niet primair van het partijbestuur. De gekozen formulering komt beter overeen met de gegroeide praktijk.]

PB: Overnemen. Tekst is helderder en past beter bij de praktijk, omdat er altijd minimaal twee delegatieleden naar de EGP afgevaardigd worden.

HOOFDSTUK 4. AFGEVAARDIGDEN NAAR DE EUROPESE GROENE FRACTIE

Artikel 26. Delegatie naar het congres

1. De vaste delegatie van GroenLinks naar het congres van de Europese Groene Partij wordt door het partijbestuur benoemd uit leden van het partijbestuur en de fracties in de Tweede en Eerste Kamer.

21 Europawerkgroep

Categorie 1

-- **Geen** -- Volledige tekst HHR artikel 26 lid 1 en lid 2, inclusief titel. **Vervangen door** Artikel 26. Delegatie naar het Congres van de Europese Groene Partij

1. Het congres kiest voorafgaand aan elk EGP congres, op voordracht van het partijbestuur, afgevaardigden naar het Congres van de EGP. Hun termijn eindigt op het eerste (GroenLinks) congres volgend op een Congres van de EGP.
2. Het partijbestuur stelt vast hoeveel afgevaardigden worden gekozen. Zij houdt hierbij rekening met de vermoedelijke omvang van de delegatie naar het Congres van de EGP.
3. De delegatie bestaat uit:
 - a. de delegatie naar de Raad van de Europese Groene Partij, volgens art. 25;
 - b. de door het Congres gekozen afgevaardigden volgens art 26, lid 1;
 - c. overige leden, aan te wijzen door het partijbestuur.
4. De delegatie bestaat tenminste voor de helft uit personen die door het congres als afgevaardigde naar de EGP zijn gekozen.
5. Het partijbestuur zorgt ervoor dat de samenstelling van de delegatie in overeenstemming is met de eisen die de Europese Groene Partij daaraan stelt.

[Voor het congres dat eens in de vijf jaar wordt gehouden moet een aparte (grotere) delegatie worden samengesteld. De omvang is ook hier afhankelijk van onder meer verkiezingsresultaten. In deze formulering hebben de afgevaardigden die door het GL-congres worden gekozen het belangrijkste aandeel en heeft het PB de ruimte om in de delegatie volksvertegenwoordigers en andere partijbestuurders op te nemen.]

PB: Overnemen. N.a.v. amendementen vanuit de Europawerkgroep heeft het PB samen met hen gekeken naar een andere formulering van deze artikelen. Belangrijke wijzigingen zijn:

- termijn afgevaardigden Congres EGP is gerelateerd aan Congres EGP en congres GroenLinks;
- samenstelling delegatie anders opgebouwd, plus de verplichting dat tenminste de helft van de delegatie uit personen gekozen door congres zijn. Hieronder vallen uiteraard de delegatie naar de Raad en de overige gekozen leden, maar bv. ook Kamerleden. Doel hiervan is om de delegatie een stevige basis te geven om GroenLinks te kunnen vertegenwoordigen.
- het PB draagt de kandidaten voor. Dit was nog niet geregeld in de oude artikelen. Gelet op de functie zien we geen belangenverstremgeling door als PB kandidaten voor te dragen. De afgevaardigden hebben immers geen (controleerende) taak richting PB en worden ook - net als het PB - geacht te handelen naar letter en geest van congresuitspraken. Het ligt hierbij voor de hand dat kandidaten die eerder gekozen zijn voor de delegatie naar de Raad - maar die daarin vanwege de door de EGP vastgestelde omvang niet konden deelnemen - als afgevaardigde naar het Congres van de EGP worden voorgedragen.

Voor alle duidelijkheid: de omvang van de delegaties is wisselend en onder meer afhankelijk van het aantal Kamerzetels en behaalde stemmen bij de laatste verkiezingen.

HOOFDSTUK 5. AFDELINGEN: ALGEMEEN

Artikel 30. Functioneren van vertegenwoordigers en ambtsdragers

1. De ledenvergadering stelt een functioneringscommissie in, op voorstel van het afdelingsbestuur.

23 **GroenLinks Utrecht Stad** **Categorie 3**

De ledenvergadering stelt een functioneringscommissie in, op voorstel van het afdelingsbestuur. **vervangen door** Het afdelingsbestuur stelt een functioneringscommissie in.

[Het bestuur geniet het vertrouwen van een ALV om dergelijke zaken te regelen. Bovendien is dit in de praktijk meer werkbaar. Dit werkt in Utrecht goed.]

PB: Afwijzen. Het PB is er sterk voorstander van een functioneringscommissie door de ledenvergadering (op voorstel van het afdelingsbestuur) in te laten stellen. Dit zorgt voor een eigenstandige positie van zo'n commissie, en geeft het afdelingsbestuur de handelingsruimte om in voorkomende gevallen een bemiddelende rol te spelen.

3. De functioneringscommissie volgt het functioneren van deze vertegenwoordigers en ambtsdragers en doet indien nodig voorstellen voor verbetering.

25 **GroenLinks Utrecht Stad** **Categorie 2**

Functioneringscommissie **vervangen door** HR-commissie [consistentie met andere artikelen: overal in de tekst 'functioneringscommissie' vervangen door 'HR-commissie'.]

[De term "HR-commissie" dekt meer de lading. Het gaat niet alleen om een beoordeling van het functioneren, maar ook om coaching, het identificeren van scholingsbehoeften, persoonlijke zaken, verhouding met andere fractieleden, coachen, etc.]

PB: Afwijzen. Het gaat wat het PB betreft voornamelijk om het functioneren. Overigens maken de zaken die worden genoemd daar wat het PB betreft onderdeel van uit. Het is mogelijk dat afdelingen ervoor kiezen deze taak in een commissie met een bredere opdracht te beleggen. Het is nadrukkelijk geen beoordelingscommissie.

4. De functioneringscommissie rapporteert aan de ledenvergadering.

24 **GroenLinks Utrecht Stad** **Categorie 3**

De functioneringscommissie rapporteert aan de ledenvergadering. **vervangen door** De functioneringscommissie rapporteert aan het afdelingsbestuur. Het bestuur waarborgt daarbij de overdracht van informatie tussen de functioneringscommissie en de kandidatencommissie.

[Het gaat om persoonlijke informatie. Een rapportage aan de ALV zou dan in algemeenheden vervallen. Het bestuur kan echter de informatie goed gebruiken voor het uitvoeren van haar taken. Bovendien dient het bestuur grip te houden op haar commissies. Het bestuur kan de ALV vervolgens inlichten.]

PB: Afwijzen. Het PB is er sterk voorstander van een functioneringscommissie door de ledenvergadering (op voorstel van het afdelingsbestuur) in te laten stellen. Dit zorgt voor een eigenstandige positie van zo'n commissie, en geeft het afdelingsbestuur de handelingsruimte om in voorkomende gevallen een bemiddelende rol te spelen.

22 **GroenLinks Utrecht Stad** **Categorie 2**

na Heel HHR artikel 30. **toevoegen** [nieuw lid] Het afdelingsbestuur kan, in overleg met de fractievoorzitter, besluiten om de fractievoorzitter toe te laten tot de functioneringscommissie.

[Dit zou een keuze moeten zijn voor elke afdeling. In Utrecht werkt dit goed: de fractievoorzitter is gebaat bij de voortgangsgesprekken, om goed sturing te kunnen geven aan de groep.]

PB: Afwijzen. De amendementen van Utrecht zijn sterk geïnspireerd op de eigen - positieve - ervaringen. De artikelen in het voorstel laten afdelingen de ruimte om zelf een invulling te kiezen. De Utrechtse aanpak past daar voor het grootste deel ook binnen.

HOOFDSTUK 6. VASTSTELLING VAN KANDIDATENLIJSTEN IN AFDELINGEN

Artikel 35. Het opstellen van de kandidatenlijst

1. Bij het opstellen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels.

26 **GroenLinks Zuid-Holland** **Categorie 1**

voor Lid 1 Bij het opstellen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels. **vervangen door** Bij het opstellen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels.

[Nummering klopte niet. De opsomming begint pas bij de tweede zin.]

PB: Overnemen.

HOOFDSTUK 6. VASTSTELLING VAN KANDIDATENLIJSTEN IN AFDELINGEN**Artikel 36. Vaststelling van de kandidatenlijst door de ledenvergadering**

4. Haalt een kandidaat een absolute meerderheid, dan is zij of hij direct gekozen. Haalt geen van de kandidaten een absolute meerderheid, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Als zij geen van beiden een absolute meerderheid halen, zijn zij niet gekozen. Halen zij elk de helft van de stemmen, dan beslist het lot.

27 GroenLinks Zuid-Holland, Partijbestuur**Categorie 2**

Als zij geen van beiden een absolute meerderheid halen, zijn zij niet gekozen. Halen zij elk de helft van de stemmen, dan beslist het lot. **vervangen door** Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht tegen beide kandidaten meer dan 50% van het totale aantal geldig uitgebrachte stemmen is, zijn zij afgewezen en schuiven de kandidaten voor de volgende plaatsen op de lijst een plaats op. Is het aantal stemmen tegen beide kandidaten minder dan 50%, dan is de kandidaat met de meeste stemmen gekozen; bij een gelijk stemmenaantal beslist het lot.

[In de huidige regels moet de stemming worden opengesteld voor nieuwe kandidaten als geen der kandidaten een meerderheid heeft. In de praktijk leidt dat niet tot nieuwe keuzes voor het congres, waarmee de impasse blijft bestaan. Met dit artikel wordt getracht het aantal stemmingen op een Congres te beperken, en tegelijk gebruikmaking van het lot te minimaliseren. Alleen als beide kandidaten exact evenveel stemmen krijgen, beslist het lot.]

PB: Overnemen. In de huidige regels moet de stemming worden opengesteld voor nieuwe kandidaten als geen der kandidaten een meerderheid heeft. In de praktijk leidt dat niet tot nieuwe keuzes, waarmee de impasse blijft bestaan. Met dit artikel wordt getracht het aantal stemmingen te beperken, en tegelijk gebruikmaking van het lot te minimaliseren. Alleen als beide kandidaten exact evenveel stemmen krijgen, beslist het lot.

HOOFDSTUK 7. SAMENSTELLING VAN HET AFDELINGSBESTUUR**Artikel 39. Functies binnen het afdelingsbestuur**

2. De leden van het afdelingsbestuur worden voor drie jaar gekozen door de ledenvergadering; in het afdelingsreglement kan echter worden bepaald dat de voorzitter wordt gekozen bij referendum. Het bestuur kan een rooster van aftreden vaststellen.

28 GroenLinks Utrecht Stad, GroenLinks Zuid-Holland**Categorie 2**

worden voor drie jaar gekozen **vervangen door** worden voor twee jaar gekozen

[Twee jaar als termijn aanhouden, om de drempel niet te hoog te maken (zeker voor een tweede termijn), en om de kans van het afmaken van een termijn te vergroten.]

PB: Overnemen. Hier is abusievelijk de termijn van het landelijk partijbestuur aangehouden. Twee jaar past als termijn beter bij het lokale niveau.

29 GroenLinks Zuid-Holland**Categorie 3**

na Heel HHR artikel 39. **toevoegen** [nieuw lid] Leden kunnen maximaal 6 aaneengesloten jaren in het afdelingsbestuur zitting hebben, tenzij dispensatie door het partijbestuur wordt verleend.

[De zittingsduur is aan een maximum gesteld, om overdracht van kennis te bevorderen.]

PB: Afwijzen. Zie commentaar bij amendement 16 met dezelfde strekking hierboven. Het staat afdelingen overigens vrij om hierover zelf regels op te stellen, indien daar behoefte aan is.

TOELICHTING INDIENERSGROEPEN

Afdeling Maastricht Heuvelland

Europawerkgroep

Namen indieners: Europawerkgroep, Ewout Deurwaarder, Greet Goverde, Tjark Reininga, Egbert Wever, Kees Kalkman, Karel van Broekhoven, Lilian Peters, Els Dijkstra, Hessel Dijkstra

geen artikel 14

Namen indieners: Valentijn de Marez Oyens, Jessica Kips, Zoubida Boujjhaf, Marcel Kolder, Joske Galiart, Jurien Korzelius, Willy-Anne van der Heijden, Jos van Bussel, Jo Maas, Febe Deug, Paul Vermast, Mieke van der Vegt, Hans-Paul Klijnsma, Nel van Dijk, Floris Tas, Michel Coenen, Jan Visser, Alfred Draijer, Peter Winnink, Dick Jolink, Ulrike ter Braak, Herman van Rooijen, Gerda Lenselink, Jasper Groen

GroenLinks Leiden

GroenLinks Utrecht Stad

GroenLinks Zuid-Holland

Partijbestuur

werkgroepenamendementen

Namen indieners: Midden Oostenwerkgroep, De Linker Wang, Kleurrijk Platform, Werkgroep Arbeidsverhoudingen, RozeLinks, Werkgroep Economie, FemNet, Ditter Blom, Egbert Wever, Kees Kalkman, Leo Platvoet, Tjark Reininga, Heleen de Boer, Hessel Dijkstra, Ben Ligteringen, Luuk Hüttig, Martin van 't Klooster, Jan Kok, Henk Daalder, Annelies van Egmond, Sarien Zijlstra, David Sluiman, Jan Schaake, Jos van Dijk, Bas Roufs, Karel van Broekhoven

werkgroepinstatuten

Namen indieners: Midden Oostenwerkgroep, De Linker Wang, Europawerkgroep, Kleurrijk Platform, Werkgroep Arbeidsverhoudingen, RozeLinks, Werkgroep Economie, FemNet, Ditter Blom, Egbert Wever, Kees Kalkman, Leo Platvoet, Tjark Reininga, Heleen de Boer, Hessel Dijkstra, Ben Ligteringen, Luuk Hüttig, Martin van 't Klooster, Jan Kok, Henk Daalder, Annelies van Egmond, Sarien Zijlstra, David Sluiman, Jan Schaake, Bas Roufs, Frans de Krijger, Karel van Broekhoven

AANVULLENDE VOORSTELLEN T.A.V. DE NIEUWE STATUTEN EN HET NIEUWE HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN GROENLINKS

Vooraf

Nadat de nieuwe Statuten en het Huishoudelijk Reglement formeel door het Congres zijn vastgesteld is het belangrijk dat de nieuwe Statuten en Reglementen zo snel mogelijk juridisch correct in werking kunnen treden en in de praktijk geïmplementeerd kunnen worden.

Als het congres de geamendeerde statuten en huishoudelijk reglement aanvaardt, stelt het partijbestuur daarom aan het Congres voor het volgende te besluiten:

VOORSTEL 1: BIJ ONVOORZIENE GEVALLEN VAN STRIJDIGHEID MET DE WET

“Het partijbestuur wordt gemachtigd om de statuten en het huishoudelijk reglement zoals op het congres vastgesteld in overleg met de notaris te wijzigen, mochten deze naar het oordeel van de notaris in strijd blijken te zijn met de wet.”

Toelichting:

Het partijbestuur heeft de ontwerpregelingen in een eerder stadium voorgelegd aan de notaris en op haar verzoek enkele wijzigingen aangebracht. De amendementen lijken geen strijd met de wet op te leveren, maar volledigheidshalve is een voorbehoud op zijn plaats. Vandaar deze machtiging. Mocht het partijbestuur van deze machtiging gebruik moeten maken, dan wordt daarover verantwoording afgelegd aan de toezichtraad en op het congres van 2016.

VOORSTEL 2: DATUM INWERKINGTREDING

“De opnieuw vastgestelde statuten en het opnieuw vastgestelde huishoudelijk reglement treden gelijktijdig in werking. Het partijbestuur bepaalt het tijdstip en kan daarbij afwijken van artikel 40 lid 5 van de statuten.”

Toelichting:

Het is belangrijk dat iedereen binnen de vereniging weet hoe de regels zijn waaraan we gebonden worden. Daarom zal de definitieve versie van de

nieuwe regelingen eerst aan de leden worden bekendgemaakt, vóór ze in werking treden (en uiteraard moet ook worden voldaan aan de wettelijke eis dat de statuten worden opgenomen in een notariële akte).

Het partijbestuur bepaalt het tijdstip waarop de nieuwe regelingen in werking treden.

Het kan daarbij afwijken van artikel 40 lid 5 van de (oude) statuten. Dat artikellid bepaalt: “Wijzigingen in het huishoudelijk reglement treden in werking per de eerste dag van de kalendermaand volgend na de datum van het besluit, tenzij bij het besluit de inwerkingtreding anders is geregeld.” Van de “tenzij”-mogelijkheid wordt hier gebruikgemaakt, omdat de hoofdregel onpraktisch kan zijn: het is gezien de omvangrijke wijziging van belang dat de statuten en huishoudelijk reglement zo snel mogelijk na het congres verwerkt worden.

VOORSTEL 3: OVERGANGSRECHT

“Als in een afdeling regels zijn vastgesteld die in strijd zijn met de nieuw vastgestelde statuten of het nieuw vastgestelde huishoudelijk reglement blijven die regels een jaar geldig zolang zij niet zijn aangepast. Het bestuur van zo’n afdeling zorgt ervoor dat die regels binnen een jaar worden ingetrokken of in overeenstemming worden gebracht met de statuten en het huishoudelijk reglement.”

Toelichting:

De nieuwe regelingen bevatten nieuwe regels voor de afdelingen. Afdelingen hebben veelal eigen regelingen voor de jaarvergadering, de benoeming van het bestuur, de samenstelling van de lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen of andere onderwerpen. Die bestaande regelingen moeten in overeenstemming worden gebracht met de nieuwe landelijke regelingen. Maar dat kan niet op stel en sprong: het zal zorgvuldig moeten gebeuren en de afdelingen zullen zich bewust moeten zijn van de consequenties.

Om de overgang op een nette manier te regelen wordt de afdelingen een jaar de tijd gegund. In die periode blijven de bestaande regelingen van kracht zolang ze niet zijn aangepast.

Bij het aanpassen van de afdelingsregelingen kunnen de afdelingen vanzelfsprekend een beroep doen op ondersteuning van het landelijk bureau. Verder zal bekeken worden of er op basis van de nieuwe regelingen een voorbeeld-afdelingsreglement kan

worden opgesteld.

Overigens is het goed om te weten dat de afdelingen onder de nieuwe regelingen hun reglement niet meer aan het partijbestuur hoeven voor te leggen.

VERKIEZING PARTIJBESTUURSLEDEN

ADVIES KANDIDATENCOMMISSIE PARTIJBESTUUR 2015 VACATURES FINANCIËEL BELEID EN INTERNE PARTIJ ONTWIKKELING

1. INLEIDING

Op het congres van 3 maart 2013 is een nieuw partijbestuur gekozen en in verband met het gelijktijdige aantreden van het bestuur, ook een nieuw rooster van aftreden vastgesteld door het congres.

Volgens dat rooster van aftreden waren de Penningmeester en de Internationaal Secretaris in 2015 aftredend. Het bestuurslid Interne Partijontwikkeling liet echter weten dat hij met het voorleggen van de herziening van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement aan het congres, zijn taak als volbracht beschouwde en wilde aftreden.

Hierop heeft de Toezichtraad besloten – uit het oogpunt van bestuurlijke continuïteit – niet meer dan 2 vacatures open te stellen. Dit betekent dat de Toezichtraad de vacatures Financieel Beleid en Interne Partijontwikkeling heeft opengesteld en de post Internationaal Secretaris niet, conform haar formele bevoegdheid om het rooster van aftreden van het bestuur goed te keuren, op voorstel van het partijbestuur

Met dit stuk legt de kandidatencommissie Partijbestuur 2015 haar advies voor aan het congres en legt zij verantwoording af over haar werkwijze.

2. VERANTWOORDING VAN DE KANDIDATENCOMMISSIE Kandidatencommissie

De kandidatencommissie Partijbestuur 2015 is op 26 juni 2014 benoemd door de Toezichtraad. De commissie bestaat uit Irona Groeneveld (voorzitter), Huri Sahin, Melissa van Herwijnen, Herman Wehkamp en Ruud Grondel. Ondersteuning vanuit het landelijk bureau vond plaats door Wouter Witteveen en Hester van der Putte.

Opdracht aan de commissie

De kandidatencommissie kreeg als taak om het congres voldoende keuze te bieden aan geschikte en passende kandidaten voor de functies Financieel Beleid en Interne Partijontwikkeling. Dit conform de regels vastgelegd in de statuten en het huishoudelijk reglement. Conform het reglement kreeg de commissie de opdracht om voor beide functies een meervoudige voordracht te doen aan het congres. De commissie heeft daarbij gewerkt aan de hand van de profielen en de opdracht zoals opgesteld door de Toezichtraad op 26 juni 2014.

Werving en selectie

De werving startte op 21 augustus 2014 via de externe GroenLinks-media en scoutingkanalen, via externe publicatie en via het verspreiden van profielen. Ook is binnen diverse werkgroepen en via de afdelingen van GroenLinks expliciet gevraagd naar geschikte kandidaten. De kandidaten konden reageren tot 2 oktober 2014.

Omdat de reacties op de werving minimaal waren, heeft de commissie aanvullend een lijst met namen opgesteld en een belronde gehouden.

Uiteindelijk meldden zich 3 kandidaten voor de post Interne Partijontwikkeling en 2 kandidaten voor de post Financieel Beleid. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de zittende penningmeester zich herkiesbaar heeft gesteld.

Met alle 5 kandidaten heeft de kandidatencommissie 2 gesprekken gevoerd. Na de tweede gespreksronde is 1 kandidaat afgefallen.

Alle voorgedragen kandidaten hebben met alle leden van de kandidatencommissie gesproken. Ook zijn van alle voorgedragen kandidaten de referenties gecheckt en is – naast geschiktheid voor de functie – gelet op integriteitsrisico's.

Voordracht

Na de selectieprocedure draagt de kandidatencommissie het Congres kandidaten voor die zij geschikt acht voor de functies Financieel Beleid en Interne Partijontwikkeling; voor iedere functie 2 kandidaten. In paragraaf 3 stelt de commissie deze kandidaten graag aan het Congres voor.

3. ADVIES KANDIDATEN PER PORTEFEUILLE

3.1 Kandidaten Financieel Beleid

- Marieke Wagter
- Jaap Wortel

3.2 Kandidaten Interne Partijontwikkeling

- Paulien Goedvolk
- Jaap van der Heijden

MARIEKE WAGTER (31 jaar, Hoorn)

Portefeuille: Financieel Beleid

Marieke heeft orde op zaken gesteld en wil doorpakken op het bereikte resultaat.

Marieke Wagter is sinds 2013 penningmeester van het landelijk bestuur van GroenLinks. Daarnaast is ze net gestart bij de Belastingdienst als Project Manager. Voordat zij zich

op de taak van penningmeester stortte is Marieke 6 jaar lang Senior Beleidsmedewerker bij Duisenberg School of Finance geweest.

Haar eerste stappen binnen GroenLinks zette Marieke bij de jongeren, als bestuurslid van DWARS-Amsterdam. Na haar DWARS periode is Marieke altijd actief gebleven binnen verschillende landelijke werkgroepen van GroenLinks, om tenslotte begin 2013 verkozen te worden tot landelijk penningmeester. Na haar aantreden is Marieke direct hands-on aan de slag gegaan met de zware klus die op haar lag te wachten door de financiële situatie van GroenLinks. Zij vond dit zelf een spannende uitdaging maar wel een haalbare. De afgelopen twee jaar heeft Marieke haar taak met veel voldoening en goed gevolg uitgevoerd. Ze heeft veel obstakels moeten overwinnen, maar is daarbij altijd met een frisse blik naar de toekomst blijven kijken, zoekend naar nieuwe oplossingen.

Marieke is reglementair aftredend, maar wil graag

afmaken waar ze aan begonnen is. Daarom stelt zij zich herkiesbaar. De afgelopen periode lag het accent voor Marieke op het versterken van vertrouwen. Met de begroting die nu klaar ligt voor 2015 denkt zij meer vooruit te gaan kunnen kijken. Ze heeft ruimte gemaakt om weer andere keuzes te kunnen maken en wil daar graag zelf bij betrokken zijn. Marieke wil doorbouwen vanuit het behaalde resultaat.

Marieke is een sterke, doelgerichte en deskundige bestuurder. Ze durft moeilijke beslissingen nemen en deze te verdedigen indien nodig. Naast het penningmeesterschap wil ze in de volgende periode ook een meer integraal bestuurder worden. Marieke vindt naast haar sterke zakelijke focus ook het teamgevoel belangrijk. Ze wil zich zodra haar eigen functie dit toelaat gaan inzetten voor het organiseren van samenwerking en op deze manier meer strategische en operationele afstemming tussen portefeuilles creëren. Haar eerste prioriteiten zijn nu het werven (en binden) van leden en sympathisanten, versterken van geldstromen (contributies, donaties en afdrachten) en het op orde brengen van het CRM systeem.

Gelet op haar functioneren, staat niets een eventuele herbenoeming in de weg.

JAAP WORTEL (59 jaar, Broek in Waterland)

Portefeuille: Financieel beleid

Jaap onderhandelt scherp en boekt resultaten zonder anderen tekort te doen

Jaap Wortel heeft na zijn studie bedrijfseconomie aan de Katholieke Universiteit Brabant diverse opleidingen op het terrein van financiën gevolgd, zoals de postdoctorale controllersopleiding aan de

Vrije Universiteit. Hij heeft een indrukwekkende ambtelijke loopbaan waarbij hij in een complexe politiek-bestuurlijke omgeving leiding heeft gegeven aan diverse grote projecten met omvangrijke budgetten. Zo was hij als algemeen directeur van de dienst Stadsbeheer onder andere ambtelijk verantwoordelijk voor de tramtunnel in Den Haag en de Randstadrail. Politiek-bestuurlijk is zijn ervaring stevig.

Jaap Wortel is van 2008 tot 2010 wethouder geweest in de gemeente Waterland en is op dit moment gemeenteraadslid in Waterland met als portefeuille o.a. financiën. Jaap Wortel heeft op dit moment naast zijn raadslidmaatschap diverse bestuurlijke nevenfuncties. Zo is hij lid van de regiораad en lid van de rekeningencommissie van Stadsregio Amsterdam. Jaap Wortel beschouwt zichzelf als 'kind van de Club van Rome'. Het rapport van deze beweging heeft hem geïnspireerd om actief te worden voor GroenLinks. Jaap ziet de rol van het partijbestuur als faciliterend naar de partij en naar de fractie. De fractie is het vlaggenschip van de partij. Hij is van mening dat de fractie weer naar een dubbel aantal zetels moet kunnen groeien.

Jaap is een goed onderhandelaar met een groot strategisch inzicht. Hij kan zich verplaatsen in de belangen van anderen en door daar rekening mee te houden, eigen doelen realiseren zonder de andere partij tekort te doen. Door zijn omvangrijke bestuurlijke ervaring straalt hij gezag en rust uit. Dit koppelt hij aan grote financiële deskundigheid. Dit alles maakt Jaap een zeer geschikte kandidaat voor de portefeuille Financiële Beleid.

Jaap is van mening dat de begroting op orde is en wil de financiële positie van GroenLinks in de komende periode verder consolideren. De begroting voor 2015 vormt daarvoor een goed uitgangspunt. Jaap vindt het belangrijk om naast zijn eigen verantwoordelijkheid als penningmeester, ook een gezamenlijke bestuurlijk visie op de verdere ontwikkeling van het financieel beleid van GroenLinks te ontwikkelen. Jaap zoekt daarbij samenwerking, maar schuwt stevige discussie niet.

PAULIEN GOEDVOLK (57 jaar, Linschoten)
Portefeuille: Interne Partijontwikkeling

Ervaren bestuurder die inzet op stevige provinciale afdelingen en een open debat binnen de partij.

Paulien Goedvolk was griffier bij de gemeenten Vlist en Schoonhoven en is sinds 1 januari jl. adjunct-griffier bij de nieuwe fusiegemeente Krimpenerwaard.

Daarvoor was ze wethouder in Montfoort op de portefeuilles Financiën, Economische Zaken, Ruimtelijke Ordening en Landschap en Milieu. Daarnaast is zij binnen GroenLinks en een samenwerkingsverband op verschillende plaatsen actief geweest: als voorzitter van het bestuur van GroenLinks in de provincie Utrecht en als raadslid voor Progressief Akkoord Montfoort. Op dit moment is zij lid van de kandidatencommissie van GroenLinks voor de Eerste Kamer en bestuurslid van Progressief Akkoord Montfoort.

Paulien is van mening dat GroenLinks beter moet worden in het uitdragen van haar verhaal. Het is essentieel dat het bestuur van GroenLinks als geheel helder heeft waar de partij naartoe gaat en wat voor partij we willen zijn. Binnen de partij ziet Paulien een belangrijke rol voor de provinciale afdelingen om de lokale afdelingen te ondersteunen. Daarom wil ze met alle provinciale afdelingen in gesprek om te luisteren.

Voor GroenLinks ziet Paulien drie verschillende doelgroepen: de leden, de GL-stemmers en de GL-sympathisanten. Zij vindt het belangrijk voor GroenLinks om zich hiervan bewust te zijn en de activiteiten en het beleid op die groepen af te stemmen.

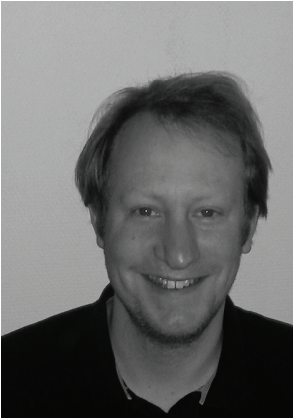
Daarbij wil Paulien intern debat faciliteren: bijvoorbeeld over wat voor partij we willen zijn: willen wij een kleine, door idealen gedreven partij blijven of willen we een bredere beweging worden?

Tenslotte ziet Paulien kansen om op lokaal niveau contact te leggen met lokale politieke partijen die voor dezelfde waarden staan en daardoor GL-idealisten te realiseren.

Paulien is een stevige, doelgerichte en ervaren bestuurder die oog heeft voor het team. Naast haar eigen taak heeft ze oog voor andere portefeuilles en de voortgang van het werk van het gehele bestuur. Zij ziet de taak van het bestuur als faciliterend, zodat de partij optimaal kan functioneren. Als aanspreekpunt voor de afdelingen, fracties, werkgroepen en adviesraden zal zij goed toegankelijk zijn. Zij weet de brug te slaan van plannen maken naar uitvoeren en heeft daarbij oog voor ieders positie.

JAAP VAN DER HEIJDEN (28 jaar, Utrecht)

Portefeuille: Interne Partijontwikkeling

Jaap zoekt eerst draagvlak en werkt dan gestaag in de gekozen richting

Jaap van der Heijden is op dit moment werkzaam als fractie/beleidsmedewerker voor de Statenfractie van GroenLinks Zuid-Holland. Hij is lid van het afdelingsbestuur GroenLinks Utrecht, lid

van het congrespresidium en lid van de begeleidingscommissie herziening statuten GroenLinks. Daarvoor heeft hij een reeks van functies vervuld binnen GroenLinks op landelijk, provinciaal, gemeentelijk niveau en in het landelijk bestuur van Dwars. Daarnaast is hij ook binnen andere domeinen actief. Zo is hij gastdocent voor Pro Demos, Huis voor de Rechtstaat en Democratie en was hij lid van de Opleidingscommissie HBO Rechten van de Hogeschool Utrecht, lid van het College van Beroep van de Hogeschool Utrecht en vervulde hij enkele andere functies op het terrein van Politiek en Maatschappij.

Jaap zit in de laatste fase van zijn studie Rechten aan de Universiteit Tilburg.

Jaap heeft in de verschillende rollen laten zien dat hij sterk is in het verbinden van belangen. Hij is doelgericht in zijn aanpak en weet afgesproken doelen ook te realiseren. In het team waarin Jaap werkt heeft hij een opbouwende en structurerende bijdrage. Dat doet hij door het tijdig betrekken van collega's, waardoor ook potentiële conflicten worden voorkomen. Binnen GroenLinks beschikt Jaap over een breed netwerk.

Als Bestuurslid Interne Partijontwikkeling stelt hij zich ten doel om met name te werken aan het versterken van de interne partijstructuur, zodat de leden sterker betrokken zijn bij de te maken keuzen. Concreet zal hij zich inzetten om een werkwijze te ontwikkelen waarbij de expertise van leden tijdig wordt ingezet om te kunnen bijdragen aan besluitvorming binnen politieke thema's. Om dat te kunnen doen, zal hij bouwen aan

effectieve relaties met lokale en provinciale afdelingen. Hij is van mening dat met name de rol van het provinciale bestuur versterkt moet worden. Daarnaast zal hij zich richten op het binden en verder professionaliseren van de vrijwilligers binnen de GroenLinks organisatie.

Binnen het Bestuur van GroenLinks zal Jaap vanuit zijn rol de actieve verbinding zoeken met de andere portefeuilles.

PERSOONLIJKE MOTIVATIE VAN DE KANDIDATEN

MARIEKE WAGTER

Dit ben ik

Ik ben kei-gemotiveerd, betrokken, eigenwijs en assertief. Als ik ergens mee begin maak ik dat ook af.

Daarom wil ik in het partijbestuur

Naast het financieel gezond houden van GroenLinks geloof ik dat er binnen onze partij voor elk lid, sympathisant en kiezer een geschikte vorm van betrokkenheid te vinden is. Ik vind het mijn uitdaging om deze betrokkenheid de komende tijd te vergroten en GroenLinks te laten groeien en uit te bouwen als partij.

Wat kan ik

Als projectmanager en beleidsmedewerker heb ik de ervaring opgedaan hoe je beleid en processen op elkaar afstemt en daaraan de juiste mensen verbindt. Daarnaast heb ik diverse projecten op financieel gebied geleid.

Ik kan als penningmeester de financiële ruimte creëren en behouden om de partij te laten groeien en zo onze idealen te kunnen realiseren. Met mijn eigenzinnige creativiteit zal ik een verbindende factor zijn binnen het partijbestuur.

Wat wil ik

Als penningmeester wil ik het financiële herstel doorzetten naar groei.

Dit wil ik bereiken door o.a. meer leden en sympathisanten te werven (en te binden), reserves en geldstromen (contributies, donaties en afdrachten) te versterken en het CRM systeem op orde te krijgen en verder te ontwikkelen.

JAAP WORTEL

Dit ben ik

Ik ben bedrijfseconoom en een ervaren bestuurder. Na een langdurige carrière bij de gemeente Den Haag ben ik 2 jaar wethouder in Waterland geweest met onder meer Financiën in mijn portefeuille. Ik ben een bruggenbouwer zonder het resultaat uit het oog te verliezen.

Daarom wil ik in het partijbestuur

Ik ben door de kandidatencommissie benaderd en vind dat je een dergelijk verzoek niet kan weigeren. Graag stel ik mijn kennis en ervaring ten dienste aan de partij.

Wat ik kan

Ik heb een brede financiële en bestuurlijke ervaring. Ik ben in staat mensen bij elkaar te brengen zonder het resultaat uit het oog te verliezen. In mijn werk heb ik veel moeten onderhandelen. Strategisch denken gaat mij moeiteloos af.

Wat ik wil

Als penningmeester wil ik in de eerste plaats GroenLinks financieel gezond houden. Als partijbestuur staan wij ten dienste van de partij en van de parlementaire fracties.

PAULIEN GOEDVOLK

Dit ben ik

Ik ben Paulien Goedvolk. Naast andere mooie dingen in het leven zoals cultuur, natuur, literatuur, wetenschap en sport, ben ik in mijn werk en vrije tijd altijd actief geweest in de lokale en provinciale politiek. Ik woon in een klein dorpje, maar houd ook van steden. Mijn twee kinderen zijn bijna het huis uit. Ik geniet van het enthousiasme en de gedrevenheid van jongeren en van ouderen.

Daarom wil ik in het partijbestuur

Onze standpunten worden door veel mensen gedeeld. Dit vertaalt zich echter niet in verkiezingsuitslagen. Inwoners kiezen ook steeds vaker voor lokale partijen. Dit vraagt om een goede analyse, een debat in de partij en actie. Ook wil ik aandacht voor de lange termijn. Hoe zien wij de bestuurlijke toekomst van Nederland, de rol van

de representatieve democratie in een participatie- en netwerksamenleving?

Het partijbestuur moet goed op de hoogte zijn van wat er in de partij en onder sympathisanten leeft. Veel leden zijn heel actief in hun eigen fractie, werkgroep, bestuur. Er kan meer van elkaars kennis en ervaring gebruik gemaakt worden. Inbreng in de vertegenwoordigende organen kan daardoor nog beter, makkelijker en leuker worden.

Wat ik kan

Ik heb strategisch inzicht, kan goed luisteren, analyseren en vervolgens een plan opstellen. Ik voel goed aan waar pijnpunten zitten en waar problemen zouden kunnen ontstaan. Ik adviseer en stimuleer op een rustige en enthousiaste manier.

Wat ik wil

GroenLinks: een goed samenwerkend, inspirerend, democratisch en wervend netwerk.

JAAP VAN DER HEIJDEN

Dit ben ik

Zes jaar was ik toen ik een documentaire zag over het vervoer van slachtdieren. Sinds die hartverscheurende beelden heb ik nooit meer vlees meer gegeten. Je zou kunnen zeggen dat het mijn eerste politieke daad is geweest. Vanuit die achtergrond was het dan ook logisch dat ik acht jaar geleden lid werd van GroenLinks.

Die documentaire raakte mijn rechtvaardigheidsgevoel. Om die reden ben ik later rechten gaan studeren en actief geworden voor GroenLinks: als stagiair en medewerker van de Kamerfractie, bestuurslid van DWARS, bestuurslid van de afdeling Utrecht en als lid van het Congrespresidium.

Daarom wil ik het partijbestuur in:

De afgelopen maanden zat ik in de begeleidingscommissie voor de nieuwe reglementen waar wij dit congres over stemmen. Ik denk dat GroenLinks hierdoor steviger en democratischer wordt. In mijn werk voor het ministerie van Veiligheid en Justitie heb ik gezien hoe belangrijk goede regels zijn. Maar als jurist weet ik ook dat het uiteindelijk gaat om de uitvoering. Voor die uitvoering en ontwikkeling van onze partij wil ik als bestuurslid verantwoordelijkheid nemen.

Wat ik wil:

Te vaak zijn er in onze mooie partij achteraf discussies geweest in plaats van vooraf. Daardoor leken meningsverschillen eerder op ruzies en was er te weinig aandacht om samen te komen tot een beter standpunt. Het is mijn ambitie om deze discussie achteraf plaats te laten maken voor debat vooraf. Binnen GroenLinks zijn mensen op allerlei terreinen deskundig en actief, daar kan en moet onze vereniging beter gebruik van maken. Concreet kan dat bijvoorbeeld door het vaker instellen van tijdelijke partijcommissies om adviezen te geven over grote thema's voor de toekomst en door volgend jaar een nieuwe 'discussie in de tent' te organiseren, naar voorbeeld van het succesvolle partijweekend in 2007.

VERANTWOORDING TOEZICHTRAAD

Periode december 2013-december 2014

Hierbij de verantwoording van de Toezichtraad van GroenLinks. Na een aantal jaren als partijorgaan te bestaan merken wij dat onze rol steeds meer 'genesteld' raakt in de processen en structuren van de partij. De rol van de Toezichtraad is beschreven in de statuten en reglementen hetgeen een goed kader biedt voor de formele positionering. Zowel deze formele positie als ook de nadrukkelijke wens van het Partijbestuur om in alle opzichten te 'profiteren' van de aanwezigheid van een Toezichtraad wordt door ons ervaren als een goede basis voor het in een goede verstandhouding met respect voor elkaars rollen met het Partijbestuur samen te werken cq toezicht houden. Als Toezichtraad hanteren wij een kritische en constructieve houding ten bate van de continuïteit van de partij(organisatie) en het recht doen aan besluiten van leden cq het congres.

In deze verantwoording de belangrijkste punten die onze agenda van de afgelopen periode bepaald hebben.

JAARPLAN 2015

De Toezichtraad sprak in het derde en vierde kwartaal van 2014 uitvoerig over de kernwaarden waarvoor zij wil staan bij de invulling van haar rol. Als kritisch sparringpartner van het Partijbestuur is de Toezichtraad onafhankelijk, toegankelijk, transparant, zichtbaar, integer, ontwikkelingsgericht, zij neemt haar verantwoordelijkheid bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden en legt daarover verantwoording af aan het Congres. Om dit proces inzichtelijk te maken heeft de Toezichtraad voor 2015 een jaarplan ontwikkeld waarin de activiteiten zijn benoemd die voortvloeien uit de taken en bevoegdheden en de kernwaarden van de Toezichtraad en de beleidsprioriteiten van het Partijbestuur, zoals opgetekend in het meerjarig werkplan. Daarnaast heeft de Toezichtraad afgesproken dat deze en andere relevante stukken op de site worden gepubliceerd. Over de uitvoering van het jaarplan zal worden gerapporteerd in een jaarverslag, dat naar verwachting in januari 2016 gereed zal zijn.

SAMENSTELLING

Op het congres op 14 december 2013 is er een Toezichtraad in nieuwe samenstelling gekozen. Twee zittende leden, Margriet Jongerius en Jenneke van Pijpen werden herkozen, drie nieuwe leden, Peter Korzelijs, Margriet Veeger en Martijn Dadema traden aan. Tijdens hetzelfde congres werd Arie Bleijenberg gekozen als reserve-lid voor invulling van eventuele tussentijdse vacatures. In de eerste vergadering is Margriet Jongerius als voorzitter herbenoemd. De leden van de toezichtraad hebben een taakverdeling gemaakt maar zijn en blijven als geheel verantwoordelijk. In het voorjaar van 2014 werd Margriet Jongerius benoemd als wethouder in Utrecht en moest daarom haar lidmaatschap van de Toezichtraad opgeven. Arie Bleijenberg is daarna als lid toegetreden en Jenneke van Pijpen benoemd als voorzitter van de Raad.

FINANCIËN

Het toezicht houden op de financiële situatie van de partij is een belangrijke taak van de Toezichtraad van GroenLinks. Begrotingen, trimesterrapportages en de jaarstukken moeten worden goedgekeurd door de raad. Ook aanstelling en opdrachtverlening van de accountant zijn taken van de Toezichtraad. In maart 2014 is de herziene begroting 2014 goedgekeurd waarbij rekening is gehouden met hogere afdrachten van raadsleden en wethouders als gevolg van de positief verlopen raadsverkiezingen. Met deze goedkeuring werd ook ingestemd met de formatie van het landelijk bureau, die door de meevallende inkomsten met 1 FTE kon worden uitgebreid ten opzichte van eerdere besluitvorming. In juni is het Jaarrekening 2013 goedgekeurd. De Toezichtraad heeft het bestuur gecompimenteerd met het op orde krijgen van de financiën van de partij. De financiële positie is, mede dankzij een duurzame kredietvoorziening, aanzienlijk verbeterd. De Toezichtraad heeft grote waardering voor de inzet van penningmeester Marieke Wagter. Kritische opmerkingen zijn gemaakt over het niet tijdig beschikbaar zijn van accountantsverslag en – verklaring. Afgesproken is dat deze in de toekomst, ruim voor de vergadering waarop de jaarstukken worden besproken, beschikbaar zijn.

EVALUATIE JAARWERKPLAN PARTIJBESTUUR 2013-2014 EN REGELMATIGE BESPREKING UITVOERING CONGRESBESLUITEN

Na het aantreden van dit Partijbestuur hebben zij een werkplan gemaakt waarin het werkprogramma, mede op basis van de congresbesluiten is uiteen gezet. Dit werkprogramma waarvan o.a. een aantal partijbrede discussies (waaronder die over militaire interventies) en de bespreking en voorbereiding van statuten en reglementen over de ledenparticipatie wordt door de Toezichtraad met belangstelling gevolgd. Daarbij is de – naar de letter en de geest – strekking van de congresbesluiten maatgevend voor de insteek bij de beoordeling van de uitvoering. De Raad constateert daarbij dat dat door het partijbestuur voortvarend is opgepakt.

FORMELE BESLUITEN CONFORM REGLEMENTAIRE BEVOEGDHEID TOEZICHTRAAD:

De Toezichtraad heeft, op voorstel van het Partijbestuur, een aantal malen gebruik gemaakt van de bevoegdheid om termijn te wijzigen en leden van kandidatencommissies te benoemen. Dat betreft de volgende:

- wijziging termijnen kandidaatstellingen voor Eerste Kamer en Partijbestuur voor Congres 2015
- herbenoeming KCPB (in gelijke samenstelling) plus opdrachtverlening
- opdrachtverlening KCTR (NB: PB benoemt KCTR)
- toestemming extra termijn twee zittende leden referendumcommissie voor extra termijn (Nel van Dijk en Valentijn de Marez Oyens) i.v.m. aanstaande wijziging Statuten & HR waarin termijnbepaling verandert

FUNCTIONERINGS CYCLUS LEDEN PARTIJBESTUUR

Door twee leden van de Toezichtraad zijn rond de zomer met alle leden van het partijbestuur functioneringsgesprekken gevoerd. De gesprekken waren gebaseerd op een zogenaamde 360 graden feedbackrapport. Dit rapport was een weergave van de meningen van mede partijbestuursleden, medewerkers van het landelijk bureau, fracties en externen over de competenties en het functioneren van het betrokken partijbestuurslid. De partijvoorzitter was bij een deel van het gesprek aanwezig. Van

het gesprek werd een verslag gemaakt waarin aandachts- en ontwikkelpunten werden opgenomen. De gesprekken werden door de leden van het partijbestuur als positief ervaren. Jaarlijks zullen de gesprekken worden herhaald.

WIJZIGING VAN DE STATUTEN & HR

In de september en oktober heeft de Toezichtraad gereageerd op de concepten van de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement. De Toezichtraad heeft waardering voor de vereenvoudiging die is voorgesteld. De Toezichtraad heeft er vooral op gelet of de statuten en het huishoudelijk reglement in lijn zijn met besluiten van het Congres en of de verantwoordelijkheden en positie van de Toezichtraad goed zijn geregeld. Verder hebben we diverse adviezen en suggesties gedaan aan het Partijbestuur.

REORGANISATIE LANDELIJK BUREAU PER 1 JULI 2014

De Toezichtraad laat zich regelmatig informeren over de noodzakelijke reorganisatie van het landelijk bureau. Daarbij heeft de Toezichtraad met het partijbestuur gesproken over de visie op de partijorganisatie en de minimaal noodzakelijke professionele invulling van het partijbureau. De Toezichtraad kon zich daarin vinden en stelde vast dat de reorganisatie conform afspraken is uitgevoerd.

CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT SYSTEEM (CRM)

De Toezichtraad houdt een vinger aan de pols bij aspecten van de besturing van de partij die mogelijk een financieel of beheersmatig risico vormen. Het Customer Relationshipmanagement systeem (in de situatie van GroenLinks gaat het daarbij om het leden systeem) is, sinds het besluit om dit aan te schaffen en te (laten) bouwen een zorgpunt. In een aparte sessie is de Toezichtraad bijgepraat door bestuursleden en verantwoordelijk projectleider. Gezamenlijk is geconstateerd dat bij de ontwikkeling van het systeem veel is misgegaan. De werkprocessen waren onvoldoende in beeld voordat het systeem werd ontwikkeld. Tevens is het achteraf gezien de vraag of het verstandig is zelf een systeem te (laten) bouwen in plaats van een bestaand systeem te gebruiken. Op dit moment is het systeem onder controle, de processen zijn grotendeels beschreven en vertaald in het CRM-systeem. De borging van de expertise op het landelijk bureau blijft een constant aandachtspunt.

De risico's zijn ook onder controle. Het bestuur wil graag een volgende fase in om meer gebruik te gaan maken van de informatie uit het CRM-systeem. Dat vergt nieuwe scherpe beleidsmatige keuzes, omdat een tweede fase wederom een aanzienlijk investering vergt. De lessen van fase 1 worden hierin meegenomen. De Toezichtraad heeft aangegeven betrokken te willen blijven bij deze volgende stap.

HUISVESTING

Als gevolg van de aanvraag voor een krediet bij de Triodos bank was het noodzakelijk om (wederom) het pand aan de Oude Gracht te Utrecht te taxeren en is bezien of er financieel haken en ogen aan dit eigendom zitten. Het Partijbestuur heeft de financiering geregeld mede op basis van het pand als onderpand. De Toezichtraad is op de juiste wijze betrokken en geïnformeerd over deze processen. In 2014 was er verder geen aanleiding om de huisvesting te (her)overwegen anders dan de uitvoering van eerder genomen besluiten van en door het partijbestuur waar de Toezichtraad over wordt geïnformeerd en toezicht op houdt.

TOT SLOT

De Toezichtraad ziet het functioneren van de partijbestuur in organisatorisch en financieel opzicht op dit moment als 'in control' en zal er, binnen de kaders van de werkzaamheden, op toezien dat risico's op tijd worden erkend en er passend beleid op wordt gevoerd door het partijbestuur.

VERANTWOORDING PARTIJBESTUUR

periode december 2013-december 2014

ALGEMEEN

2014 was voor GroenLinks een goed jaar. Een jaar van hernieuwd zelfvertrouwen en electoraal herstel. Werd bij de verkiezingen voor de gemeenteraden en het Europees parlement weliswaar niet het resultaat bereikt van 4 en 5 jaar geleden, in vergelijking met de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 was het herstel groot. Intussen zet die stijgende lijn zich voort. De inzet en het enthousiasme van de leden was groot. Met name bij de twee campagnes, maar ook in betrokkenheid bij discussies over een diversiteit aan onderwerpen, deelname aan de ledendag en deelname aan de partijbrede discussie over militaire interventies. Het "GroenLinks huis" in Utrecht werd intensief gebruikt als plaats voor vele bijeenkomsten.

CAMPAGNES EN VERKIEZINGEN

Er is in 2014 gekozen voor een geïntegreerde aanpak van de campagnes voor de gemeenteraden en voor het Europees parlement. Door één doorlopende campagne organisatie, onder aansturing van het ingestelde Campaign Management Team (CMT) kon effectief campagne worden gevoerd. Van begin af aan is nauw samengewerkt tussen de lokale campagneleiders en het landelijke team. Mede daardoor was er een groot draagvlak voor de gezamenlijk vastgestelde campagne-inzet. Meer dan in eerdere jaren had de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen een gecoördineerde uitstraling, met de thema's werk, zorg en schone energie als leidende begrippen. De campagnes zijn positief geëvalueerd door betrokkenen.

Intussen zijn de voorbereidingen voor de Provinciale Statenverkiezingen in volle gang. Er is gekozen voor het voortzetten van dezelfde campagne-structuur, uiteraard in nauwe samenspraak met de provinciale campagneleiders. Voor deze campagne is Wijnand Duyvendak opnieuw als campagneleider aangesteld.

In nauwe samenhang met de campagne voorbereiding wordt gewerkt aan een overkoepelende merkstrategie. Hiermee wordt stap voor stap gewerkt aan verdere aanscherping van het profiel en positionering van GroenLinks naar de kiezer.

LEDENPARTICIPATIE EN INTERNE PARTIJDEMOCRATIE

Het jaar 2014 stond in het teken van het proces van vernieuwing van onze interne partijdemocratie. Dit proces zal zijn conclusie krijgen in de vaststelling van de geheel vernieuwde statuten en huishoudelijk reglement op het congres van februari 2015.

In mei van dit jaar presenteerde het partijbestuur zijn visie op de vernieuwde ledenparticipatie en de interne partijdemocratie. Met deze visie wordt uitwerking gegeven aan de uitspraken van het partijcongres van maart 2013. Uitgangspunt is het versterken van de ledenparticipatie en het bieden van meer zeggenschap aan de leden. Het begrip “partijbrede discussie” werd geïntroduceerd. Daar is een start mee gemaakt door het onderwerp “militaire interventies” in een partijbrede discussie centraal te stellen. Bewust is gekozen de focus te leggen op de algemene uitgangspunten, die als afwegingskader zijn beschreven in het slotdocument. Dit onderwerp is in het najaar uitgebreid besproken, in een negental regionale bijeenkomsten, drie andere bijeenkomsten en via het digitale discussieplatform van de Helling. In totaal hebben tenminste 500 leden actief deelgenomen aan de discussie. De afwegingen die gemaakt zijn om de input uit de partijbrede discussie te laten uitmonden in een slotdocument zijn door Marjolein Meijer en Jasper Blom verantwoord in een aparte notitie. Op het moment van schrijven loopt het referendum over het slotdocument en moet de evaluatie van de partijbrede discussie nog plaatsvinden.

Voor het bieden van zeggenschap aan de leden, ook tussen de partijcongressen door, wordt onder andere het ledenreferendum voorgesteld. Ook daarmee wilde het partijbestuur al aan de slag vóór de formele vormgeving daarvan in de nieuwe statuten. Dit vanuit de overtuiging dat het gaan werken met een dergelijk middel een belangrijke bijdrage levert aan een juiste beoordeling van de mogelijkheden en beperkingen, en daarmee een goede besluitvorming over de formele inbedding helpt. Ten tijde van schrijven van deze verantwoording is de uitslag én de opkomst bij het ledenreferendum over militaire interventies nog niet bekend. Hierover zal afzonderlijk aan de leden verslag worden gedaan.

De ledenbetrokkenheid heeft zich niet beperkt tot het onderwerp militaire interventies. Hoewel niet parallel

andere “lange termijn”- onderwerpen in een partijbrede discussie konden worden behandeld, is er wel op kleinere schaal intensiever aandacht geweest voor onderwerpen als groene economie en groene waarden, de vormgeving van het binnenlands bestuur en de discussie over het studievoorschot.

Ten aanzien van dit laatste onderwerp is de uitkomst van de politieke wegging in de Tweede Kamerfractie een andere geweest dan de opvattingen vanuit Dwars en de onderwijswerkgroep. Hierover is het partijbestuur door een aantal leden aangesproken. Het partijbestuur stelt vast dat de Kamerfractie zich globaal heeft bewogen binnen de grenzen van het verkiezingsprogramma van 2012. Het bestuur heeft ook grote waardering voor het door de fractie bereikte politieke resultaat. Dat neemt niet weg dat bij evaluatie in samenspraak met de Kamerfractie en een groep van meest betrokken leden is geconcludeerd dat het proces van ledenparticipatie voorafgaande aan de wegging in de Kamerfractie op een aantal aspecten beter had gekund. Het partijbestuur neemt hiervoor verantwoordelijkheid en zal zich bij gelegenheid actiever opstellen in het ondersteunen van dit soort participatieprocessen.

SCOUTING, SCHOLING EN FUNCTIONEREN

Er is een nieuw systeem van landelijke scouting in opbouw. Hiervoor zijn een aantal ervaren partijleden benaderd om in verschillende regio's in het land als scout op te treden, in nauwe samenspraak met het partijbestuur.

Als nieuw product is dit jaar de cursus voor beginnende wethouders van start gegaan. De eerste bijeenkomst is reeds voorafgaand aan de verkiezingsdatum gehouden. Er was vanaf het begin veel belangstelling hiervoor. In december 2014 wordt de cursus afgerond.

In 2014 heeft het partijbestuur zich geconcentreerd op een beperkt aantal aspecten van het hele veld van het politiek personeelsbeleid. Allereerst is de opbouw van de functioneringscyclus voor de landelijke fracties afgerond. Alle drie de fracties hebben in najaar 2013 t/m voorjaar 2014 één ronde functioneringsgesprekken gehad. Binnenkort start de tweede ronde.

COMMUNICATIE

Afgelopen zomer heeft het partijbestuur een speciale commissie ingesteld die zich heeft gebogen over de “media-mix” van onze partij. Mede op basis van een uitvoerig onderzoek onder alle leden en een groot aantal sympathisanten heeft deze commissie aan het partijbestuur geadviseerd om een aantal veranderingen door te voeren in onze eigen media. Het partijbestuur heeft in oktober in die lijn besluiten genomen. Een samenvatting van het advies en de vastgestelde veranderingen vind je hier. Eén van de gevolgen is dat het GroenLinks Magazine geheel online gaat en wordt geïntegreerd in de website. De papieren versie vervalt. Ondanks actieve werving bleef het aantal abonnees op het (betaalde) papieren GroenLinks Magazine steken bij enkele honderden. Op die smalle basis was het financieel niet haalbaar om dit voort te zetten. Anderzijds is het partijbestuur ervan doordrongen, dat naast intensieve online communicatie, er ook een rol blijft voor “papier”. Medio 2015 wordt daarom gestart met een in omvang bescheidener blad, dat zich richt op leden én sympathisanten en dat ca 2x per jaar, kosteloos, moet gaan verschijnen.

FINANCIËN EN ORGANISATIE

De financiële situatie is in 2014 gestabiliseerd. Met de eerder besloten structurele ingrepen in de begroting vanaf dit jaar en de relatief gunstige uitkomst van de gemeenteraadsverkiezingen, is er begrotingsevenwicht. Voor de komende jaren wordt begroot met een bescheiden positief saldo. Dit ter versterking van de reserves. Weliswaar daalde het ledental ook in 2014 nog. De contributie opbrengst bleef echter vrijwel op peil. Beide effecten vinden mede hun oorzaak in intensieve acties op de inning van achterstallige contributies.

In 2014 is een tweede reorganisatie doorgevoerd binnen het Landelijk Bureau. Dit heeft geleid tot een relatief kleine (verdere) beperking van het aantal medewerkers. Tegelijkertijd is de organisatiestructuur ingrijpend gewijzigd en nu goed toegesneden op de huidige behoeften van de partij.

DOORKIJK 2015

Met het partijcongres van 7 februari 2015 komt in de ogen van het partijbestuur een eind aan een belangrijke periode van herstel binnen de partij op vele aspecten. 2015 staat voor ons als partijbestuur in het teken

van boeien, werven én binden van zowel kiezers als leden. Met een vitale partij, een vernieuwde werkwijze en structuur van ledenparticipatie en zeggenschap, staan we klaar voor een nieuwe periode. Met een stevige basis lokaal en Europees, een optimistisch vooruitzicht voor de komende Provinciale Statenverkiezingen, en met aansprekende politiek vanuit onze Tweede- en Eerste Kamerfracties heeft de partij een prima startpositie voor een sprong vooruit. De komende periode zal worden bepaald door de uitkomst van de komende Provinciale Statenverkiezingen en de daardoor veranderende krachtsverhoudingen in de Eerste Kamer. We houden er rekening mee dat er daardoor vervroegde Tweede Kamerverkiezingen zullen komen. Wanneer die komen weten we niet, maar we zijn er klaar voor. Vanaf januari is er een snelle start van het proces van totstandkoming van het volgende verkiezingsprogramma en van de scouting en scholing voor volgende kandidaatstelling voor de Tweede Kamer. We bouwen daarnaast onze nieuwe werkwijze rond de ledenparticipatie verder uit en zullen daarbij opnieuw twee grote onderwerpen benoemen voor “partijbrede discussie”. Ten tijde van het schrijven van deze verantwoording zijn die onderwerpen nog niet bekend. De leden worden hierover afzonderlijk geïnformeerd. Wie meer wil weten over de prioriteiten voor het komende jaar: lees het beleids- en werkplan van het partijbestuur voor 2015-16.

VERANTWOORDING EGP-DELEGATIE

Het verkiezingsjaar 2014 was voor de Europese Groene Partij (EGP) een bijzonder druk jaar. Dat jaar begon met een 'Green Electoral Convention': een Groene Electorale Conventie, op 22 februari 2014 in Brussel. De conventie was voor de EGP de aftrap van de Europese verkiezingscampagne. Het verkiezingsmanifest werd vastgesteld en de "leading candidates" die in de eerste "green primary" zijn gekozen, Ska Keller en José Bové, spraken hun achterban toe.

GroenLinks was op deze bijzondere, eendaagse *Electoral Convention* onder andere vertegenwoordigd door de Councildelegatie (die deze keer bestond uit Marjolein Meijer, Paul van Dam, Mirja Cordes en Miguel Heilbron) en onze Europese kandidaten Bas Eickhout, Daphne Dertien, Lara de Brito en Jeroni Vergeer.

De Council stemde in het bijzonder over het verkiezingsmanifest. Het Common Manifesto is het overkoepelende, gemeenschappelijke programma van alle Europese groene partijen voor de verkiezingen van het Europese Parlement eind mei. Het Manifest laat zien waar de Europese groene familie gezamenlijk voor staat. Het is dan ook een belangrijk document voor de nieuwe groene fractie in het Europese Parlement. Het is in 2013 tot stand gekomen na een half jaar onderhandelen tussen alle partijen onder leiding van EGP-duovoorzitter Reinhard Bütikofer. Voor GroenLinks maakte beleidsmedewerker Richard Wouters deel uit van de werkgroep.

De EGP-Council stemde na het Manifest over een resolutie die stelling neemt tegen het beperken van het recht op abortus in Spanje. Deze werd met overgrote meerderheid aangenomen. De Council stemde verder voor een standpunt over het voorgenomen Europees-Amerikaanse vrijhandelsverdrag TTIP. Dit verdrag gaat over veel meer dan vrijhandel en dreigt een groot aantal normen en standaarden op het gebied van landbouw, voedsel en industriële producten, die in de loop van de tijd zwaar bevochten zijn in Europa, onderuit te halen. Ook het komende jaar zal TTIP nog een belangrijk politiek dossier blijven voor de groene fractie in het EP. Tenslotte nam de Council met applaus een

resolutie aan over Oekraïne, ter ondersteuning van de demonstranten in Kiev.

De Europese verkiezingen hadden als bijeffect dat de GroenLinks-delegatie naar de Raad van de EGP kleiner werd. De omvang van de delegaties binnen de EGP wordt elk berekend op basis van de laatste verkiezingsuitslagen, ledenaantallen en verschillende andere factoren. Vanaf november 2014 bestaat de delegatie uit Marjolein Meijer en Mieke van der Vegt. Mieke van der Vegt werd in 2014 tevens voorzitter van de Europawerkgroep. Paul van Dam heeft aangegeven de delegatie graag actief te willen blijven steunen en daar zijn we erg blij mee.

Van 7-9 november vond in Istanbul de 21e Councilmeeting van de Europese Groene Partij plaats. Turkije is oorspronkelijk gekozen om de jonge Turkse Groene partij *Yesiller ve Sol Gelecek Partisi* een steun in de rug te geven. Inmiddels is het land nauw betrokken geraakt bij de oorlog in Syrië en Irak tegen IS. Dat conflict kwam in Istanbul dan ook uitgebreid aan de orde. Een resolutie met standpunten over alle aspecten van de actuele situatie in het Midden Oosten stond op de agenda en leidde tot verhitte debatten tussen de delegaties van verschillende groene lidpartijen. Voor sommige partijen ligt het conflict in Israël-Palestina bijvoorbeeld erg gevoelig en er zijn grote cultuurverschillen tussen de partijen als het gaat om het benaderen van deze moeilijke materie. De delegatie van GroenLinks heeft deze keer geprobeerd een rol te spelen in de bemiddeling tussen bijvoorbeeld de Franse en de Duitse groene partijen.

Naar aanleiding van de winst bij de verkiezingen voor de populisten in vrijwel alle landen heeft de EGP een werkgroep in het leven geroepen om een antwoord te vinden op deze ontwikkelingen. In Istanbul werd de aftrap worden gegeven voor deze speciale opdracht. De voormalig directeur van wetenschappelijk bureau De Helling, Dick Pels, is hier onder andere actief bij betrokken. Alle documenten die werden aangenomen tijdens de EGP Council zijn hier te vinden.

De EGP Council ging bovendien akkoord met het volwaardig lidmaatschap van SF (Socialistisk Folkeparti) uit Denemarken. SF is al langer verbonden aan de Europese Groenen. Het Deense Europarlementslid van de SF maakt deel uit van de Groene fractie. In de

partij, die al 55 jaar bestaat en te vergelijken is met de vroegere Nederlandse PSP, was men het tot nu toe niet eens over de toetreding, maar daar is sinds kort verandering in gekomen. De GroenLinks delegatie ziet het volwaardige lidmaatschap van SF als een grote aanwinst voor de EGP. Ook ging de Council akkoord met een aspirant-lidmaatschap van de Kroatische partij Odrzivi Razvoj Hvratske (ORaH). Deze partij, waarin de oude Groene Partij is opgegaan, doet het geweldig goed in Kroatië. Bij de Europese verkiezingen haalde ze bijna 10% van de stemmen met als resultaat dat de Europese Groenen nu ook een Kroaat in hun midden hebben: Davor Skrllec.

Tenslotte namen we in Istanbul afscheid van Jacqueline Cremers (GroenLinks) als secretaris-generaal van de EGP. Zij treedt om persoonlijke redenen terug. De GroenLinks-delegatie was er trots op dat Jacqueline zich zoveel jaar zo hard heeft ingezet voor de EGP en daarmee een gezonde, geprofessionaliseerde en politiek relevante Europese partij opbouwde. Wij danken Jacqueline van harte voor haar gepassioneerde inzet en hopen dat zij in de toekomst ook bij GroenLinks én de EGP betrokken zal willen blijven. De Council koos ook een opvolger voor Jacqueline: de Spaanse Mar Garcia Sanz, voorgedragen door de Spaanse lidpartij ICV. Mar was tot voor kort lid van het EGP Committee. Onze delegatie wenst Mar Garcia Sanz veel succes bij haar werkzaamheden voor de EGP.

In het afgelopen jaar is de EGP delegatie begonnen de aansluiting met de rest van GroenLinks te verstevigen. De Europawerkgroep van GroenLinks is daarvoor het eerste platform. Voorbereidingen van de EGP Councils worden tegenwoordig aangekondigd via de verzendlijst van de Europawerkgroep en ook gebeuren in dat verband. De Europawerkgroep startte bovendien met een Facebook-pagina waarop impressies van de EGP Council van november te vinden zijn. Het is de bedoeling om de bekendheid van de EGP en haar activiteiten in 2015 verder te vergroten. De EGP delegatie zal zich daar samen met de Europawerkgroep verder voor inspannen. Marjolein Meijer, Mieke van der Vegt en Paul van Dam danken iedereen die bij de EGP, de EGP Councils en GroenLinks in Europa betrokken was hartelijk voor hun inzet in 2014.

VERANTWOORDING EUROPESE FRACTIE

Periode januari 2014 – november 2014

Het jaar 2014 was het einde en het begin van de vijfjaarlijkse cyclus in de Europese politiek. Het mandaat van het Europees Parlement en de Europese Commissie liep af. Voordat de verkiezingscampagne begon, besloot het Europarlement nog over een reeks cruciale Europese wetten. GroenLinks speelde daarin een actieve rol. Vervolgens ging alle energie naar de verkiezingscampagne die GroenLinks twee zetels opleverde. Dankzij invloedrijke portefeuilles en posities die de twee GroenLinks-Europarlementariërs Bas Eickhout en Judith Sargentini hebben verworven, is GroenLinks ook in de komende vijf jaar weer een relevante speler op het Europese toneel.

1. EINDE VAN HET MANDAAT EUROPEES PARLEMENT

(DECEMBER 2013-APRIL 2014)

EEN RECHTVAARDIGE AANPAK VAN DE CRISIS

Zes jaar na het uitbreken van de financiële en economische crisis is Europa nog altijd bezig de lessen te trekken. GroenLinks liep voorop in het aankaarten van de ondemocratische en sociaal onverantwoorde aanpak van de schuldenproblematiek door de Troika van Europese Commissie, Europese Centrale Bank en het Internationaal Monetair Fonds in Griekenland, Ierland, Portugal, Spanje en Cyprus. Zowel Bas Eickhout als Marije Cornelissen droegen met succes bij aan een kritisch onderzoeksrapport waarin het Europees Parlement vraagt om eventuele toekomstige steunoperaties aan landen op een democratische en rechtvaardige manier vorm te geven.

GroenLinks werkt er hard aan om de hoofdoorzaak van de economische malaise aan te pakken door betere regulering van de financiële sector. Door sterk verwaterde compromissen tussen de nationale regeringen van de EU-lidstaten dreigde de Europese bankenunie niet haar oorspronkelijke doel te bereiken om eurolanden en belastingbetalers tegen omvallende banken te beschermen. Het is mede aan de actieve bijdrage van de Groene fractie te danken dat het Europees Parlement toch zinvolle regels kon afdwingen voor het afwikkelen van failliete banken.

Merkel, Rutte en Dijsselbloem hebben gemeen dat ze het uitgavenpatroon van landen streng binnen de tekortnorm van 3% willen houden. Ondertussen vergeten ze dat het probleem met de inkomsten van landen veel groter is. De grootschalige belastingontwijking van multinationals is GroenLinks al jaren een doorn in het oog. Judith is als hoofdonderhandelaar van het Europees Parlement verantwoordelijk voor een wet die licht moet werpen op schimmige bedrijfsstructuren die gebruikt worden om de fiscus te ontlopen. Een meerderheid steunde haar voorstel voor een openbaar register, zodat de uiteindelijke eigenaren van vlees en bloed zich niet langer verborgen kunnen houden. Als het haar ook lukt om dit standpunt in de onderhandelingen met ministers van Financiën door te zetten kunnen multinationals, criminelen, dictators en oligarchen hun vermogens niet langer verstoppen in een brievenbusfirma aan de Amsterdamse Zuidas. Goed teamwork met de Tweede Kamerfractie leidde er toe dat Jesse Klaver een motie aangenomen kreeg die minister Dijsselbloem opriep om dit openbare register te steunen.

De langdurige economische stagnatie in Europa eist zijn tol: mensen verliezen hun baan of vinden alleen werk als uitzendkracht of ZZP-er. In het ergste geval vallen zij zelfs onder de armoedegrens. Hoewel de EU slechts een bescheiden rol speelt in de sociale zekerheid, leverde Marije vanuit het Europees Parlement een concrete bijdrage aan de verbetering van de situatie van deze mensen. Zij onderhandelde mee over het Globaliseringsfonds dat ontslagen werknemers helpt bij omscholing en vroeg aandacht voor de positie van werknemers zonder een vast contract in de Europese sociale zekerheidsstelsels. Het Europese fonds voor de allerarmsten kan op haar voorstel voortaan worden aangewend door voedselbanken om voedsel te vergaren van supermarkten, restaurants of boeren in de buurt. Zo wordt voedsel niet verspild, maar komt het bij de allerarmste Europeanen terecht.

GROEN SUCCES TEGEN DE STROOM IN

Bas bleef onverstoort doorvechten tegen klimaatverandering en voor een groene economie, ook al was dat vaak een moeizame strijd. De ambitie van de nieuwe energie- en klimaatdoelen die de Europese Commissie voorstelde doet wat GroenLinks

betreft geen recht aan de urgente uitdagingen om klimaatverandering tegen te gaan, de afhankelijkheid van Russisch gas te beëindigen en van het Europese bedrijfsleven een groene koploper te maken. Tegen Bas' zin stelde een meerderheid van het Europees Parlement de luchtvaartsector vrij van de kosten van vervuiling voor vluchten met een bestemming buiten Europa. Ook werden energie-intensieve sectoren uitgezonderd van de kosten van de omschakeling naar duurzame energie, waardoor de rekening vooral bij burgers terecht komt.

Gelukkig lukte het Bas op andere momenten wél om voldoende medestanders te vinden om de ambitie bij klimaat en energie naar boven bij te stellen. Zo vroeg het Europees Parlement om bindende doelstellingen voor energiebesparing in 2030 in plaats van de vrijwillige aanpak die de Europese Commissie voorstelde. Als hoofdhandelaar namens het Europarlement legde het Bas de uitstoot van zeer schadelijke broeikasgassen aan banden. Duurzame ondernemers die met milieuvriendelijke koelsystemen werken zonder zogenaamde "F-gassen" profiteren van deze strenge Europese wetgeving die nu zelfs door de Verenigde Staten en China wordt nagevolgd. De doorslaggevende rol van Bas bij deze Europese wet leverde hem de titel "duurzaamste Nederlander" op in de jaarlijkse ranglijst van Trouw.

De GroenLinks-fractie vroeg niet alleen aandacht voor het nut van duurzaam investeren voor de planeet, maar ook voor de stabiliteit van ons financieel stelsel. Bas gaf daarom opdracht voor een onderzoek naar de gevaren van de *carbon bubble*. Deze CO₂-luchtbel blijkt duizend miljard euro te bevatten en kan banken en pensioenfondsen in gevaar brengen als ze niet tijdig uit fossiele investeringen stappen.

De randen van Europa staan in brand dus is het zaak dat de EU gemeenschappelijk en daadkrachtig naar buiten toe optreedt. Door het conflict in Syrië zijn drie miljoen mensen het land ontvlucht. Judith hamert erop dat de EU een grotere bijdrage moet leveren in de opvang van deze mensen, in plaats van de grenzen hermetisch af te schermen, waardoor vluchtelingen zich genoodzaakt zien om enorme risico's te nemen. Zo kwamen dit jaar weer honderden bootvluchtelingen om op de Middellandse Zee. De Groene fractie in het Europees Parlement kon verbeteringen afdwingen

bij de nieuwe regels voor Frontex, zodat de schepen die onder de vlag van dit Europese grensbewakings-agentschap varen, verplicht zijn om bootvluchtelingen te redden. Maar het echt solidaire Europese asiel- en migratiebeleid waar Judith voor pleit is nog ver weg. Zo sloot de EU een overnameovereenkomst met Turkije waardoor migranten zonder papieren worden teruggestuurd naar Turkije als zij via Turkije de EU zijn binnengekomen. Dit leidt tot druk in Turkije om vluchtelingen tegen te houden en het minder nauw te nemen met hun rechten.

Aan de oostrand van de EU staan de vrijheid en veiligheid van Oekraïners op het spel. Voor een antwoord op de schending van de Oekraïense soevereiniteit door Rusland is hechte Europese samenwerking vereist, inclusief strenge sancties en een stop op wapenexport naar Rusland. Bas wees in Nederland en in het Europees Parlement op de zwakke plek van Poetin: zijn afhankelijkheid van gas- en olie-export. Snelle omschakeling naar duurzame energie en energiebesparing maken de EU minder vatbaar voor Russische chantage en stellen haar in staat beter weerwerk te bieden aan het agressieve nationalisme van Poetin.

Europa kan ook van doorslaggevende betekenis zijn voor de rechten van mensen in landen die zuchten onder de 'grondstoffenvloek'. Judith leidt in het Europees Parlement de strijd voor effectieve regulering van conflictmineralen. Een meerderheid van het Europees Parlement steunde haar oproep om strenge wetgeving aan te nemen die bedrijven verplicht zich ervan te vergewissen dat zij met de inkoop van mineralen niet bijdragen aan de financiering van conflicten en de uitbuiting van mijnwerkers in Afrika en elders. De Europese Commissie kwam helaas niet met het gevraagde wetsvoorstel, maar met een voorstel voor vrijwillige zelfcertificering van een klein aantal bedrijven. Dit voorstel zal het gebruik van conflictmineralen niet aan banden leggen en dus geen verbetering brengen in de leefomstandigheden van mensen in conflictgebieden. Judith zal zich de komende maanden in het Europees Parlement tot het uiterste inspannen om te zorgen dat de wet een bindend karakter krijgt.

Judith diende met succes een voorstel in tegen "killer robots": volledig geautomatiseerde wapensystemen

die zelfstandig hun doelwit selecteren en zonder menselijke tussenkomst besluiten of ze overgaan tot een aanval. Die kant moeten we niet op. Het besluit over het gebruik van geweld moet altijd door een mens genomen worden. Het Europees Parlement sprak zich uit voor een verbod op killer robots.

Judith kreeg steun voor haar voorstel om de gegevens van Europese overheden, bedrijven en burgers te beschermen tegen het meekijken van niet-Europese inlichtingendiensten zoals de Amerikaanse NSA, door de ontwikkeling van een Europese cloudindustrie en de aanpassing van de aanbestedingsregels. Ze ging bovendien in verzet tegen het onzalige besluit van Eurocommissaris Kroes om het Amerikaanse Hewlett Packard (HP) opdracht te geven om een vertrouwelijke Europese clouddienst op te zetten. Een oproep van Judith om NSA-klokkenluider Edward Snowden asiel te verlenen in de EU kreeg helaas geen meerderheid.

Een belangrijke overwinning voor de Groene fractie, waar ook Judith aan bijdroeg, was de keuze van het Europees Parlement voor wettelijke gegarandeerde netneutraliteit: internetproviders moeten alle bits en bytes gelijk behandelen. Dat is essentieel voor de informatievrijheid en voor de innovatieve kracht van het internet. Helaas koerst de Raad van Ministers af op een minder progressief standpunt. Moeilijke onderhandelingen liggen in het verschiet.

Judith kreeg een meerderheid achter zich voor een oproep aan de Europese Commissie om het Europees arrestatiebevel te herzien teneinde de grondrechten beter te beschermen. Nationale opsporingsautoriteiten maken te vaak misbruik van de vereenvoudigde procedure voor de overlevering van verdachten binnen de EU, bijvoorbeeld om mensen te horen als getuige als in plaats van als verdachte, of om hen te vervolgen voor bagatelzaken zoals het plukken van papavers langs de kant van de weg...

Ook mengde GroenLinks zich in het debat over arbeidsmigratie binnen de grenzen van de Europese Unie. Marije gaf tegengas aan terugkerende valse beschuldigingen over "uitkeringstoerisme". GroenLinks riep op om het debat te concentreren op misstanden zoals onderbetaling, uitbuiting en verdringing in plaats van Oost-Europeanen feitenvrij als uitkeringstoeristen neer te zetten. GroenLinks steunde daarom ook de

nieuwe EU-wet voor gedetacheerde werknemers die het makkelijker maakt om op te treden tegen malafide werkgevers.

2. EUROPESE VERKIEZINGEN (MEI 2014)

“*This time it’s different*” was de officiële slogan van het Europees Parlement. Voor het eerst zou er een direct verband zijn tussen de verkiezingsuitslag en de nieuwe voorzitter van de Europese Commissie, door het aanwijzen van kandidaten voor deze post door de verschillende Europese politieke families. Sceptici van de Europese democratie zoals Timmermans, Rutte en Cameron geloofden lange tijd niet dat dit nieuwe systeem van “Spitzenkandidaten” iets zou veranderen aan hun macht om de voorzitter van de Europese Commissie aan te wijzen in besloten onderonsjes van de Europese Raad van regeringsleiders.

De Europese Groene Partij is altijd al voorstander van meer invloed van de kiezer op de samenstelling van de Europese Commissie en liep dus voorop in dit proces. Terwijl andere Europese politieke families hun topkandidaat in achterkamertjes aanwezen, organiseerden de Groenen Europa-wijde *primaries* waaraan iedereen kon deelnemen. Ska Keller en José Bové kwamen als winnaar uit de bus en gingen in debat met Martin Schultz (sociaaldemocraten), Guy Verhofstadt (liberalen) en de uiteindelijke winnaar Jean-Claude Juncker (christendemocraten). Inmiddels zal het belang van deze grote stap vooruit voor de Europese democratie niet makkelijk meer worden onderschat. Rutte noch Cameron kon de voordracht van Juncker tegenhouden. Bij de volgende Europese verkiezingen in 2019 zullen de *Spitzenkandidaten* een centrale rol spelen.

GroenLinks stond voor de zware opgave om het electoraal herstel dat bij de gemeenteraadsverkiezingen duidelijk zichtbaar was, verder door te zetten bij de Europese verkiezingen. Lijsttrekker Bas stelde zich vooraf twee zetels tot doel. De campagne en de kwaliteit van de kandidatenlijst van GroenLinks werden door de kiezer beloond. Met 7% van de stemmen werd het herstel ten opzichte van de gemeenteraadsverkiezingen (5,4%) inderdaad doorgezet en het doel van twee zetels behaald.

GroenLinks profileerde zich tijdens de verkiezings-

campagne met succes als enige linkse pro-Europese partij van Nederland. Met dit heldere profiel kon GroenLinks zich in debatten en in de media onderscheiden van andere partijen. Inhoudelijk werd gekozen voor drie speerpunten: werk, schone energie en Europese samenwerking. In de aanloop naar de verkiezingen ontwikkelde Bas een plan voor een Europese energie-unie dat behalve een antwoord op klimaatverandering ook een antwoord op Poetins agressie biedt. GroenLinks pleitte voor een effectieve Europese aanpak van belastingontwijking zonder veto’s. Judith kon kiezers overtuigen met een verkiezingsprogramma dat door Fair Politics als eerlijkst voor ontwikkelingslanden van alle partijen werd bestempeld en door Bits of Freedom en de Privacybarometer als meest privacy-vriendelijk.

3. EEN NIEUW EUROPEES PARLEMENT EN EEN NIEUWE EUROPESE COMMISSIE (JUNI-NOVEMBER 2014)

De twee GroenLinks-Europarlementariërs kregen een stevige positie binnen de nieuwe fractie van de Groenen in het Europees Parlement. Bas werd gekozen tot vicefractievoorzitter en penningmeester. Daarmee speelt hij een sleutelrol in de organisatie en strategie van de fractie. Bas werd voor de Groenen coördinator van de milieucmissie en verwierf ook een plek in de commissies economische zaken en vervoer en toerisme. Verder is hij lid van de VS-delegatie van het parlement, zodat hij de onderhandelingen over het EU-VS-vrijhandelsakkoord nauwgezet kan volgen.

Judith verwierf een goede uitgangspositie om grondrechten te verdedigen binnen en buiten Europa. Ze werd voor de Groene fractie coördinator in de justitiecommissie. Daarnaast nam Judith plaats in de commissie voor ontwikkelingssamenwerking en in de commissie mensenrechten. Verder is zij lid van de delegatie die betrekkingen onderhoudt met Zuid-Afrika en van twee delegaties voor overleg met parlementariërs uit ontwikkelingslanden. Ook is Judith vicevoorzitter van de werkgroep eerlijke handel in het Europees Parlement.

De eerste klus voor het nieuwgekozen parlement was de politieke beoordeling van de kandidaten voor de nieuwe Europese Commissie. GroenLinks speelde een

prominente rol in de hoorzittingen van de individuele commissarissen. De Nederlandse kandidaat Timmermans kreeg vragen van Judith over zijn voornemens om de ondermijning van de rechtsstaat in Hongarije aan te pakken. GroenLinks ontmaskerde bovendien de rechtse agenda die Timmermans gaat uitvoeren. Onder het mom van “minder EU-regeltjes” wordt het mes gezet in milieubescherming en sociale bescherming, zo waarschuwde Bas in het aan Timmermans’ kandidatuur gewijde pamflet ‘De poortwachter van Berlaymont’.

De voordracht van de Spanjaard Cañete als klimaatcommissaris was voor Bas onacceptabel gezien diens (familie)belangen in de olie-industrie. Dankzij scherpe vragen en actie via (sociale) media slaagde hij er bijna in om Cañetes nominatie tegen te houden, maar de sociaaldemocratische fractie hielp de Spaanse conservatief helaas toch aan een meerderheid – uit angst dat anders ook een van hun eigen kandidaten weggestemd zou worden.

De twijfel over de integriteit en kwalificatie van commissarissen op cruciale posten in combinatie met de inhoudelijke verwaarlozing van duurzaamheid en rechtvaardigheid bewoog de Groene fractie ertoe geen goedkeuring te geven aan de nieuwe Commissie-Juncker. GroenLinks zal zich echter constructief blijven opstellen en op zoek gaan naar meerderheden voor een groener, socialer en democratischer Europa.

HET EUROPEES PARLEMENT TERUG AAN HET WERK

In een Europees Parlement met nieuwe stemverhoudingen liep Bas twee keer een groene overwinning op een haar na mis. Een zeer krappe meerderheid stemde tegen zijn voorstel om vijf miljard euro aan gratis uitstootrechten voor grote vervuilers te schrappen. Ook zijn amendement om onmiddellijk te stoppen met Europese landbouwsubsidies voor fokkers van vechtstieren kreeg net niet voldoende steun. Succes op milieugebied was er wel bij de strijd tegen afval dat bijdraagt aan de “plastic soep” in de oceanen. Op initiatief van de Groene fractie en tegen de zin van Eurocommissaris Timmermans komt er een einde aan het gratis weggeven van tasje voor eenmalig gebruik in de detailhandel.

Na de teleurstellende conclusies van de regeringsleiders over de doelen voor klimaat en energie voor 2030 is het extra belangrijk dat het Europees Parlement blijft hameren op ambitie van de EU. Daarom neemt Bas ook dit jaar deel aan de internationale klimaatconferentie, in Lima, en blijft hij aandringen op een voorttrekkersrol van Europa bij de internationale klimaatafspraken die volgend jaar in Parijs tot stand moeten komen.

Judith had in september en oktober van dit jaar de eer om leiding te geven aan de EU-waarnemingsmissie van 110 Europese waarnemers om toe te zien op een eerlijk verkiezingsproces in Mozambique. Na verschillende bezoeken aan het land vooraf en tijdens de verkiezingen luidde haar oordeel: *“Orderly voting after unbalanced electoral campaign”*.

GroenLinks keerde zich in september tegen het besluit van de Europese Commissie om het burgerinitiatief tegen het vrijhandelsverdrag tussen de EU en de VS onontvankelijk te verklaren. Het initiatief tegen de handelsbesprekingen heeft bijna één miljoen ondertekenaars die zich zorgen maken over de gevolgen van het handelsakkoord voor milieunormen, consumentenbescherming, werknemersrechten en de democratie in Europa. GroenLinks blijft zich ervoor inzetten dat de Europese Commissie deze zorgen serieus neemt. In een interview met VNO-NCW heeft Bas zich fel uitgesproken tegen het voorgenomen arbitragemechanisme (ISDS) waarmee multinationals schadeclaims kunnen indienen tegen staten wanneer de democratie investeerdersbelangen in de weg zit. Die kant wil GroenLinks niet op. De groene fractie voert campagne tegen de handelsverdragen van de EU met de VS en met Canada. De verdragen komen er alleen als het Europees Parlement ze goedkeurt. De stemmingen daarover horen bij de belangrijkste besluiten die het Europees Parlement zal nemen in de komende vijf jaar.

Samen met de Groene fractie presenteerde GroenLinks in november een alternatief voor Junckers investeringsplan dat te klein is om de werkloosheid aan te pakken, te veel vertrouwt op complexe financiële constructies en onvoldoende inzet op duurzaamheid.

Zowel Judith als Bas zetten hun strijd tegen belasting-

ontwijking voort, waarvoor sinds de onthullingen van *Luxleaks* een nieuw politiek momentum bestaat. Bas zoekt samen met groene collega's steun voor een parlementaire enquête die belastingontwijking in alle Europese landen inclusief Nederland onder de loep neemt. Judith zit momenteel middenin de onderhandelingen met ministers van Financiën over de anti-witwasrichtlijn die voor transparantie van bedrijfsstructuren kan zorgen.

VERANTWOORDING GROENLINKS EERSTE KAMER 2014 EEN VOOR- UITBLIK

INLEIDING

Met de Provinciale Statenverkiezingen voor de deur is de verleiding te groot om een blik vooruit te werpen. De cruciale vraag is natuurlijk: lukt het dit minderheidskabinet om met wisselende gelegenheids-coalities een meerderheid te behouden in de Eerste Kamer? Deze verkiezingen kunnen weleens de nabije toekomst van het landsbestuur bepalen. Voor de Eerste-Kamerfractie van GroenLinks gaat het dan om een duurzaam, sociaal en solidair toekomstperspectief.

Ook dit jaar kruisten onze senatoren de degens met (leden van) het kabinet over de invulling van de voor GroenLinks zo cruciale begrippen duurzaamheid en solidariteit. Dat leverde soms harde botsingen op, bijvoorbeeld over de decentralisatie van de zorg en over natuur- en milieubescherming. Soms leidde het tot overeenstemming, bijvoorbeeld bij het onderwijsakkoord, waardoor GroenLinkse programmapunten konden worden gerealiseerd.

DE PORTEFEUILLEVERDELING VAN DE FRACTIE ZIET ER ALS VOLGT UIT:

Tof Thissen: fractievoorzitter en woordvoerder

Algemene Zaken, Sociale Zaken en

Werkgelegenheid, Volksgezondheid,

Beroepsonderwijs, Media, fractievoorzittersoverleg;

Tineke Strik: vicefractievoorzitter en woordvoerder

Europa tevens voorzitter vaste EK-commissie

Europese Zaken-, Veiligheid/Politie, Immigratie/

Asiel, Integratie, Sociale Zaken (arbeidsrecht),

Buitenlandse Zaken, JBZ-Raad, Strafrecht en

privacy;

Marijke Vos: fractiesecretaris en woordvoerder

Economische Zaken, Energie, Landbouw, Innovatie,

Voedselkwaliteit, Natuurbeheer, Infrastructuur, Milieu

en Ruimtelijke Ordening, Parlementair Onderzoek;

Margreet de Boer: fractiepenningmeester

en woordvoerder Binnenlandse Zaken,

Volkshuisvesting, Gemeenten en Provincies,

Mensenrechten, Financiën, Belastingen,
Bestuursrecht, Civiel Recht;

Ruard Ganzevoort: woordvoerder Volksgezondheid,
Welzijn en Sport. Onderwijs, Cultuur en
Wetenschapsbeleid, Koninkrijksrelaties/ Caribisch
Nederland, Defensie, Ontwikkelingssamenwerking,
Verzoekschriften.

Provincieverdeling: Groningen, Friesland -
Margreet; Drenthe, Flevoland, Utrecht - Ruard;
Overijssel, Gelderland - Tineke; Noord-Holland,
Zuid-Holland, Zeeland - Marijke; Noord Brabant,
Limburg - Tof.

*Gedurende het afgelopen jaar hebben de fractieleden
onder meer hun bijdrage geleverd aan de hieronder
genoemde commissies:*

ALGEMEEN

Bij de *Algemene Politieke Beschouwingen* stelde Tof Thissen het gemak waarmee het kabinet de participatiesamenleving omarmt aan de kaak. Onder het mom van de participatiestaat laat het kabinet kwetsbare mensen aan hun lot over. Een participatiemaatschappij kán niet zonder verzorgingsstaat, aldus Tof.

BINNENLANDSE ZAKEN, HOGE COLLEGES VAN STAAT, ALGEMENE ZAKEN EN HUIS DER KONINGIN

Algemene Politieke Beschouwingen – In zijn laatste *Algemene Politieke Beschouwingen* kaartte Tof Thissen het wantrouwen aan dat de Rijksoverheid met haar beleid uitstraalt naar lokale overheden, maatschappelijke partners en burgers. Thissen wil niet dat de overheid van alles en nog wat over ons opslaat en ons voortdurend bespiedt. Hij pleit voor een samenleving waarin vertrouwen en waardering centraal staan.

Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand – Elektronische dienstverlening en de overheid: een ongemakkelijke combinatie. Reden te meer voor Margreet de Boer om bij dit wetsvoorstel met klem aan te dringen op de professionele uitvoering van de digitalisering van overheidsdiensten.

Wet huis voor de klokkenluiders – Namens GroenLinks benadrukte Marijke Vos het belang van klokkenluiders. Ze kunnen nauwelijks worden overschat, maar hun publieke waardering laat sterk te

wensen over. Vaak zijn het uiteindelijk klokkenluiders zélf die de rekening moeten betalen voor het aan de kaak stellen van misstanden binnen het bedrijfsleven of de overheid. Het Huis voor de Klokkenluiders moet daarin verandering brengen: het adviseert klokkenluiders en oordeelt over concrete zaken. De onafhankelijkheid van het Huis voor de Klokkenluiders komt daarmee echter in het geding. Marijke Vos heeft de initiatiefnemers daarom opgeroepen deze weeffout snel te herstellen. De initiatiefnemers, waaronder GroenLinks Tweede-Kamerlid Linda Voortman, hebben dit verzoek in beraad genomen.

Wet weigerambtenaar – Met steun van GroenLinks is het wetsvoorstel aangenomen waardoor ambtenaren van de burgerlijke stand niet langer mogen weigeren om echtparen van hetzelfde geslacht in de echt te verbinden. Daarmee is een belofte ingelost uit het Roze Stembusakkoord dat tijdens de Tweede-Kamerverkiezingscampagne van 2012 tot stand is gekomen. In de Eerste Kamer probeert Margreet de Boer steeds druk te zetten op uitvoering van dit Roze stembusakkoord; het laatste onderdeel - afschaffing van de enkele feitconstructie - staat voor februari 2015 gepland.

Wonen – In haar bijdragen op het gebied van wonen is de beschikbaarheid van voldoende betaalbare huurwoningen voor Margreet de Boer een doorlopend speerpunt. Eerder vroeg ze daarvoor aandacht bij de inkomensafhankelijke huurverhoging en de verhuurderheffing; afgelopen jaar stelde ze schriftelijke vragen aan minister Blok bij het nieuwe woningwaarderingsstelsel. GroenLinks heeft tegen de verlenging en uitbreiding van de Rotterdamwet gestemd; deze wet maakt het onder meer mogelijk mensen met een uitkering een huisvestingsvergunning te weigeren.

ECONOMISCHE ZAKEN

Ontzorgmodel zonnestroom – Tot voor kort was het mogelijk om zonnestroom op je eigen dak op te wekken, alleen voor eigen gebruik ('achter de meter'), en vrijstelling van energiebelasting te krijgen, ook al had een derde partij de panelen op je dak gelegd en was die derde partij de eigenaar van de panelen. Veel particulieren, maar ook scholen maakten hiervan gebruik en het werd een steeds groter succes. Té groot, vond minister Kamp, en hij besloot de vrijstelling van energiebelasting in deze

situaties af te schaffen. Marijke Vos wist eind 2013 de Eerste kamer mee te krijgen in haar voorstel om de vrijstelling van energiebelasting te handhaven. Zeker zolang het aandeel duurzame energie nog zo gering is in Nederland, is het onzinnig om een succesvolle ontwikkeling af te kappen, vindt zij. Minister Kamp beweert dat de motie-Vos onuitvoerbaar is. Vos is daar zelf allerm minst van overtuigd en blijft zich verzetten tegen deze ingreep van de minister.

Programmatische aanpak stikstof – Het kabinet wil bij monde van staatssecretaris Dijkema meer ruimte geven voor groei van bedrijven en activiteiten die stikstof uitstoten. Doordat in Nederland op vele plaatsen te veel stikstof wordt uitgestoten, mogen bedrijven niet groeien en zitten ‘op slot’. Het kabinet denkt dit op te lossen met stikstofbeperkende maatregelen, en wil de winst die ze verwacht in de toekomst nu alvast gebruiken om bedrijven toe te staan wél te groeien. Marijke Vos heeft dit scherp bekritiseerd, dit is gokken op de toekomst ten koste van belangrijke en kwetsbare natuur in Nederland. Het is te gek voor woorden dat intensieve veehouderij mag groeien in gebieden die zwaar overbelast zijn, zoals de Peel. Ook heeft zij de groei in de melkveehouderij aan de orde gesteld, die zich dreigt te ontwikkelen tot een steeds meer industriële veehouderij met koeien die nauwelijks meer buiten komen, en die tot steeds meer schade aan natuur en milieu leidt. Ook de nieuwe Melkveewet die binnenkort in de Eerste Kamer wordt behandeld gaat in deze richting en zal scherp bekritiseerd worden door GroenLinks.

EU Kader Klimaat en Energie 2030 en Europese richtlijn energie-efficiëntie – Marijke Vos heeft de weinig ambitieuze opstelling van het Nederlandse kabinet in de onderhandelingen over nieuwe Europese afspraken over klimaat en energie aan de kaak gesteld. Zo heeft Nederland lange tijd een hogere ambitie van de Europese Commissie voor 30% energiebesparing in 2030 afgeremd en volgehouden dat 25% voldoende is. Ook weigerde het kabinet zich hard te maken voor hogere CO₂ reductie en grotere ambitie op het gebied van duurzame energie. Marijke stelde de perversiteit van het emissiehandelssysteem ETS aan de kaak, waarin de winst door meer energiebesparing en duurzame energie gebruikt kan worden voor meer CO₂ uitstoot elders in de industrie. Samen met de PvdA heeft GroenLinks het initiatief

genomen voor een debat over de EU richtlijn energie-efficiëntie. GroenLinks bekritiseert de magere resultaten van het energiebesparingsbeleid in Nederland en ziet veel kansen in de industrie, vervoer en gebouwde omgeving.

Beleidsdebat Innovatie – In een debat over het Innovatiebeleid van het kabinet heeft Marijke Vos ervoor gepleit om groene innovatie leidend te laten zijn. Een motie die het kabinet vroeg om een plan van aanpak voor versterking en versnelling van groene innovatie sneuvelde helaas met 1 stem verschil.

Nb. Het debat over energie-efficiëntie zal op 10 februari 2015 plaatsvinden.

EUROPESE ZAKEN, BUITENLANDSE ZAKEN EN KOREL

Europese Beschouwingen –Tineke Strik heeft in 2014 een bezoek gebracht aan Marokko om zich op de hoogte te stellen van de behandeling van migranten. Alle organisaties verklaarden over structurele mishandeling, deportaties en gebrek aan toegang tot een asielprocedure of voorzieningen. Migranten die over de hekken naar Spanje weten te klimmen, worden door Spanje zonder enig onderzoek weer overgedragen aan de Marokkaanse autoriteiten. Tineke heeft hier bij de Europese Beschouwingen aandacht aan besteed en minister Timmermans gevraagd welke maatregelen de EU neemt om te zorgen dat Marokko de mensenrechten niet meer schendt. Volgens Tineke is de EU medeverantwoordelijk voor deze mensenrechtenschendingen, omdat migranten door de afspraken tussen de EU en Marokko vast komen te zitten in dat land; hetzelfde gebeurt in andere transitlanden. De minister heeft daar in een tweetal brieven op gereageerd. Tineke Strik gaat in 2015 namens de Raad van Europa nader onderzoek doen naar de situatie voor migranten in de transitlanden en zal hier ook bij de Nederlandse regering op terugkomen.

Tijdens de Europese Beschouwingen heeft Tineke Strik met een motie de Nederlandse regering opgeroepen zich meer in te spannen voor de opvang van Syrische vluchtelingen, ook op EU-niveau. Minister Timmermans antwoordde dat hij de motie alleen kon ondersteunen als Tineke louter doelde op opvang in de regio. Nadat zij had duidelijk gemaakt dat de Europese landen ook zelf hun deel moeten nemen in de opvang, raadde Timmermans de motie

af en trok de PvdA-fractie haar steun in. Als gevolg daarvan werd de motie, die wel gesteund werd door CDA, SP, D66, CU en PvdD, verworpen.

Verder stonden de Europese Beschouwingen vooral in het teken van het Oostelijk partnerschap, de bezetting van de Krim door Rusland en de spanningen tussen Oekraïne en Rusland. Ter voorbereiding van dit debat had de commissie Euza onder leiding van Tineke een werkbezoek gebracht aan de EU instellingen in Brussel.

Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelings-samenwerking

– Bij deze onderwerpen is er vaak weinig wetgeving te bespreken, maar des te meer zijn er beleidsdiscussies. Tineke Strik (Buitenlandse Zaken) en Ruard Ganzevoort (Defensie en Ontwikkelingssamenwerking) houden de vinger aan de pols bij thema's als de verhouding tussen defensie enerzijds en diplomatie en ontwikkelingssamenwerking anderzijds, de relatie tussen handel en ontwikkelingssamenwerking, internationale wapenhandel, internationale mensenrechten enzovoorts. Ook waren ze in het afgelopen jaar weer aanwezig bij de ontvangst van verschillende internationale delegaties, zoals van de Chinese senaat.

KOREL – de commissie Koninkrijksrelaties behartigt de relatie tussen de vier landen van het Koninkrijk (Nederland, Curaçao, Aruba, Sint Maarten) en de relatie met de drie eilanden van Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius, Saba). In de relatie met de andere landen spelen vooral vraagstukken van goed bestuur en overheidsfinanciën en de vraag hoe we ons als landen onderling verhouden. In Caribisch Nederland gaat het vooral over de vraag hoe Nederland verantwoordelijkheid neemt voor de leefomstandigheden van de inwoners daar. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over het onderwijs, de zorgverzekering en de kieswet. In het afgelopen jaar is ook veel gesproken over de voorbereiding van de evaluatie van de in 2010 ingevoerde staatkundige structuur.

FINANCIËN

Algemene financiële beschouwingen – Het financiële beleid moet groener en eerlijker. Die stelling bepleitte Margreet de Boer tijdens de jaarlijkse Algemene financiële beschouwingen. Zij uitte haar zorgen over de beschikbaarheid van voldoende

financiële middelen voor gemeenten om na de decentralisaties de noodzakelijke zorg te kunnen blijven leveren. Ook miste Margreet de Boer in de Miljoenennota iets over duurzaamheid en groene groei. Het kabinet zet vol in op economische groei, maar kan of wil niet aangeven hoe ervoor gezorgd wordt dat deze groei groen zal zijn. En natuurlijk stelde GroenLinks ook eerlijker belastingen weer aan de orde door ook hier weer te pleiten voor het zwaarder belasten van grote vermogens en het tegengaan van belastingontwijking door met name multinationals.

Belastingplan – De plenaire behandeling van het Belastingplan 2015 vond plaats na de sluitingsdatum voor de inzending van de congresstukken, maar ook hierbij is de inzet van GroenLinks weer: groener en eerlijker.

Financiële sector en aanpak topinkomens – De verschillende voorstellen van dit kabinet om de financiële sector beter te reguleren en de topinkomens in Nederland verder te normeren worden door GroenLinks ondersteund.

Fiscaal verdragsbeleid en belastingontwijking – In januari 2014 wijdde de Eerste Kamer een beleidsdebat aan het fiscaal verdragsbeleid van Nederland. In haar bijdrage vroeg Margreet de Boer om verdergaande stappen van de regering om een einde te maken aan het faciliteren van belastingontwijking door Nederland. Ook benadrukte zij dat het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking nauwer betrokken zou moeten worden bij het opstellen van belasting-, investerings- en handelsverdragen, net als vakbonden, mensenrechtenorganisaties en andere NGO's.

IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Wetsvoorstel 'herschikking asielgronden'

– Door dit wetsvoorstel worden twee gronden voor bescherming afgeschaft. Tineke Strik heeft twee belangrijke successen voor kwetsbare asielzoekers behaald. Haar motie die de regering oproept om de bescherming van getraumatiseerde asielzoekers in stand te houden, is breed aangenomen in de Kamer en uitgevoerd door de staatssecretaris. Ook de motie om gezinshereniging ook toe te staan voor kinderen van vluchtelingen die na de vlucht van hun ouder(s) meerderjarig zijn geworden, is inmiddels uitgevoerd.

Verruiming bevoegdheden vreemdelingtoezicht –

In 2014 zijn twee wetsvoorstellen aangenomen die de privacy van migranten vergaand aantasten: ambtenaren mogen voortaan de woning van een migrant zonder diens toestemming doorzoeken, als zij dat nodig vinden om zijn identiteit vast te stellen. Ook zijn bezittingen mogen daarvoor worden onderzocht.

Gebruik biometrie bij identificatie vreemdelingen –

De andere wet regelt dat in een centrale databank de vingerafdrukken en een digitale pasfoto van alle migranten worden bijgehouden. Hoewel deze databank formeel alleen tot doel heeft identiteitsfraude tegen te gaan, krijgt een officier van justitie ook toegang voor ander strafrechtelijk onderzoek. Tineke Strik wees erop dat deze ongelijke behandeling zal leiden tot stigmatisering en etnische profilering. Ze heeft met een motie een evaluatie van deze wet afgedwongen, waarbij de effectiviteit en de inbreuk op de privacy moeten worden afgewogen. Daarnaast heeft ze samen met Willem Witteveen succesvol geijverd voor verkorting van de bewaartermijn van 10 naar 5 jaar.

INFRASTRUCTUUR, MILIEU EN RUIMTELIJKE ORDENING

Blankenburgtunnel –

Marijke Vos heeft het initiatief genomen voor een mondeling overleg met minister Schultz over de onderbouwing van de keuze voor de Blankenburgtunnel. Dit resulteerde in de toezegging van de minister om de Kamer een nadere reactie te sturen op de cijfers van de provincie Zuid-Holland, en de berekeningen en alternatieven van de Zuid-Hollandse Milieufederatie en Natuurmonumenten. De brief van de minister was voor de commissie IMRO aanleiding om te besluiten zich bij een volgende gelegenheid te verdiepen in Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA) van infrastructurele projecten.

ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Wet afschaffing verplichte maatschappelijke stage –

GroenLinks steunde het voorstel om de verplichte maatschappelijke stage af te schaffen. Deze stage is een goede manier voor jongeren om maatschappelijk bewustzijn te vergroten en werkervaring op te doen, maar de keuze voor de inhoud van lesprogramma's moet primair bij scholen komen te liggen.

Bezuinigingen op Cultuur –

Ruard Ganzevoort heeft in debatten en bij mondeling en schriftelijk overleg veelvuldig en gedetailleerd gevraagd naar de effecten van de cultuurbezuinigingen. Uiteindelijk heeft de minister toegezegd om in kaart te laten brengen waar witte vlekken ontstaan in het cultuurlandschap.

Bibliotheekwet –

De nieuwe bibliotheekwet regelt de verhouding tussen de lokale fysieke bibliotheek en de nationale digitale bibliotheek. GroenLinks steunde deze wet maar vroeg wel aandacht voor de toegankelijkheid, de privacy bij het koppelen van lidmaatschappen en de niet helder gedefinieerde culturele taak van de lokale bibliotheken.

SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Wetsvoorstel hervorming kindregelingen –

Tof Thissen constateert dat het wetsvoorstel een afwijkende definitie bevat van 'alleenstaande ouder', waardoor alleenstaande ouders aangewezen zullen worden op de bijzondere bijstand om een koopkrachtdaling van bijna 15 procent op te vangen. Minister Asscher van SZW vindt dat gemeenten het maar moeten oplossen. Tofs motie om deze fout te repareren is verworpen.

Wet maatregelen wet werk en bijstand –

Staatssecretaris Klijnsma legt gemeenten te veel verantwoordelijkheden op zonder hen daadwerkelijk in staat te stellen die verantwoordelijkheden te nemen. Dat verwijt maakte Tof Thissen bij de behandeling van de herziening van de bijstandswet, waaronder voortaan ook jongeren met een arbeidshandicap vallen. "Laat eens los en vertrouw gemeenten," aldus Thissen. De regering kon niet aangeven wat de nieuwe Wwb aan nieuwe werkgelegenheid zal opleveren. Een motie om de mantelzorgboete een jaar uit te stellen, werd gesteund door GroenLinks. Thissen hoopt dat van uitstel afstel komt. "Dit kabinet is kampioen in het vooruitschuiven van moeilijke kwesties," verzuchtte hij.

Wetsvoorstel werk en Zekerheid –

Tof Thissen daagde minister Asscher uit om uit te leggen wat de Wet werk en zekerheid oplevert. Deze wet verleidt werkgevers niet om meer banen te creëren en meer mensen in dienst te nemen. Waar blijft bijvoorbeeld de belofte om 125.000 mensen met een beperking in het vooruitzicht te stellen dat er voor hen banen komen? Het ontslagrecht wordt complexer en er is geen

zicht op vermeerdering van het aantal vaste banen. Werknemers, werkzoekenden en de meest kwetsbare leden van de beroepsbevolking zijn de dupe. De Eerste-Kamerfractie van GroenLinks vroeg minister Asscher ons te overtuigen van het tegendeel.

Nieuw pensioenfonds – Kabinet Rutte II probeert een nieuw pensioenstelsel uit de grond te stampen. In dat nieuwe stelsel moet wat GroenLinks betreft de onderlinge solidariteit tussen jong en oud en arm en rijk centraal staan. Iedereen in Nederland moet een goed pensioen kunnen opbouwen. De plannen van dit kabinet zorgen er echter voor dat het voor jonge mensen en mensen met een laag inkomen veel moeilijker wordt om voldoende pensioen op te bouwen. Vooral mensen met een hoog inkomen profiteren van de kabinetsplannen. GroenLinks streeft naar een eerlijke, houdbare pensioenregeling die iedereen voldoende keuzevrijheid laat.

Wet herziening export kinderbijslag – Deze wet voorziet erin dat ouders geen kinderbijslag meer ontvangen voor het levensonderhoud van kinderen die buiten Nederland wonen. Naast principiële bezwaren (inbreuk op de keuzevrijheid van ouders), maakte Tineke Strik ook een aantal juridische bezwaren. Vooral het stoppen van de export naar Turkije leidt tot een schending van een verdrag tussen Turkije en Nederland, en van het associatieverdrag tussen Turkije en de Europese Gemeenschap. Op haar aandringen heeft Minister Asscher opnieuw advies gevraagd aan de Raad van State. Ondanks dat kritische advies besloot een meerderheid van de Kamer toch voor de wet te stemmen. Tineke Strik waarschuwde dat de rechter de wet buiten toepassing moet laten. Nog maar kort daarvoor hadden rechters ook de invoering van het woonlandbeginsel al tegengehouden. Ook riep ze Minister Asscher op om het verdrag met Marokko niet op te zeggen, omdat dit de samenwerking zal beschadigen.

VEILIGHEID EN JUSTITIE

Privacy – N.a.v. de Snowden-affaire heeft de Eerste Kamer zich uitgebreid gebogen over de wijze waarop Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten persoonsgegevens vergaren, opslaan en delen met andere organisaties of landen. Tineke Strik nam deel aan de voorbereiding van een openbare hoorzitting hierover, en aan het debat met minister Plasterk en

staatssecretaris Teeven. Op haar voorstel heeft de Kamer daarna de toezichthouders op de AIVD en MIVD uitgenodigd om te controleren of Plasterk dit toezicht adequaat heeft georganiseerd.

Staat van de Rechtsstaat – In maart 2014 organiseerde de Kamer een openbare hoorzitting over de Staat van de Rechtsstaat, die de basis vormde voor een debat met minister Opstelten en Plasterk en staatssecretaris Teeven. Tijdens dit debat diende Tineke Strik twee moties in, die beide met brede steun werden aangenomen: de ene motie droeg de regering op om over te gaan tot snelle ratificatie van drie aanvullende protocollen bij mensenrechtenverdragen, die burgers een individueel klachtrecht geven. Het gaat om het Kinderrechtenverdrag, Gehandicaptenverdrag en het Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. Tot nu toe kunnen burgers de Nederlandse regering niet aanklagen als zij vinden dat hun rechten uit deze verdragen niet worden gewaarborgd. De tweede motie roept de regering op om bij de plannen tot bezuiniging op de rechtsbijstand en de griffierechten steeds de toegang tot de rechter voor iedereen te waarborgen. De regering is van plan om 80 miljoen te bezuinigen op de rechtsbijstand, wat vooral de mensen met lage inkomens de toegang tot de rechter zal belemmeren. In een hoorzitting over deze plannen verklaarden advocaten en rechters zich faliekant tegen deze plannen. In een debat over de justiebegroting zal Tineke Strik zich daar opnieuw tegen keren.

Wet Elektronische detentie – Staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie stelde voor om de geleidelijke re-integratie van gedetineerden te vervangen door een plotselinge overgang van detentie naar elektronische detentie. Hierdoor kunnen gedetineerden niet meer geleidelijk wennen aan hun vrijheid. Bij gebrek aan fatsoenlijke reclasseringstrajecten voorzien alle professionals in het veld grote problemen, zo maakte Tineke Strik duidelijk. Dit wetsvoorstel werd dan ook uiteindelijk door de Eerste Kamer verworpen.

Wetsvoorstel forensische zorg – Dit voorstel beoogt de psychiatrische en psychologische hulpverlening in detentie te verbeteren, maar Tineke Strik uitte haar ernstige twijfels of dat met dit voorstel zou gebeuren. Het voorstel gaat namelijk gepaard met een enorme

bezuiniging op deze zorg, terwijl een groot deel van de gedetineerden psychiatrische problemen heeft.

Met name voor tbs-patiënten in de longstay-afdelingen dreigt door versobering en het verlies van contact- en behandelmogelijkheden een groot risico op terugval. Daarnaast bekritiseerde Tineke de doorbreking van het medisch beroepsgeheim. Het verzet vanuit de Eerste Kamer was zo breed, dat staatssecretaris Teeven vroeg om het voorstel aan te houden.

Wijziging van de Opiumwet (growshops) – Namens GroenLinks verzette Margreet de Boer zich tegen de strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen voor het telen van wiet. Wie had moeten weten dat de spullen die hij of zij verkoopt gebruikt gaan worden voor wietteelt wordt met deze wet strafbaar. Eigenlijk komt het er op neer dat naïviteit strafbaar gesteld wordt, zo concludeerde Margreet.

Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche – Bij de behandeling van deze wet heeft Tineke Strik met een aangenomen motie afgedwongen dat het wetsvoorstel zou worden gehalveerd: de registratieplicht voor prostituees moest eruit, zodat alleen een vergunningstelsel voor prostitutiebedrijven zou overblijven. De registratieplicht zou ongeregistreerde prostituees namelijk strafbaar maken, en daardoor juist extra kwetsbaar voor uitbuiting. Registratie op zich biedt geen enkele garantie voor vrijwilligheid. Minister Opstelten heeft de aanpassing doorgevoerd en het voorstel voor het vergunningstelsel inmiddels opnieuw bij het parlement ingediend.

Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis – Het wetsvoorstel dat het makkelijker maakt om verdachten in voorlopige hechtenis te plaatsen, is aangenomen in de Eerste Kamer, met een tegenstem van GroenLinks. Tineke Strik maakte duidelijk dat voorlopige hechtenis echt noodzakelijk moet zijn, bv bij vluchtgevaar, gevaar voor recidive of als het nodig is voor het strafrechtelijk onderzoek. De verdachte is immers nog niet veroordeeld. Dit wetsvoorstel maakt van voorlopige hechtenis eigenlijk een soort extra straf.

VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

GRECO – De Group of States against corruption (GRECO) van de Raad van Europa heeft het

Nederlandse parlement opgeroepen om integriteit beter te verankeren. De Eerste-Kamerfractie van GroenLinks heeft de oproep van GRECO van harte onderschreven. Dat leidde tot de vaststelling van een integriteitsprotocol voor senatoren van GroenLinks (zie bijlage).

Jeugdwet – De Eerste-Kamerfractie van GroenLinks heeft tegen de invoering van de Jeugdwet gestemd. De zorgen van de fractie over de geplande bezuinigingen die met de invoering van de wet gepaard gaan, zijn te groot om te kunnen instemmen. GroenLinks heeft een voorstel gedaan om een financieel vangnet te organiseren voor gemeenten wanneer die ondanks zorgvuldig beleid toch in de problemen komen door onverwachte kosten. De coalitiepartijen hebben dit voorstel echter verworpen. Daarmee komen alle risico's bij gemeenten, wat de fractie van GroenLinks onaanvaardbaar vindt. Alles afwegend heeft de fractie tegen deze wet gestemd.

Wet langdurige zorg – Deze wet was de laatste van de ingrijpende decentralisatiewetten die per 1 januari 2015 in werking moeten treden. 'Kunst- en vliegwerk', zo noemde Ruard Ganzevoort dit wetgevingstraject. Want het kabinet wilde van geen uitstel weten, ondanks dat veel mensen die aangewezen zijn op professionele zorg nog kort voor de invoeringsdatum niet wisten of de zorgverlening gegarandeerd is. Daarom kon GroenLinks geen verantwoordelijkheid nemen voor de invoering.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 – GroenLinks onderschrijft de uitgangspunten van deze wet van harte, maar de enorme bezuinigingen waarmee de invoering van deze wet gepaard zal gaan doet het ergste voor de kwaliteit van zorg vermoeden, zo stelde Tof Thissen. Hij beschreef de noodzaak van een solidaire, humane samenleving die omziet naar wie kwetsbaar is met een overheid die grond biedt onder de voeten voor iedereen die naar vermogen mee wil doen. Maar daar is budget voor nodig. Bij het ontbreken daarvan zal de WMO velen die aangewezen zijn op professionele zorg in de kou zetten. Daar past GroenLinks voor.

Winstuitkering in de Zorg en Verticale Integratie (art 13) – Deze twee wetsvoorstellen zijn behandeld nadat dit verslag is ingeleverd. Ze gaan over de

marktwerking in de zorg en over het beperken van de vrije artskenkeuze. GroenLinks verzet zich tegen beide en vindt dat het in de zorg primair moet gaan om de relatie tussen de patiënt en de zorgverlener.

ANDERE ACTIVITEITEN

Op 11 oktober 2014 maakte **Tof Thissen** in het radioprogramma Tros Kamerbreed bekend dat hij zich niet herkiesbaar stelt als Eerste-Kamerlid. Thissen heeft GroenLinks 24 jaar vertegenwoordigd als gemeenteraadslid, wethouder en sinds 2004 als senator. Bij de Eerste-Kamerverkiezingen in 2007 en 2011 was hij lijsttrekker.

In juni 2014 heeft het parlement van de Raad van Europa de resolutie van **Tineke Strik** met brede steun aangenomen. De resolutie is gebaseerd op haar alarmerende rapport *The Left to die boat, actions and reactions*, over de wijze waarop de EU de redding van bootvluchtelingen op de Middellandse Zee coördineert. In dit rapport gaat zij na op welke wijze gevolg is gegeven aan haar aanbevelingen van de resolutie *Lives lost in the Mediterranean Sea: who's responsible*. Tineke constateert dat de situatie alleen nog maar urgenter is geworden door de explosieve vluchtelingencrisis. Als gevolg van de oorlog in Syrië en de militaire dictatuur in Eritrea proberen veel vluchtelingen Europa te bereiken, terwijl de EU haar landgrenzen steeds verder heeft vergrendeld. Veel vluchtelingen zijn daarom aangewezen op mensensmokkelaars en gevaarlijke routes via de zee. Italië heeft in 2014 met haar grootscheepse reddingsoperatie Mare Nostrum 160.000 mensen gered. Als Mare Nostrum eind 2014 eindigt, vallen we weer terug in de situatie waarin lidstaten en commerciële schepen weggijken, en mensen hun vlucht met de dood moeten bekopen. Het enige antwoord van de EU is nog meer grenscontroles en migranten tegenhouden in de regio's en transitlanden. Op voorstel van Tineke Strik heeft het parlement van de Raad van Europa o.a. opgeroepen tot een veiliger overkomst van vluchtelingen naar Europa (via de VN, of via humanitaire visa's), en tot meer solidariteit met de buurlanden van de conflictlanden en de zuidelijke lidstaten van Europa.

In 2013 heeft de Parlementaire Assemblee een resolutie aangenomen van **Tineke Strik** (Migration and Asylum: Mounting Tensions in the South-East

Mediterranean) n.a.v. een werkbezoek aan de grens tussen Griekenland en Turkije. De resolutie riep Griekenland op om te investeren in een humaan asielsysteem en te stoppen met structurele detentie of collectief uitzetten van migranten, maar riep ook de rest van Europa op tot gezamenlijke verantwoordelijkheid voor vluchtelingen. Nadat Amnesty International begin 2014 opnieuw berichtte dat Griekse grenswachten vluchtelingen terugstuurden naar Turkije, heeft Tineke een onderhoud aangevraagd met de Griekse verantwoordelijke minister, en een nieuwe schriftelijke oproep aan de Griekse regering gedaan om het vluchtelingenrecht te respecteren.

Verder heeft de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa een resolutie van Tineke aangenomen, die het Comité van Ministers oproept om lidstaten te stimuleren te investeren in integratie en taalonderwijs, maar ook om ervoor te zorgen dat integratietesten voor migranten geen belemmering vormen voor gezinshereniging of een permanent verblijfsrecht.

Tineke Strik was in 2013/2014 voorzitter van de programmacommissie voor de Europese verkiezingen, en voorzitter van de kandidatencommissie voor de gemeenteraadsverkiezingen voor GroenLinks Arnhem.

Ruard Ganzevoort heeft meegewerkt in de werkgroep 'Groene Waarden' van de Permanente Programmacommissie. Deze werkgroep heeft op een nieuwe manier onder woorden gebracht wat nu precies het Groen van GroenLinks inhoudt en hoe dat kiezers kan inspireren.

Margreet de Boer nam als lid van de Nederlandse delegatie deel aan twee bijeenkomsten van de Inter Parlementaire Unie, een organisatie waar parlementen van over de hele wereld bij zijn aangesloten. Tijdens de bijeenkomst in oktober 2014 sprak zij namens de Nederlandse delegatie over het centrale thema: gender equality en de bestrijding van geweld tegen vrouwen.

Marijke Vos heeft het initiatief genomen voor een expertbijeenkomst over het voorstel voor de Omgevingswet. In samenwerking met de Tweede-Kamer fractie, het Milieunetwerk en het Juristennetwerk vond een zeer boeiende en verhelderende bijeenkomst plaats, die leidde tot een

aantal scherpe conclusies. Zo is volstrekt onduidelijk waarom deze zeer ingrijpende Omgevingswet nodig is, holt het wetsvoorstel de bescherming van natuur en milieu uit, tast het de inspraakmogelijkheden van burgers aan en verzwakt het de democratische controle. Alleen op het punt van ruimtelijke kwaliteit in stedelijke omgeving kan het wetsvoorstel vooruitgang betekenen.

BIJLAGE: TEKST INTEGRITEITSCODE GROENLINKS EERSTE-KAMERFRACTIE

Eerste-Kamerleden dragen met hun praktijkervaring, specifieke deskundigheid en maatschappelijke betrokkenheid bij aan betere wetgeving. Tegelijkertijd kan die meerwaarde juist spanningen oproepen als professionele hoofd- of nevenfuncties vermengd raken met de rol van medewetgever. Mag je als Eerste-Kamerlid meebeslissen over de toekomst van het onderwijs als je in het bestuur zit van een onderwijsinstelling? Mag je het woord voeren in een parlementair debat over nationale parken als je, onbetaald, voorzitter bent van een natuurbeschermingsorganisatie? En welk signaal geef je af door het accepteren van een geschenk van een lobbyorganisatie? Het zijn enkele voorbeelden van situaties waarmee je als senator geconfronteerd wordt. Soms levert dat dilemma's op. Eerste-Kamerleden zijn immers geen fulltime parlementariërs. Voor hen is de senaat geen hoofd-, maar een bijbaan.

Voor ons, de Eerste-Kamerleden van GroenLinks, betekent dat vanzelfsprekend niet dat andere, mindere eisen gesteld worden aan onze integriteit. We willen een voorbeeld zijn voor de rest van de samenleving en daar gedragen we ons naar in ons hele doen en laten. Zowel in de Eerste Kamer als daarbuiten.

Bij de beslissing over wetten en regels die raken aan andere dagelijkse professionele bezigheden stellen wij, de Eerste-Kamerfractie van GroenLinks, gezamenlijk en ieder voor zich de cruciale gewetensvraag: 'zou het besluit dat ik als Eerste-Kamerlid moet nemen anders uitvallen als ik andere specifieke persoonlijke of professionele belangen zou hebben gehad?'

Partijdigheid in het parlement moet worden vermeden, dat onderschrijft iedereen direct. Anders komt de legitimiteit en de geloofwaardigheid van de democratische rechtstaat in het geding. In het openbaar bestuur hoort daarom elke politicus integer gedrag te vertonen. Integriteit versterkt het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur. Hoe stellen we ons dat voor?

- De Eerste-Kamerleden van GroenLinks stellen onder alle omstandigheden professio-

naliteit, onkreukbaarheid, onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid voorop.

- We onderschrijven het uitgangspunt dat onze individuele en gezamenlijke integriteit niet in het geding kan en mag komen.
- Het is van het grootste belang dat iedereen die dat wil moet kunnen zien wat GroenLinks in de Eerste Kamer tot hun beslissingen gebracht heeft.
- Door maximale openheid over alle door hen beklede hoofd-, neven-, advies- en partijpolitieke functies we bij aan een zo groot mogelijke openheid over onze belangenafwegingen We registreren daarom alle door ons beklede hoofd-, neven-, advies- en partijpolitieke functies, betaald of onbetaald, in het door de Eerste Kamer daarvoor bedoelde openbare register.
- Bij de behandeling van een wetsvoorstel vermijden we zelfs de schijn van belangenverstremgeling. Als ons politieke handelen raakt aan onze specifieke persoonlijke en functionele belangen, stellen we ons terughoudend op. Dat geldt expliciet als een voorstel directe gevolgen heeft voor een organisatie waarvoor een politicus buiten de Kamer bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt, bijvoorbeeld als het gaat om een subsidie die de organisatie ontvangt.
- Zodra we een mogelijke verwarring tussen specifieke persoonlijke of organisatorische belangen vermoeden praten we daar onderling over en garanderen we onbevooroordeelde besluitvorming.
- De Leden vermijden zelfs de minste schijn van belangenbeïnvloeding –of verstremgeling en gaan niet in op gunsten of wederdiensten.
- Cadeaus, reizen en uitnodigingen voor evenementen, diners e.d. worden alleen aanvaard voor zover ze redelijkerwijze bijdragen aan de goede en onafhankelijke uitvoering van het politieke ambt van volksvertegenwoordiger. Buitenlandse reizen op uitnodiging en geschenken met een hogere waarde dan vijftig euro worden geregistreerd in het door de Eerste Kamer daarvoor bedoelde register.
- We nemen ons expliciet voor om, gezamenlijk en/of afzonderlijk, ons periodiek en specifiek te trainen in het herkennen van integriteitsdilemma's.
- Naast deze integriteitscode hebben we ons

verbonden aan de integriteitsregels van de Eerste Kamer en aan de integriteitseisen die GroenLinks stelt aan het functioneren van haar parlementariërs. Al naar gelang onze praktijkervaringen zullen we onze integriteitscode verder aanscherpen.

VERANTWOORDING TWEDE KAMERFRACTIE

Periode januari 2014-december 2014

INLEIDING

Wat is dat wonderlijk

Wat is dat wonderlijk

Alles is niet de som

Van alle dingen

Afzonderlijk.

Met deze strofe van Martinus Nijhoff eindigde de inleiding bij het eerste verkiezingsprogramma van GroenLinks. En begon de speech van GroenLinks partijleider Bram van Ojik tijdens de eerste bijeenkomst in het kader van het vijftiende jaar bestaan van GroenLinks. De bijeenkomst stond in het teken van de lokale democratie. Hij typeerde GroenLinks als onverstoobar optimistisch. In mei vierden we een echt feestje terug in de Beurs van Berlage waar 25 jaar eerder het akkoord werd gepresenteerd waarmee een nieuwe politieke formatie onder de naam GroenLinks later dat jaar de verkiezingen in zou gaan.

Onverstoobar optimistisch typeert ook het jaar 2014 waar deze verantwoording betrekking op heeft. De fractie heeft zich op allerlei manieren ingezet voor betere alternatieven voor het beleid van het kabinet van VVD en PvdA. En voor een goede verkiezingsuitslag bij de drie verkiezingen van dit jaar: in maart voor de Gemeenteraad, in mei voor het Europees Parlement en in november voor 5 herindelingsgemeenten.

De Tweede Kamerfractie heeft zich actief ingezet voor deze campagnes. Zo is Bram van Ojik voor de Gemeenteraadsverkiezingen op tour geweest langs de 25 grootste gemeenten en kwam Jesse Klaver in de Europese campagne met zijn initiatief I<3 Europe. Linda Voortman bezocht diverse gemeenten met haar petitie tegen bezuinigingen in de zorg, Liesbeth van Tongeren trok op met GroenLinkers in de grote steden in hun strijd om de overlast gevende scooters van de fietspaden te weren.

De uitslagen van de drie verkiezingen laten zien dat GroenLinks zich heeft hersteld van de klap van de verkiezingen van 2012.

Het was een druk jaar voor de vier Kamerleden: Bram van Ojik, Liesbeth van Tongeren, Jesse Klaver en Linda Voortman. Op 18 november ging Linda Voortman met zwangerschapsverlof. Zij wordt tot 9 maart vervangen door Corinne Ellemet. De fractie wordt ondersteund door 15 vaste medewerkers en gemiddeld 4 stagiairs.

ALGEMEEN

Voor het kabinet was 2014 opnieuw een jaar van akkoorden sluiten. Met het pensioenakkoord kozen het kabinet en de gedoogpartijen voor de rechtse optie en ook het akkoord over de Participatiewet en de Bijstand hebben geleid tot een slechtere positie van kwetsbare mensen. GroenLinks heeft aan deze akkoorden dan ook niet meegedaan.

De fractie sloot wél een akkoord met het kabinet over het studievoorschot. Er gaat daar door 800 miljoen euro extra naar het hoger onderwijs, de studiefinanciering wordt eerlijker verdeeld en de OV-kaart blijft behouden. Het kabinet verloor na een tumultueus debat staatssecretaris Weekers.

Ook op reguliere wijze wist de fractie resultaten te boeken. In de periode tussen 11 december 2013 tot en met 9 december 2014 diende fractie 39 amendementen in, waarvan er 14 werden aangenomen (36%) en 160 moties waarvan er 51 werden aangenomen (32%).

Bram van Ojik werd voor het tweede jaar op rij Fair Politician van het jaar.

Met de tegenbegroting: 'Keuzes voor een eerlijke toekomst' had de fractie een doorgerekend alternatief voor de begroting die het kabinet op Prinsjesdag presenteerde. Niet meer geld naar het leger moet de belangrijkste trendbreuk zijn, maar de keuze om de toenemende energieafhankelijkheid en de groeiende ongelijkheid tegen te gaan. Die inzet van de fractie wordt hieronder op hoofdlijnen verantwoord.

EERLIJK DELEN

De fractie heeft dit jaar aandacht gevraagd voor **ongelijkheid** en de rol van financieel kapitaal in onze samenleving. Jesse Klaver nodigde Thomas Piketty uit voor een vraaggesprek in de Tweede Kamer. Met zijn boek 'Capital in the Twenty-First Century' heeft de Franse econoom ongelijkheid in een klap weer op de politieke agenda gezet. Zijn boek toont aan dat economische groei niet automatisch leidt tot meer welvaart voor iedereen. Vermogen vermenigvuldigt zichzelf vele malen sneller dan de economie. Rijken worden haast slapend alleen maar nog rijker. Mensen die dagelijks hard werken profiteren nauwelijks.

Deze ongelijkheid ondergraaft de solidariteit in de samenleving en vraagt om een **Nieuwe Nivellerings-politiek**. In het kader van de geplande herziening van het belastingherziening heeft Jesse Klaver hiervoor een voorstel gepresenteerd. De hyperrijken gaan bij onze Nieuwe Nivelleringspolitiek een eerlijk aandeel belasting betalen. De opbrengsten gebruiken we dan om de lasten op arbeid te verlagen. Zo kunnen we lage inkomens tegemoet komen zonder dat dit ten koste hoeft te gaan van de middeninkomens en gezinnen.

Ook dit jaar heeft de fractie weer op vele momenten van zich laten horen op het terrein van **belasting-ontwijking**. Met trots kunnen we zeggen dat we een ware luis in de pels van het kabinet zijn we op dit thema. Eindelijk is het dan ook zover dat zelfs het kabinet niet meer ontkent dat de belastingvoordelen voor bedrijven veel te ruim zijn en het tijd is voor verandering. Op aandringen van Jesse Klaver stemt Nederland in Europees verband voor een anti-misbruikbepaling in de moeder-dochterrichtlijn, worden de belastingverdragen met 23 ontwikkelingslanden herzien en is het kabinet eindelijk bereid de innovatiebox, een fiscale regeling die misbruikt wordt door multinationals om de belasting te ontwijken, kritisch tegen het licht te houden. Dit jaar publiceerde ook de Algemene Rekenkamer een rapport over belastingontwijking. Dit rapport kwam er door een aangenomen motie van Bram van Ojik en de SP. Twee andere aangenomen moties van Bram van Ojik zorgen dat er een antimisbruik clausele komt in belastingverdragen en dat ontwikkelingslanden beter beschermd worden tegen belastingontduiking. Jesse Klaver heeft er ook nog voor gezorgd dat het kabinet

opnieuw moet uitleggen hoe zij de vestiging van brievenbusmaatschappijen in Nederland tegengaat.

GroenLinks maakt zich ernstige zorgen over de schadelijke gevolgen van de **vrijhandelsverdragen** met Canada (CETA) en de VS (TTIP) voor milieu, privacy en ontwikkelingslanden. Op aandringen van Bram van Ojik heeft Minister Ploumen toegezegd onderzoek te doen naar de gevolgen van CETA & TTIP voor ontwikkelingslanden. GroenLinks heeft er samen met anderen ook op aangedrongen dat de afhandeling van deze verdragen in de nationale parlementen moet plaatsvinden in plaats van alleen in EU-verband. Op deze manier probeert GroenLinks te voorkomen dat deze verdragen in een achterkamertje worden goedgekeurd.

WERK

De Tweede Kamerfractie heeft in 2014 op het dossier Sociale Zaken en Werkgelegenheid steeds aandacht gevraagd voor de hoge werkloosheid en het falende werkgelegenheidsbeleid van het kabinet. Bijzondere aandacht is er besteed aan de **jeugdwerkloosheid**, in de vorm van brainstorms met jongerenbonden en experts. En aan de positie van **flexwerkers** onder andere tijdens de behandeling van de wet Werk en Zekerheid. Vraagstukken rond werkloosheid, werkgelegenheid, robotisering en automatisering zijn binnen en buiten de Kamer bediscussieerd. Zo werd er in het voorjaar in samenwerking met de toenmalige Amsterdamse wethouder Andree van Es een plan gepresenteerd waarin onder andere voor de invoering van de 32-urige werkweek werd gepleit. Het voorstel kreeg veel aandacht in de media. In september publiceerde Bram van Ojik een opiniestuk in de Volkskrant over mogelijke gevolgen van robotisering en de vraag hoe een ontspannen samenleving dichterbij kan worden gebracht. Het stuk sloot aan op het eerdere essay 'Kiezen om te delen'. Automatisering en robotisering zijn dusdanig van invloed op werkgelegenheid dat Bram van Ojik de ontwikkeling steeds in debatten, waar mogelijk, aan de orde stelde. Begin 2014 nam de Kamer op zijn initiatief een motie aan waarmee de minister wordt opgedragen de werkgelegenheids-effecten van robotisering inzichtelijk te maken. Naar verwachting volgt begin 2015 een Kamerdebat over het onderwerp.

De fractie heeft zich ook dit jaar ingezet voor een **goede werk- zorgbalans**. Zo bepleitte Bram van Ojik voor het aan banden leggen van de marktwerking in de kinderopvang, uitbreiding van het verlof voor mantelzorgers en uitbreiding van het betaald vadersverlof. Bij de laatste begrotingsbehandeling is een motie aangenomen die hij samen met de PvdA indiende om het voor flexwerkers makkelijker te maken een beroep op kinderopvang te kunnen doen.

De initiatiefwet **Flexibel werken** is door Linda Voortman samen met CDA-kamerlid Eddy van Hijum succesvol verdedigd. Het wetsvoorstel dat een verzoekrecht regelt met betrekking tot plaats- en of tijdonafhankelijk werken is inmiddels in behandeling bij de Eerste Kamer.

Bij de behandeling van de **Participatiewet** was Linda Voortman één van de grote criticasters van deze 'zoek-het-zelf-maar-uit-wet'. Per amendement regelde Linda Voortman dat personen die in de doelgroep van loonkostensubsidie vallen aanspraak hebben op begeleiding op de werkplek. Hiermee wordt snelle doorstroming naar werk ondersteund.

KLIMAAT, ENERGIE EN ECONOMIE

Ook in 2014 heeft GroenLinks **klimaatverandering** op de agenda gezet. In de aanloop naar de klimaatop in Lima is er op voorstel van Bram van Ojik een fractievoorzittersdebat gevoerd met de minister-president. Het resulteerde in de aangenomen motie van Samsom en Van Ojik waarmee het moratorium op boren naar schaliegas werd verlengd. Bovendien is de motie Van Tongeren aangenomen waarin de regering werd opgeroepen om zich in te zetten om de doelstellingen voor schone energie voor de EU-lidstaten bindend te maken. Daarmee is duidelijk geworden dat de Tweede Kamer niet langer accepteert dat Nederland achteraan blijft lopen op het gebied van klimaat en energie.

De fractie heeft in de Kamer voorstellen gedaan voor een snellere **energietransitie**. In 2014 werd duidelijk dat de doelen uit het Energieakkoord voor een schonere energievoorziening en meer energiebesparing niet gehaald dreigen te worden. Bij de Algemene Politieke Beschouwingen is de motie van Bram van Ojik aangenomen waarmee de inzet op energiebesparing moet worden geïntensiveerd.

Liesbeth van Tongeren heeft voorgesteld om op vijf vlakken wetgeving voor te bereiden. Zo kan de Kamer snel ingrijpen als op korte termijn niet meer resultaten worden geboekt met de vrijblijvendere werkwijze uit het Energieakkoord. Bovendien pleit de fractie voor een snelle toename van windenergie en tegen vertragingen die de regering en andere partijen veroorzaken. Voor het volledig overgaan op schone energie zijn meer innovaties noodzakelijk. De Tweede Kamer heeft zich achter een voorstel van Liesbeth van Tongeren geschaard om meer innovatiegeld te besteden aan innovaties voor schone energie.

Succes heeft de fractie ook geboekt in het verbeteren van de stimuleringsregeling voor coöperaties en verenigingen van eigenaren die zelf **zonne-energie** opwekken (ook bekend als de "postcoderoos"). Zij krijgen dankzij het amendement van Jesse Klaver gegarandeerd vijftien jaar dezelfde belastingkorting. Hij bouwde daarmee voort op het aangenomen amendement van Bram van Ojik vorig jaar. Ook staat de regering nu toe dat huurders en kleine ondernemers deelnemen aan de regeling, ideeën die GroenLinks vorig jaar al had geopperd.

GroenLinks is op de bres gesprongen voor de slachtoffers van de aardbevingen door **gaswinning in Groningen**. Vermindering van de gaswinning zoals het Staatstoezicht op de Mijnen voorstelt, is wat GroenLinks betreft noodzakelijk. Mede op initiatief van Liesbeth van Tongeren heeft een commissie van de Tweede Kamer een officieel rondetafelgesprek gevoerd in Groningen om de gevolgen van het aardbevingsrisico te bespreken.

Schaliegaswinning is niet goed verenigbaar met het tegengaan van klimaatverandering en levert daarnaast milieuvervuiling, overlast en risico's op drinkwatervervuiling en aardbevingen op. De Tweede Kamerfractie heeft de handen ineen geslagen met lokale GroenLinks –afdelingen om zoveel mogelijk bezwaren in te dienen in het kader van het onderzoek naar schaliegaswinning door de regering. Ook zijn GroenLinks-fracties doorgeslagen met voorstellen voor het schaliegasvrij verklaren van gemeenten en provincies. Inmiddels hebben 221 gemeenten, 9 provincies en 1 waterschap zichzelf schaliegasvrij verklaard. Dankzij dit verzet heeft het onderzoek een jaar vertraging opgelopen.

Liesbeth van Tongeren heeft de gevaren rondom het injecteren van **afvalwater van olie- en gaswinning** in de ondergrond op de agenda gezet. Deze grote hoeveelheden giftige vloeistof wordt op meerdere locaties in Nederland diep in de grond gespoten, waar het kan leiden tot aardbevingen. Bovendien kan het milieu en het drinkwater vervuild raken. Door samenwerking tussen de fractie in Den Haag en lokale GroenLinks politici groeien de protesten tegen het dumpen van dit water.

Liesbeth van Tongeren heeft een visie op de **deeleconomie** gepresenteerd, om aandacht te vragen voor de kansen die deze ontwikkeling biedt. Groenlinks denkt dat initiatieven zoals Peerby (delen van gebruiksvoorwerpen), Snapcar (delen van auto's) en Thuisafgehaald (thuiskeuken koken voor buurtgenoten) kunnen leiden tot beter gebruik van diensten en goederen. Zo leidt de deeleconomie tot duurzame ontwikkeling. Op voorstel van GroenLinks wordt onderzocht welke invloed de deeleconomie heeft op de arbeidsmarkt.

Begin februari presenteerde Liesbeth van Tongeren haar **Schetsen voor een nieuwe economie**. Deze bundel bevat eerder gepubliceerde artikelen van haar en van publicist Pepijn Vloemans over een nieuwe, toekomstbestendige economie.

Bij de behandeling van de lenM-begroting presenteerde Liesbeth van Tongeren haar plannen rond het thema '**Stad voor mensen**'. Stadsverkeer kan schoner, stiller en vooral veiliger, zo stelt GroenLinks. De meeste ongelukken tussen auto's en voetgangers en fietsers gebeuren op 50 km-wegen binnen de bebouwde kom. 50-km-wegen zonder afzonderlijke fiets- en wandelroutes zouden eigenlijk gewoon 30-km-wegen moeten worden. Binnensteden zouden op termijn gesloten moeten worden voor vervuilend gemotoriseerd auto- en vrachtverkeer en op autosnelwegen zouden elektrische auto's geen hinder moeten ondervinden van de met het oog op de luchtkwaliteit ingestelde snelheidsbeperkingen.

LANDBOUW EN NATUUR

Afgelopen jaar is de nieuwe **Natuurwet** naar de Kamer gestuurd. De schriftelijke behandeling is inmiddels gestart. De fractie zet zich in voor een zo sterk mogelijke natuurwet op basis van de

initiatiefnota Mooi Nederland van Jesse Klaver, de PvdA en D66. Tijdens de begrotingsbehandeling heeft GroenLinks zich ingespannen voor de aanleg en verbetering van natuurgebieden. Jesse Klaver heeft een motie ingediend die ervoor zorgt dat het natuurgebied de **Markerwadden** geld uit het topsectorenbeleid kan krijgen.

Koeien horen in de wei, vindt GroenLinks. De laatste jaren is er een enorme daling van het aantal koeien die in de wei staan. Jesse Klaver heeft daarom een motie ingediend over de **weidegang voor koeien**. De kamer heeft deze motie waarin staat dat alle koeien de wei in moeten kunnen, aangenomen. GroenLinks heeft tegen de Melkveewet gestemd. Deze wet zal zorgen voor onverantwoorde groei van de melkveehouderij. Steeds meer koeien zullen in megastallen terecht komen en het mestoverschot zal blijven groeien.

Op initiatief van Jesse Klaver komt er volgend jaar een breed debat over het Nederlands **voedselbeleid**. Dit naar aanleiding van het belangrijk en omvangrijk rapport van Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). In het rapport wordt de aanbeveling gedaan om een expliciet voedselbeleid te formuleren dat een antwoord geeft op maatschappelijke vraagstukken zoals de effecten van de landbouw op natuur, milieu en volksgezondheid.

ZORG

In 2014 heeft het kabinet de zorg gedecentraliseerd: de meeste zorg wordt niet meer door het Rijk geregeld maar door gemeenten en zorgverzekeraars. Deze decentralisaties zijn geregeld in verschillende wetten. In 2014 werden de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet langdurige zorg door de Tweede Kamer behandeld. Voor de fractie was de inzet dat mensen moeten kunnen blijven **rekenen op goede zorg**. Linda Voortman stelde in debatten vast dat het tempo te hoog was, de voorbereidingstijd te kort en de bijbehorende bezuinigingen te fors. GroenLinks heeft daarom tegen beide wetten gestemd. De amendementen om de invoering van deze wetten met een jaar uit te stellen, hebben het helaas niet gehaald. Vijf andere zijn aangenomen, waaronder het **Right-to-challenge**, waarmee ook buurtinitiatieven meer rechten krijgen en voorstellen ter versteviging van de positie van het **persoonsgebondenbudget**. Aan het amendement Right-to-challenge is inmiddels door ongeveer 50 lokale

GroenLinksfracties succesvol vervolg gegeven om dit instrument ook lokaal toegankelijk te maken.

Omdat de bezuinigingen die gemeenten met de decentralisaties opgelegd krijgen, verwerkt zijn in het **gemeentefonds**, heeft GroenLinks bij de begrotingsbehandeling tegen het gemeentefonds gestemd.

In november is in opdracht van de Tweede Kamerfractie van GroenLinks een enquête uitgevoerd door TNS-NIPO om te peilen in hoeverre mensen op de hoogte zijn van wat de veranderingen in de zorg voor hen betekenen. De conclusie van deze enquête was dat mensen kort voor invoering nog in onzekerheid zitten over hun zorg. Linda Voortman en Corinne Ellemeet blijven er bij staatssecretaris Van Rijn op aandringen zijn verantwoordelijkheid te nemen en te zoeken naar een **oplossing voor schrijnende situaties** waarin mensen zonder noodzakelijke zorg komen te zitten ondanks de zorg die door gemeenten en zorgverzekeraars georganiseerd is.

Bij de behandeling van de wijziging van de **zorgverzekeringswet** heeft Linda Voortman zich verzet tegen de inperking van de vrije artskeuze. Omdat met hetzelfde wetsvoorstel ook het pgb in de zorgverzekeringswet werd ingevoerd voor verpleging en verzorging, heeft de fractie middels een stemverklaring aangegeven wel geacht te worden voor dat deel van de wet gestemd te hebben.

In maart heeft Linda Voortman de initiatiefnota **“Zekerheid over zorg”** ingediend, met verschillende voorstellen om zorgverzekeraars en farmaceutische bedrijven te dwingen meer openheid te geven over de totstandkoming van prijzen.

In het voorjaar heeft de fractie een onderzoek laten uitvoeren naar de impact van de invoering van de **Jeugdwet**, waarmee de jeugdzorg naar gemeenten wordt verplaatst, op de privacy van kinderen en ouders die met jeugdzorg te maken hebben. Uit dit onderzoek blijkt dat er grote risico's bestaan, met name als het gaat om het gebruiken van persoonsgegevens door gemeenten voor verschillende zorgtaken. Aan de hand van dit onderzoek zijn diverse moties ingediend om de privacy van jeugdzorgcliënten, maar ook de privacy van cliënten uit de andere zorgdomeinen van de gemeente goed te borgen vanaf 1 januari 2015.

Op het gebied van **medische ethiek** heeft GroenLinks voorstellen gedaan om te kijken naar verruiming van de mogelijkheden voor euthanasie en hulp bij zelfdoding. Inmiddels heeft minister Schippers een commissie van wijzen ingesteld die onderzoekt of de 'voltooid leven' problematiek een plek moet krijgen in de euthanasiewetgeving. Ook heeft een ambtelijke commissie inmiddels bevestigd dat een schriftelijke wilsverklaring ook rechtsgeldig is in het geval van wilsonbekwaamheid, zoals bij dementie. Linda Voortman heeft een rol gespeeld in het aanzwengelen van het debat over of euthanasie ook mogelijk moet zijn voor kinderen tussen 1 en 12 jaar.

EUROPA

In aanloop naar de Europese verkiezingen presenteerde GroenLinks het **“I love Europe”** manifest. Deze liefdesverklaring aan Europa, samen met bekende Nederlanders, had als doel tegenwicht te bieden aan het chagrijnige geluid dat het debat over Europa vaak domineert. Europa is het continent van de vrijheid, vrede en welvaart. Tijd voor een positief tegengeluid dus. Op 9 mei organiseerde Jesse Klaver met de andere ondertekenaars een feest in de Boterwaag op de grote markt in Den Haag om de Europese cultuur in al haar glorie te vieren.

2014 was ook het jaar waarin de spanningen tussen **Rusland en Oekraïne** tot gevaarlijke hoogte opliepen. GroenLinks heeft hierbij gepleit dat ook Nederland haar verantwoordelijkheid nam bij de Europese sancties, door tegoeden die Russische en Oekraïense oligarchen stallen in Nederland te bevriezen. Daarnaast diende Jesse Klaver een motie in die de regering opriep de Russische wapenleverancier Rostec niet langer fiscaal onderdak te beiden in Nederland. Bram van Ojik heeft zich keer op keer uitgesproken voor meer diplomatie in plaats van wapengekletter.

OPEN VRIJE SAMENLEVING

De Kamer is inmiddels begonnen met de behandeling van de **Wet open overheid** (Woo), een initiatiefwet van Linda Voortman waar D66 mede-indiener op is. Deze wet moet de Wet openbaar bestuur (Wob) vervangen, en regelt dat overheden transparanter moeten opereren, onder andere door meer informatie actief openbaar te maken en een register bij te houden van informatie die burgers bij de overheden op kunnen vragen.

De wet **raadgevend referendum**, een initiatiefwet van GroenLinks, PvdA en D66 is 15 april door de Eerste Kamer aangenomen. Deze wet heeft vertraging opgelopen omdat de invoering door het ministerie van Binnenlandse zaken complex wordt gevonden. De verwachting is nu dat de wet niet per 1 januari 2015, maar pas in het voorjaar van kracht zal zijn.

Op het gebied van asiel en immigratie is GroenLinks hard bezig om te strijden voor een **humane opvang** van ongedocumenteerde vluchtelingen. Voor dat doel heeft Linda Voortman een initiatiefnota ingediend met de SP en ChristenUnie die begin 2015 in de Kamer zal worden besproken. GroenLinks vindt het echter van belang dat ook deze winter al goede opvang mogelijk is. Linda Voortman en Corinne Ellemeet houden nauw contact met de collega's bij gemeenteraadsfracties en colleges van B&W om gemeenten zoveel mogelijk aan te zetten zelf een vorm van noodopvang te regelen, zolang staatssecretaris Teeven geen gehoor geeft aan de uitspraak van het Europees Comité voor de Sociale Rechten (ECSR) hierover.

Ook zet GroenLinks zich nog altijd in voor het verruimen van de criteria van de **kinderpardon-regeling**. Hiervoor heeft Linda Voortman een initiatiefnota ingediend, waarin ze voorstellen doet om de criteria uit te breiden zodat daadwerkelijk alle in Nederland gewortelde kinderen die hier thuis horen, een verblijfsvergunning kunnen krijgen.

Hoe houden we de **rechtstaat** overeind? Dat is voor GroenLinks een belangrijke vraag. Minister Opstelten en staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie breken de rechtstaat in rap tempo af. Griffierechten stijgen, rechtsbijstandsvergoedingen dalen, onwelgevallige rechterlijke uitspraken worden weggewuifd en het Openbaar Ministerie mag steeds meer zaken zelfstandig afdoen. GroenLinks wil dat iedereen onder alle omstandigheden, of het nu bijvoorbeeld om een strafzaak gaat of een onrechtmatig ontslag, zijn of haar recht kan halen. Liesbeth van Tongeren heeft er in de Kamer succesvol toe opgeroepen om te onderzoeken of de Juridische Loketten hun werk nog wel aankunnen en dat er altijd buitengerechtelijke alternatieven voor het fatsoenlijk beslechten van geschillen voorhanden zijn.

Liesbeth van Tongeren heeft een initiatiefwetsvoorstel ingediend om de **bewaarplicht** voor gegevens over dataverkeer af te schaffen. Het Europese Hof van Justitie heeft geoordeeld dat die bewaarplicht, waarmee Nederlandse telecomproviders worden gedrongen om gegevens over email- en telefoonverkeer twee jaar lang op te slaan, onrechtmatig is. Staatssecretaris Teeven wil die onrechtmatige bewaarplicht echter toch handhaven. Met de initiatiefwet van GroenLinks kan de bewaarplicht alsnog worden afgeschaft zodat het recht op privacy wordt gewaarborgd.

BUITENLANDSE ZAKEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Het is een bewogen jaar geweest op de buitenland portefeuilles. De crises in Syrië, Irak, Gaza, Oekraïne en de MH17 tragedie vragen om een evenwichtig en samenhangend buitenlandbeleid. GroenLinks heeft in debatten keer op keer het belang van **burgerbescherming, mensenrechten** en de 3D-benadering, een combinatie van ontwikkelingssamenwerking (development), diplomatie en defensie, benadrukt. Helaas maakt het kabinet de verkeerde keuze en investeert het extra in Defensie. Bram van Ojik noemde dit tijdens debatten "het verkeerde signaal op het verkeerde moment". GroenLinks heeft zich daarom sterk gemaakt voor een versterking van de diplomatie. En met succes. Door een amendement van Bram van Ojik wordt er structureel 20 miljoen geïnvesteerd in diplomatieke middelen.

Het kabinet bezuinigt nog steeds op **ontwikkelings-samenwerking**. Door een boekhoudtruc en extra bezuinigingen dalen de uitgaven aan ontwikkelingssamenwerking tot ver onder de 0.7% norm. GroenLinks loopt voorop in het verzet tegen deze extra bezuinigingen op de toch al gehavende OS-begroting.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

blijft ook een belangrijk speerpunt van de fractie. Door een motie van Bram van Ojik kan de overheid de activiteiten van bedrijven beter controleren, en is armoedebestrijding als expliciet doel opgenomen bij het private sectorontwikkelingsbeleid. Het Kabinet heeft besloten om bij te dragen aan **vredemissies** in Mali, Afghanistan en Irak. GroenLinks heeft deze missies, na goed overleg met betrokken leden, gesteund. Het is belangrijk dat

de internationale gemeenschap ingrijpt daar waar genocide dreigt en misdaden tegen de mensheid aan de orde zijn. Wel is het voor de fractie essentieel dat er nooit sprake is van alleen kortdurend militair ingrijpen. Door een aangenomen motie van Bram van Ojik wordt gegarandeerd dat elke bijdrage aan vredesmissies gepaard gaat met concrete lange termijndoelen op het gebied van diplomatie en ontwikkelingssamenwerking. Hierbij heeft Bram van Ojik in het bijzonder aandacht gevraagd voor burgerbescherming, gendergelijkheid en rechten van vrouwen en meisjes.

Een evenwichtige benadering voor het **Midden-Oosten** ontbreekt nog steeds bij dit kabinet. Doordat een meerderheid van de kamer de erkenning van een Palestijnse staat niet langer als eindstation van de onderhandelingen ziet lijkt de erkenning van Palestina dichterbij te komen. GroenLinks zal zich in de toekomst blijven inzetten om dit doel te bereiken. Daarnaast blijft GroenLinks kritisch op het huidige regeringsbeleid en veroordelen we mensenrechtenschendingen van beide kanten.

ONDERWIJS

Tijdens de begrotingsbehandeling heeft GroenLinks zich onder andere sterk gemaakt voor betere bekostiging voor **scholen die vluchtelingenkinderen** opvangen. Een motie van Jesse Klaver voor betere en volledige bekostiging is aangenomen.

GroenLinks heeft in het voorjaar het aanvalsplan **'Kansen voor Kinderen'** gelanceerd om onderwijs op het vmbo te verbeteren. Zo moet de klassengrootte wettelijk gemaximeerd worden, leraren moeten beter opgeleid en betaald worden en mensen met een vmbo-4 diploma moeten kunnen doorstromen naar de havo.

GroenLinks heeft onderhandeld over het **studievoorschot** in het Hoger Onderwijs dat in de plaats komt van de huidige studiefinanciering. Met het eindresultaat heeft de fractie ingestemd. Het studievoorschot is een eerlijk stelsel, omdat afgestudeerden pas gaan terugbetalen vanaf minimumloon en de terugbetaling gemaximeerd is op maximaal 4% van het inkomen. Daarnaast zorgen we niet alleen dat OV kaart behouden blijft, maar ook dat minderjarige MBO'ers recht krijgen op een OV kaart. En blijft de aanvullende beurs een gift en wordt deze verhoogt met 100 euro per maand.

VERKIEZING KANDIDATEN EERSTE KAMER

VOORDRACHT KANDIDATENCOMMISSIE EERSTE KAMER

AANBIEDING EN VERANTWOORDING

1. INLEIDING

Op 26 mei 2015 wordt de nieuwe Eerste Kamer gekozen, voor de periode 2015 – 2019. De kieslijst voor de Eerste Kamerfractie van GroenLinks wordt op het Congres van 7 februari 2015 vastgesteld. Als basis voor de besluitvorming van het Congres over de kieslijst dient het advies dat de kandidatencommissie in opdracht van het partijbestuur heeft opgesteld. Hierbij presenteren wij als kandidatencommissie Eerste Kamer ons advies voor de samenstelling van deze kieslijst.

De kandidatencommissie Eerste Kamer is in juli 2014 door het partijbestuur samengesteld. De commissie is onafhankelijk, maar fungeert in opdracht en onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. De commissie bestaat uit Paulien Goedvolk, Eva de Groot, Gertjan Kleinpaste (vanuit het Partijbestuur), Nevin Özütok, Steven de Vries, Wil de Vries-Kempes, Diana de Wolff en Roel van Gurp (voorzitter). Aanvankelijk maakte Heleen Weening ook deel uit van de commissie. Zij heeft haar deelname vanwege te drukke werkzaamheden in september 2014 moeten staken. De commissie is in haar werk secretariael en logistiek ondersteund door Addie Niesthoven (op vrijwillige basis) en door Mariëlle Stegeman van het partijbureau.

Na de aanvankelijke periode van openstelling heeft de commissie besloten de sollicitatietermijn te verlengen. Tevens heeft de commissie mensen actief geattendeerd op de mogelijkheid zich voor de Eerste Kamer kandidaat te stellen. De reden hiervoor lag in de ambitie van de commissie om minimaal twaalf en maximaal vijftien geschikte kandidaten voor te dragen voor de kieslijst, in overeenstemming met haar opdracht.

Er hebben 21 mensen gesolliciteerd naar een plek in de Eerste Kamerfractie van GroenLinks. De commissie heeft 17 mensen voor een eerste gesprek uitgenodigd. Met alle kandidaten die de commissie na dit eerste gesprek geschikt achtte voor een plaats op de kandidatenlijst heeft ook een tweede gesprek plaatsgevonden. In een enkel geval vond ook nog een derde gesprek plaats. Bij de gesprekken waren minimaal twee leden van de commissie aanwezig. In de meeste gevallen spraken de sollicitanten met drie of vier leden van de commissie, en soms met de voltallige commissie. De commissie heeft zich met deze werkwijze ingespannen om een gedegen indruk van de kandidaten te krijgen. Het advies dat nu voorligt is gebaseerd op een unaniem oordeel van de commissie als geheel. Wij dragen 13 mensen voor een plaats op de lijst voor.

De commissie is bijzonder enthousiast over de kwaliteiten van deze kandidaten. Als gevolg hiervan constateert de commissie dat er méér geschikte kandidaten zijn dan we zetels zullen halen. Reden temeer om ons met z'n allen hartstochtelijk in te zetten voor een goed resultaat bij de verkiezingen voor Provinciale Staten in maart. GroenLinks is rijk aan talent en trekt nieuw talent aan. We hopen dat de mensen die nu niet hun weg hebben gevonden naar een plaats op de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer, of uiteindelijk besloten hebben daar toch vanaf te zien, via andere wegen hun talenten voor de partij zullen inzetten.

2. ADVIES KANDIDATENCOMMISSIE

De kandidatencommissie heeft van het partijbestuur de opdracht gekregen om een lijst op te stellen met in totaal minimaal twaalf en maximaal vijftien plaatsen, om voor de eerste vijf plaatsen (top)kandidaten te zoeken die direct geschikt zijn als Eerste Kamerlid, en om de plaatsen zes tot en met twaalf te beschouwen als opvolgingsplekken. De opdracht van het partijbestuur aan de kandidatencommissie hebben we als bijlage bijgevoegd. De belangrijkste keuzes die de commissie heeft gemaakt lichten we hier nader toe.

De lijsttrekker

Het partijbestuur heeft de commissie gevraagd bij voorkeur een meervoudige voordracht te doen voor plek 1, tenzij zich maar één geschikte kandidaat bereid zou tonen. Met het afscheid van de huidige

fractie voorzitter Tof Thissen is het zaak opnieuw een aansprekende en gezaghebbende lijsttrekker te vinden. De commissie heeft zich daar breed en diepgaand op georiënteerd. We hebben voor het lijsttrekkerschap twee kandidaten geschikt en bereid gevonden. Zij zijn allebei lid van de huidige Eerste-Kamerfractie: Ruard Ganzevoort en Tineke Strik. Beide voldoen in onze ogen in ruim voldoende mate aan de vereisten voor de positie van lijsttrekker.

In ons lijstvolgordelijk advies spreken wij als commissie een unanieme voorkeur uit voor Ruard Ganzevoort als de nummer 1 van de lijst. Onze argumenten daarvoor zijn in het advies verwoord. De commissie is van mening dat GroenLinks aan Ruard een voortreffelijke lijsttrekker heeft, die de komende jaren in bredere zin op inspirerende en vernieuwende manier een bijdrage zal leveren aan het verder ontwikkelen en uitdragen van het GroenLinks-gedachtegoed.

De fractie: vernieuwing en continuïteit

De commissie heeft van het partijbestuur als opdracht meegekregen om te zorgen voor zowel vernieuwing als continuïteit in de samenstelling van de fractie. We hebben grondig nagedacht over het evenwicht tussen deze twee. Temeer daar we naast een viertal goed functionerende Eerste Kamerleden ook vier andere mensen gesproken hebben die we direct in staat achten het werk in de Eerste Kamer op goede, soms zelfs uitstekende wijze te vervullen.

Het belang van voldoende vernieuwing is in de ogen van de commissie geen loze kreet. Het is uit oogpunt van kwaliteitsverbetering voor GroenLinks belangrijk om steeds talent te blijven selecteren. Een evenwichtig verdeelde zittingsduur van de fractieleden is ook heel belangrijk, om het risico op een gelijktijdig vertrek van (vrijwel) de gehele fractie aan het einde van de volgende zittingsperiode zoveel mogelijk te beperken. De commissie hecht hierom sterk aan een goede balans tussen het waarborgen van continuïteit aan de ene kant, en het zorg dragen voor vernieuwing aan de andere kant. Deze opdracht, gecombineerd met de weging van de kwaliteiten en competenties van alle kandidaten, heeft bij de commissie tot de volgende keuze geleid.

Naast de zittende fractieleden, die we allen geschikt achten voor een nieuwe termijn in de Eerste Kamer, hebben we op de plaatsen drie en vijf van de lijst nieuwe kandidaten geplaatst. Bij een onverhoopt tegenvallend verkiezingsresultaat van drie zetels blijft de fractie dan bestaan uit twee zittende leden en één nieuwkomer. Bij een uitkomst van vier zetels bestaat de fractie dan uit drie zittende leden en één nieuwkomer. Bij behoud van vijf zetels bestaat de fractie uit drie zittende leden en twee nieuwkomers. Mocht GroenLinks goed scoren en één zetel winnen, dan keren de vier zittende leden terug, aangevuld met twee nieuwkomers.

Op deze manier denken we in lijn van onze opdracht het belang van GroenLinks optimaal te dienen. Een onderbouwing van de personele invulling die we hierbij voorstellen, is te vinden in ons lijstvolgordelijk advies. Daar wordt ook aangegeven over welke inhoudelijke expertise de kandidaten beschikken. Ook in dit opzicht menen wij dat de door ons voorgestelde lijst een goede en evenwichtige mix biedt.

De lijst

In bovenstaande hebben wij u meegenomen in de belangrijkste afwegingen waarvoor wij als commissie hebben gestaan. De keuzes die wij daarin hebben gemaakt leiden in de ogen van de commissie tot een sterke en evenwichtige lijst. De eerste acht plaatsen worden ingenomen door mensen die in onze ogen direct in staat zijn het werk in de Eerste Kamer te vervullen. Op de plaatsen daarna vinden we een paar uitstekende jonge talenten, die in de toekomst van grote waarde voor GroenLinks kunnen zijn. Daarna volgen enkele mensen die hun sporen binnen en buiten GroenLinks ruim verdiend hebben en die zeker kwaliteiten hebben, maar die in onze ogen niet in aanmerking komen voor een direct verkiesbare plaats of een plaats direct daaronder.

Het partijbestuur is voornemens deze lijst nog aanvullen met één of meerdere lijstduwers.

Wij bevelen u de door ons voorgestelde lijst van harte aan.

Het woord is aan het congres.

Utrecht, januari 2015

Namens de Kandidatencommissie Eerste Kamer,

Roel van Gurp (voorzitter)

Paulien Goedvolk,

Eva de Groot,

Gertjan Kleinpaste (vanuit het Partijbestuur),

Nevin Özütok,

Steven de Vries,

Wil de Vries-Kempes,

Diana de Wolff

Meer informatie is te vinden op

<https://groenlinks.nl/kandidaten-eerste-kamer>

LIJSTVOLGORDELIJK ADVIES KANDIDATEN-COMMISSIE EERSTE KAMER

RUARD GANZEVOORT

- ➔ Expertise: zorg & welzijn, diversiteit, onderwijs & cultuur

Veelzijdig en charismatisch vertolker van het GroenLinks-gedachtegoed

Ruard Ganzevoort combineert het lidmaatschap van de Eerste Kamer met een baan als hoogleraar praktische theologie aan de Vrije Universiteit.

Hij is ook lid van een aantal commissies en raden van toezicht op het gebied van zorg, wetenschap en media. Ruard heeft de afgelopen vier jaar in de Eerste Kamer onze hooggespannen verwachtingen meer dan waargemaakt. Ruard is sterk op inhoudelijk, communicatief en politiek-strategisch vlak. Hij heeft in de Eerste Kamer, maar ook in de media, een toonaangevende positie verworven. Kenmerkend voor Ruard is zijn zichtbaarheid en benaderbaarheid binnen en buiten onze partij. Als geen ander slaagt hij er in het GroenLinks-gedachtegoed in conceptuele én in concrete zin te vertolken. Doordat hij in staat is dit (waar nodig) nieuwe inhoud te geven bindt hij een breed publiek aan onze partij. Ruard heeft goede ideeën over de inzet van de Eerste Kamerfractie in de komende periode en de vaardigheden om die te gaan realiseren. De kandidatencommissie is buitengewoon verheugd over zijn kandidatuur voor plek 1. Wij dragen hem vol overtuiging voor als lijsttrekker.

Advies: plek 1, lijsttrekker

TINEKE STRIK

- ➔ Expertise: asiel & migratie, veiligheid & justitie, Europa, sociale zaken

Ervaren senator met internationaal gezag

Tineke Strik is naast het lidmaatschap van de Eerste Kamer werkzaam als universitair docent bij het Centrum voor Migratierecht van de Radboud Universiteit. Daarvoor was zij wethouder in Wageningen. Zij brengt

jarenlange ervaring mee vanuit de Eerste Kamer, de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, en als voorzitter van de Commissie Europese Zaken. Tineke is buitengewoon deskundig op het terrein van asiel en migratie, privacy, strafrecht en Europees recht. Zij is politiek slagvaardig, werkt graag samen en kan draagvlak creëren. Tineke heeft in de afgelopen jaren veel belangrijke moties geïnitieerd én aangenomen gekregen. Als persoon is Tineke verstandig, optimistisch en vriendelijk. Zij is initiatiefnemer van het Juridisch Netwerk, werkt samen met regionale en lokale afdelingen en werkgroepen als Kleurrijk Platform, de Europawerkgroep en Femnet. De kandidatencommissie is heel blij dat Tineke nog een periode de Eerste Kamer in wil. Hierdoor kan de continuïteit in kwaliteit worden gewaarborgd. Bovendien kan Tineke nieuwkomers in de fractie adequaat coachen en ondersteunen. Tineke is kandidaat vanaf plaats 1 en voldoet in onze ogen in ruim voldoende mate aan de vereisten voor de positie van lijsttrekker. In de weging ten behoeve van het lijstvolgordelijk advies dragen wij haar voor voor plaats 2 op de lijst.

Advies: plek 2

FRITS LINTMEIJER

- ➔ Expertise: verkeer, milieu, cultuur, economie & innovatie, Europa

Communicatieve kanjer met strategisch talent

Frits Lintmeijer is zelfstandig adviseur en was wethouder in Utrecht. Hij brengt brede bestuurlijke ervaring mee. Wij zien in Frits een vaardig Eerste Kamerlid. Hij wordt door vriend en vijand geroemd als zeer

succesvol wethouder. Wapenfeiten zijn de invoering van een milieuzone voor zwaar vervuilende auto's en de strijd tegen de verbreding van snelweg A27, ter bescherming van natuurgebied Amelisweerd. Frits weegt verschillende belangen zorgvuldig af en schakelt moeiteloos van algemeen bestuurlijk niveau naar het niveau van direct betrokkenen. Hij verwoordt zijn weloverwogen standpunten op een vriendelijke doch overtuigende manier. Op het punt van (kennis over) communicatie is Frits bijzonder sterk. Hij kan mensen verbinden en heeft een goed strategisch inzicht. De kandidatencommissie ziet Frits als een aanwinst voor de Eerste Kamerfractie. Daarom stellen wij voor in de persoon van Frits vernieuwing in de top te brengen en dragen hem voor voor plek 3 op de lijst.

Advies: plek 3

MARIJKE VOS

- ➔ Expertise: cultuur, ouderen- en jeugdzorg, (hoger) onderwijs, lokale overheidmilieu, natuur, ruimtelijke ordening, duurzame ontwikkeling, economische zaken, zorg & welzijn

Bevlogen en deskundig politica

Marijke Vos heeft GroenLinks vier jaar met passie en plezier in de Eerste Kamer vertegenwoordigd. Zij beschikt over een zeer brede politieke en maatschappelijke ervaring. Eerder was

Marijke voor GroenLinks partijvoorzitter, lid van de Tweede Kamer en wethouder van Amsterdam. In de Eerste Kamer is Marijke een slagvaardig woordvoerder op het brede terrein van natuur en milieu, energie, verkeer, landbouw, ruimtelijke ordening en economische zaken. Zij heeft met succes diverse debatten geïnitieerd en door slim gebruik van het motie- en vragenrecht met andere fracties zaken op de agenda weten te krijgen die anders niet de aandacht van de Eerste Kamer hadden gekregen. Zo is Marijke erin geslaagd een motie over zonne-energie aangenomen te krijgen die in de Tweede Kamer geen kans zou hebben gemaakt. Marijke is zowel inhoudelijk als strategisch sterk en overtuigend. Met veel waardering voor haar staat van dienst draagt de kandidatencommissie Marijke voor voor een plek hoog op de lijst.

Advies: plek 4

HARMEN BINNEMA

- ➔ Expertise: openbaar bestuur, ruimtelijke ordening, verkeer, financiën, Europa

Bevlogen academicus met politieke ervaring

Harmen is universitair docent, politicoloog en doet onderzoek naar lokaal bestuur en politieke partijen. Hij heeft ruime ervaring als fractievoorzitter in Provinciale Staten van Noord-Holland. Harmen

is teamgericht en spoort mensen aan om te presteren. Hij is goed in staat om verbinding te leggen tussen de wetenschap, de alledaagse politiek en de uitwerking daarvan in de praktijk. Harmens benadering, sterk inhoudelijk en tegelijk analytisch, past bij het werk van de Eerste Kamer. Hij is een gedreven politicus en een uitstekend debater. Als het politiek gewoel losbarst weet Harmen zich staande te houden. Hij kan goed relativeren. Harmen brengt kennis, ervaring en een breed netwerk mee doordat hij meerdere partijpolitieke functies heeft vervuld, maar ook actief is bij het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN) en het Drugspastoraat. De kandidatencommissie is ervan overtuigd dat Harmen het goed zou doen als Eerste Kamerlid. Omdat wij streven naar een mix van ervaring en vernieuwing dragen wij Harmen voor voor plek 5 op de lijst.

Advies: plek 5

MARGREET DE BOER

- ➔ Expertise: justitie, emancipatie, binnenlandse zaken, overheidsfinanciën & belastingen

Ervaren jurist met gezag en kennis van zaken

Margreet de Boer is naast haar Eerste Kamerlidmaatschap advocaat en bestuurlijk actief bij maatschappelijke organisaties. Zij was raadslid in het stadsdeel Amsterdam Westerpark/West. Margreet heeft

zich altijd met verve ingezet voor vrouwenrechten, als beleidsmedewerker en later directeur van het Clara Wichmann Instituut. In de afgelopen vier jaar heeft Margreet in de Eerste Kamer gezag verworven als analytisch sterke woordvoerder op thema's als wonen, emancipatie en mensenrechten. Datzelfde geldt op het voor haar nieuwe terrein van financiën. Margreet beschikt over een voor GroenLinks relevant netwerk, heeft een prettige presentatie en staat stevig in haar schoenen. Margreet staat bekend als een rustige, betrouwbare collega die stimuleert met zinvolle feedback. Zij is een intelligente, all round jurist en daarmee een waardevolle kracht binnen de Eerste Kamerfractie. Margreet wil graag nog een periode door om haar expertise nog verder uit te bouwen. De kandidatencommissie ondersteunt deze ambitie en draagt haar voor voor plek 6 op de lijst.

Advies: plek 6

MARCEL VISSERS

- ➔ Expertise: ruimtelijke ordening, volkshuisvesting & stedelijke vernieuwing, milieu, sociale zekerheid

Stevig politicus met een schat aan ervaring

Marcel Vissers was wethouder in Noordwijkerhout. Hij was eerder gedeputeerde in de provincie Zuid-Holland en daarvoor statenlid in deze provincie. Hierdoor brengt Marcel brede lokale en provinciale

bestuurlijke ervaring mee, nog aangevuld met ervaring opgedaan binnen de partij. Er is veel waardering voor zijn inzet als bestuurder. Marcel heeft een sterke persoonlijkheid, die hij inzet om de idealen van GroenLinks te verwezenlijken. Hij is daarin gedreven en toegewijd. Marcel heeft op meerdere plekken laten zien dat hij draagvlak kan verwerven, afstanden kan overbruggen en ook in moeilijke situaties resultaten kan boeken. De kandidatencommissie steunt Marcel in zijn ambitie om zijn ervaring nu in de Eerste Kamer voor GroenLinks te gaan inzetten. Daarom dragen wij hem voor voor plek 7 op de lijst.

Advies: plek 7

SASKIA BOLTEN

- ➔ Expertise: sociaal domein, zorg, inrichting van de rechtsstaat

Gedreven politica met brede ervaring

Saskia Bolten heeft ervaring in het lokaal bestuur. Recent was zij burgemeester van Steenbergen (Noord-Brabant) en daarvoor raadslid en wethouder in Delft. Zij was eerder lid van het

algemeen bestuur van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en was zes jaar lang lid van de Provinciale Staten van Noord-Brabant. Saskia geeft blijk van een enorme gedrevenheid, die zich vooral richt op de positie van zwakkeren in de samenleving. Helaas moest Saskia voortijdig het ambt van burgemeester neerleggen. Hierbij speelde de bestuurscultuur in de betreffende gemeente een rol. De kandidatencommissie heeft begrip voor deze hobbel in haar loopbaan. Wij dragen Saskia op basis van haar kwaliteiten voor voor plek 8 op de lijst.

Advies: plek 8

BARBARA WEGELIN

➔ Expertise: justitie, vreemdelingenrecht

Gedreven en maatschappelijk geëngageerd jurist

Barbara Wegelin is werkzaam als advocaat vreemdelingen- en vluchtelingenrecht. Zij beschikt over een vlotte penvoering en publiceert met enige regelmaat in vakbladen.

Bovendien heeft zij ervaring in het omgaan met de media. Barbara heeft een analytische en tegelijkertijd geëngageerde benadering. Hierdoor weet zij ruimte te creëren voor de betrokkenheid van anderen. Barbara kan haar standpunten op een heldere en overtuigende wijze overbrengen. Barbara heeft weinig ervaring in de politiek maar een realistisch beeld van het werk van de Eerste Kamer. De kandidatencommissie draagt Barbara voor voor plek 9 op de lijst.

Advies: plek 9

AXEL BOOMGAARS

➔ Expertise: staatsrecht

Jong talentvol politicus

Axel Boomgaars is fractievoorzitter in Amstelveen en een veelbelovend politiek talent. Hij bevindt zich in het eindstadium van twee studies. In de gesprekken met de kandidatencommissie heeft Axel blijk gegeven

van een stevige theoretische bagage op het vlak van staatsrecht en juridische zaken. Zijn kandidatuur voor de Eerste Kamer is een weloverwogen stap. Wij zijn onder de indruk van zijn talent, maar van mening dat het wat vroeg is voor de stap naar de Eerste Kamer. De kandidatencommissie draagt Axel voor voor plek 10 op de lijst met een warme aanmoediging om zijn ambitie en politieke passie verder vorm te geven.

Advies: plek 10

HERMA HOFMEIJER

- ➔ Expertise: cultuur, ouderen- en jeugdzorg, (hoger) onderwijs, lokale overheid

Enthousiaste denker

Herma is een samenwerker en energieke ondernemer, actief in maatschappelijke organisaties in de cultuursector, het hoger onderwijs, ouderen- en jeugdzorg. Juist deze sectoren, met veel beleidswij-

zigingen met negatieve effecten voor de praktijk, doen haar weer verlangen naar het politieke werk. Herma is actief geweest als gemeenteraadsraadslid en fractievoorzitter in Amsterdam. De kandidatencommissie draagt Herma voor voor plaats 11.

Advies: plek 11

WILLEM VERF

- ➔ Expertise: taal & cultuur, welzijn, regionale economische ontwikkeling, arbeidsmarkt

Stevig politicus met sterke regionale binding

Willem Verf is een gedreven en bevlogen GroenLinkser. Hij heeft een achtergrond als directeur van een welzijnsorganisatie. Willem is schrijver van beroep en momenteel actief als vrijwilliger.

Hij was fractievoorzitter in Provinciale Staten van Friesland. Willem is communicatief sterk. Hij staat voor een samenleving waarin creativiteit, innovatie en groene vooruitgang vooropstaan en mensen niet uitgesloten worden. De kandidatencommissie ziet Willem als iemand met een groot sociaal hart, die zijn ideeën om wil zetten in politiek haalbare doelen. Willem kan als Eerste Kamerlid tot zijn recht komen in een wat grotere fractie. Daarom dragen wij hem voor voor plek 12 op de lijst.

Advies: plek 12

JAN DIRX

- ➔ Expertise: milieu & natuur, duurzame ontwikkeling, financiën

Degelijke en deskundige adviseur

Jan Dirx is al 45 jaar verbonden met GroenLinks en haar voorganger de PPR. In de jaren '80 was hij Statenlid en fractievoorzitter in de provincie Gelderland. Jan heeft in zijn loopbaan voor maatschappelijke organisaties gewerkt

als Natuur en Milieu en De Groene 11. In zijn werk richtte hij zich vooral op strategievorming en public affairs. Jan heeft een bescheiden persoonlijkheid met een duidelijke visie en mening. Hij beschikt over uitgebreide kennis op het gebied van milieu, natuur, duurzame ontwikkeling en financiën. Nu Jan binnenkort met pensioen gaat wil hij zich graag voor GroenLinks inzetten. De kandidatencommissie ziet Jan als een waardevolle kracht in een grote fractie. Daarom dragen wij hem voor voor plek 13 op de lijst.

Advies: plek 13

PERSOONLIJKE MOTIVATIE VAN DE KANDIDATEN

RUARD GANZEVOORT

Voor mij is politiek daadkrachtig dromen. Ik neem geen genoegen met hoe de wereld er uitziet of met hoe de dingen 'nu eenmaal gaan'. Ik geloof dat het anders en beter kan. Ik heb een duidelijk beeld van een open en eerlijke samenleving waarin ruimte is voor verschil. Waarin alle mensen ontvangen wat ze nodig hebben en kunnen delen wat ze te bieden hebben. Een samenleving die niet meer gebruikt dan de aarde kan blijven leveren en niet meer achterlaat dan de aarde kan verwerken. Die heldere droom van een wereld in balans is de drijfveer van mijn politieke handelen en ik ben voortdurend bezig om die droom werkelijkheid te maken.

Sinds bijna vier jaar mag ik het GroenLinks-geluid uitdragen in de Eerste Kamer, vooral op onderwerpen als zorg, onderwijs, ontwikkelingssamenwerking en defensie. Daar komen mijn ervaring en persoonlijkheid op een mooie manier samen: de analytische wetenschapper, de inspirerende docent en predikant, de diplomatieke voorzitter en strategische toezichthouder, de energieke ondernemer, de communicatieve media-mens, de betrokken vader van vijf, de tegendraadse emancipatie-activist.

Ik wil graag in de periode 2015-2019 het gezicht van GroenLinks in de Eerste Kamer zijn. Meer dan ooit is een daadkrachtig en inspirerend verhaal nodig, een uitnodigende en constructieve houding, een echt alternatief voor het kabinetsbeleid en een hartstochtelijke inzet voor de democratie, de rechtstaat en de mensenrechten. Meer dan ooit zal een groen, links en vrijzinnig geluid kunnen inspireren en ik sta te trappelen om dat te laten klinken. Daarom wil ik de GroenLinks-lijst aanvoeren.

TINEKE STRIK

Wat mij drijft

Polarisatie bedreigt het samenleven in Europa, ook in Nederland. Ik wil dat niet laten gebeuren en wil daarom de democratische rechtsstaat als anker verstevigen: gelijke kansen en rechten, democratisering, bescherming van minderheden en persoonlijke vrijheden.

Ik ben een jurist en wetenschapper met brede maatschappelijke en politieke ervaring. GroenLinks

is mijn partij: ik was beleidsmedewerker bij de Tweedekamerfractie, schreef aan vijf verkiezingsprogramma's, was vier jaar wethouder in Wageningen en ben nu bijna acht jaar senator. Ik weet wat wetten teweegbrengen.

Wat ik al deed

Ik houd bescherming van mensenrechten op de agenda, ook in Europa. Mijn rapport over vluchtelingen die op zee verhongerden omdat iedereen hen in de steek liet, leidde in veel landen tot commotie in politiek en media en procedures tegen ministers.

Ik heb gezorgd voor soepeler regels voor gezinshereniging van vluchtelingen. Bedong waarborgen bij het gebruik van persoonsgegevens door inlichtingendiensten en het fouilleren van gevangenen. Dankzij mijn inzet kan het parlement ministers controleren terwijl ze wetten maken in Brussel.

Wat ik nog wil

Ik werk graag samen: met deskundigen en belangengroepen, met GL-werkgroepen en (locale) politici maar ook met andere fracties in de Kamer. Het onstabiele politieke klimaat biedt GroenLinks kansen als we slimme coalities sluiten. Daar zet ik mijn ervaring en positie graag voor in. Ik ben blij met het advies voor plaats twee, maar ook verheugd dat de commissie mij heel geschikt vindt als lijsttrekker. Als vicevoorzitter ben ik daarvoor uitstekend voorbereid. Ik wil de fractie vertegenwoordigen, coachen en tot een hecht team smeden. De keuze voor plaats één is aan het congres!

Kijk ook op www.facebook.com/tineke.strik9

FRITS LINTMEIJER

Sinds de oprichting ben ik lid van GroenLinks. Want toen en nu was en is er in Nederland een noodzaak voor groene en sociale politiek. De laatste vier jaar zette ik me in Utrecht als wethouder Verkeer en Cultuur in voor een stad die schoner en gezonder is, waar tram en fiets het winnen van de auto, waar cultuur er is voor iedereen, ook in de wijken. Met succes. Waar GroenLinks groot is, maken we het verschil. Dat kan straks ook in de Eerste Kamer. Ik heb voor veel maatschappelijke sectoren de afgelopen

decennia gewerkt. Gezien hoe besluitvorming tot stand komt, maar vooral ook wat wetten en regels betekenen voor mensen. Voor de leerling in de klas, voor de kwaliteit van ons water, bij het realiseren van natuur en voor verplegers en patiënten in het ziekenhuis. Het kan en moet groener, socialer, zorgzamer. Daar wil ik vanuit de Eerste Kamer aan bijdragen. Door kritisch te kijken wat voor ligt, een heldere analyse te maken hoe het beter kan en dat in het debat scherp te formuleren. Mijn stijl: op het eerste gezicht beschouwend, rustig en analyserend. Maar ook stevig in het debat en volhardend. Met een goed strategisch inzicht en politiek gevoel. En door gewoon mezelf te zijn: met een beetje humor en inspiratie opgedaan tijdens de lange wandelingen die ik graag maak. Zo draag ik eraan bij dat de Eerste Kamer nog beter zijn rol kan spelen en Nederland net als mijn stad een beetje groener en socialer wordt.

MARIJKE VOS

Sinds de oprichting van GroenLinks voel ik me enorm verbonden met onze partij. Groen en links, dat is waar ik voor sta, waar ik me voor inzet. Juist die combinatie van groen en links maakt onze politieke positie uniek en meer dan ooit relevant.

Ik ben daarom zeer gemotiveerd lid van de Eerste kamer en stel me met veel enthousiasme kandidaat voor een tweede periode.

Afgelopen periode heb ik onderwerpen op het brede terrein van natuur en milieu weten te agenderen en resultaten geboekt bijvoorbeeld voor zonne-energie, en scherpere aandacht voor effecten van het mestbeleid.

Ik wil de positie van GroenLinks op groene onderwerpen de komende periode verder versterken en de opgebouwde samenwerking binnen onze partij en met de groene maatschappelijke bewegingen intensiveren.

Juist nu, in tijden van hoge werkloosheid en toenemende ongelijkheid biedt de groene, circulaire economie belangrijke perspectieven voor aanpak van klimaatproblematiek, bescherming van natuur en bestaansbronnen van mensen, en ook voor werkgelegenheid en eerlijk delen. Ik wil die visie van GroenLinks verder versterken, bijdragen aan een nog aansprekender verhaal, dit verbinden met het dagelijks leven van mensen en concrete resultaten

boeken. Groene en sociale initiatieven van mensen en bedrijven ondersteunen en mogelijk maken. Goede wetten en regels zijn daarvoor cruciaal. Door mijn lange en brede maatschappelijke en politieke ervaring heb ik ondervonden hoezeer goede wetten en regels veranderingen kunnen versterken en mogelijk maken. Ik wil daar in de Eerste Kamer mijn steen aan bijdragen. Met zo'n wankel en intern verdeeld kabinet is dat meer nodig dan ooit.

HARMEN BINNEMA

Harmen Binnema, 35 jaar, een Amsterdammer met Friese wortels, nu samenwonend in Utrecht. Als docent en onderzoeker aan de Universiteit Utrecht houd ik mij volop bezig met de wereld van politiek en bestuur. Na acht jaar in Provinciale Staten ben ik de afgelopen tijd meer op de achtergrond actief geweest, met het geven van trainingen over sociale media, debatteren en onderhandelen, en in campagne teams en kandidatencommissies.

De Eerste Kamer spreekt mij aan vanwege de zaal, de geschiedenis die je er ruikt en ziet, maar vooral vanwege de stijl van politiek bedrijven. Waar (meestal) nog tijd is diepgaand bij belangrijke wetgeving stil te staan, waar plek is voor eigen, onafhankelijke afwegingen. In zo'n omgeving voel ik mij thuis en kan ik met wetenschappelijke kennis én politiek-strategisch inzicht een fris en herkenbaar geluid laten horen. Ik wil er graag aan bijdragen deze beschouwende rol te behouden, juist in een tijd waarin die onder druk staat van dichtgetimmerde deals uit de Tweede Kamer.

In politiek en werk heb ik ruime ervaring opgedaan met ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, financiën, Europa en openbaar bestuur. In woelige en spannende tijden heb ik laten zien dat ik rust en overzicht kan bewaren. Ik ben gericht op de inhoud, stel mij constructief op en zoek naar samenwerking en verbinding, maar aarzel niet tegenstellingen in het debat duidelijk neer te zetten en ga het conflict zeker niet uit de weg. Met die persoonlijke en inhoudelijke bagage sta ik te popelen als senator aan de slag te gaan.

MARGREET DE BOER

De afgelopen vier jaar heb ik mij met veel plezier voor GroenLinks ingezet in de Eerste Kamer. Als politiek gedreven jurist voel ik mij er als een vis in het water. Het is immers de plek waar politiek en juridische analyse samenkomen. Ik heb mijn juridische expertise goed kunnen inzetten voor de belangrijkste taak van de Eerste Kamer, het toetsen van wetgeving. Op het terrein van justitie was ik al thuis; de portefeuilles binnenlandse zaken, wonen en financiën heb ik mij eigen gemaakt. Enkele onderwerpen waarop ik een belangrijke inbreng heb geleverd: het huurbeleid, het bestuurlijk stelsel, de wetgeving uit het roze stembusakkoord, vergroening van de belastingen en de effecten van belastingverdragen voor ontwikkelingslanden.

Binnen en buiten de Kamer heb ik zowel een relevant netwerk als gezag opgebouwd. Hierdoor ben ik effectief geworden in het lospeuteren van toezeggingen en het realiseren van draagvlak. In de komende periode wil ik niet alleen mijn expertise verder uitbouwen, zoals de kandidatencommissie schrijft, maar vooral de vruchten van mijn verworven positie en ervaring oogsten, om daarmee een nog steviger bijdrage te leveren aan onze groene en linkse idealen.

Ik hoop dat het congres mij die kans wil bieden en mij op een verkiesbare plaats op de lijst wil zetten. Ik beloof jullie mijn niet aflatende inzet. En natuurlijk zal ik mij ook in de komende periode weer laten voeden door deskundigen buiten en binnen de partij, zoals de woonbond, het COC, het juristennetwerk, de werkgroep wonen, de werkgroep economie, FemNet, en onze lokale politici.

MARCEL VISSERS

Marcel Vissers, 1963, Delft

Als belangenbehartiger in de sociale zekerheid en als lokaal en provinciaal politicus heb ik ervaren hoe belangrijk zorgvuldige wet- en regelgeving is voor mensen, organisaties en mede-overheden. Het spreekt mij enorm aan dat GroenLinks ook bij de toetsende en reflectieve rol in de Eerste Kamer nadrukkelijk en consequent blijft "knokken voor wat kwetsbaar is". In de huidige politieke verhoudingen heeft de Eerste Kamer een aanzienlijke invloed op

“de andere kant” van het Binnenhof. Het is van groot belang dat de positie van GroenLinks na de komende Statenverkiezingen getalsmatig en inhoudelijk tenminste gehandhaafd blijft. Ik wil daar graag mijn steentje aan bijdragen.

Ik ben een ervaren volksvertegenwoordiger en bestuurder, sterk en overtuigend in debat, door-en-door GroenLinkser en een loyale teamspeler. Ik heb gevoel voor menselijke en politieke verhoudingen, stevig en scherp op de inhoud, mild op de persoon. Mensen uit mijn politieke en bestuurlijke omgeving typeren mij als analytisch sterk, besluitvaardig, overtuigend, toegewijd, zelfverzekerd, verantwoordelijk, vastberaden, collegiaal en eerlijk.

Mijn kennis, ervaring en deskundigheid bevinden zich voornamelijk in het bestuurlijke, fysieke en sociale domein. Naar mijn idee zijn die terreinen allemaal relevant voor het Eerste Kamerwerk. Daarnaast kan ik me snel verdiepen in nieuwe onderwerpen en beleidsterreinen, en ook daarin de relevante zaken identificeren en bij de kop pakken. Ik kan dus één van de “breed inzetbare generalisten” zijn voor de nieuwe fractie. Ik ben blij met het inhoudelijke oordeel van de kandidatencommissie, maar ook van harte beschikbaar voor een direct verkiesbare plaats op de lijst.

SASKIA BOLTEN

Saskia Bolten, 60 jaar, Steenbergen Noord-Brabant

Ik ben allround bestuurder met veel ervaring binnen en namens GroenLinks, heb een brede belangstelling en hart voor het algemeen belang. Het lukt mij goed om complexe maatschappelijke kwesties te analyseren. “Nee” of “dat kan niet” zijn geen houdbare antwoorden op terechte vragen. Door over (eigen) grenzen heen te kijken, kom ik vaak tot oplossingen waaraan anderen niet denken. Ik weet resultaten te bereiken door zaken en mensen die ogenschijnlijk niets met elkaar te maken hebben met elkaar te verbinden.

Om volksvertegenwoordigers en bestuurders in decentrale overheden in een krachtig positie te krijgen, heb ik veel initiatieven genomen, waaronder de oprichting van Raadslid.Nu en de heroprichting van de Wethoudersvereniging. Want ik geloof in

empowerment, de kracht en kwaliteiten van mensen omzetten in invloed, zeggenschap en macht, zodat zij hun eigen positie versterken en in het verlengde daarvan de samenleving. Dat is niet alleen belangrijk voor individuen, maar ook voor politici, overheden en organisaties.

Verandering moet lokaal beginnen, bijvoorbeeld via een energiecoöperatie, een pact tegen armoede (dat ik zelf heb gestart) of een zelfvoorziening op het gebied van zorg. Dat soort lokale initiatieven moet beloond worden met wet en (belasting)regelgeving. Daarvoor wil ik me straks ook in de Eerste Kamer graag inzetten.

BARBARA WEGELIN

Voor mij is in alles wat ik doe het besef bepalend, dat de plaats waar je geboren bent niet alles hoort te zeggen over waar je uiteindelijk belandt in het leven. Ik ben advocaat in het vreemdelingen- en vluchtelingenrecht. In mijn vak moet je kunnen knokken, je nek uit durven steken, probleemoplossend zijn, soms je verlies kunnen nemen en je kunnen inleven in het standpunt en de gevoelens van je cliënt maar ook die van de andere partij. Ik koos voor het vreemdelingenrecht uit maatschappelijke betrokkenheid, rechtvaardigheidsgevoel en gedrevenheid. Voor mij zijn dit ook belangrijke eigenschappen in een politicus. Ik wil dat wat mij drijft en wat ik heb geleerd als vreemdelingenadvocaat graag breder inzetten.

We staan als samenleving voor grote uitdagingen: hoe blijven de zorg en het onderwijs toegankelijk en tegelijkertijd betaalbaar; hoe overtuigen we iedereen van de urgentie en onomkeerbaarheid van klimaatverandering en hoe bieden we als samenleving plaats aan een veelheid van culturen, nationaliteiten, overtuigingen zonder onze onderlinge verbondenheid te verliezen?

Ik geloof in sterke schouders die zwaardere lasten dragen, maar ook in kleinere schouders die naar vermogen bijdragen. Alleen zo houden we draagvlak voor onderlinge solidariteit, en een gelijkwaardiger samenleving is in ieders belang.

Ik hoop dat ik vanuit deze overtuigingen en met de vaardigheden die ik heb, namens GroenLinks, een zinvolle bijdrage kan leveren aan de maatschappij waarin wij leven.

AXEL BOOMGAARS

Geboren in Brabant, getogen in Limburg, ben ik voor mijn studies richting Amsterdam getrokken. Daar ben ik sinds 2008 vrijwilliger voor het COC, waarmee ik van Nieuw-West tot Oud-Zuid op middelbare scholen LHBT-voorlichting geef. Sinds 2010 ben ik ook raadslid in Amstelveen.

Als bijna afgestudeerd staatsrechtjurist en beleidssocioloog is de Eerste Kamer bij uitstek het orgaan waar ik voor GroenLinks van toegevoegde waarde wil zijn. Staatsrecht gaat over de spelregels van de macht. Nu de positie van het parlement en de rechtsstaat onder druk staan, wil ik die juist verstevigen. Daarnaast biedt sociologie mij de mogelijkheid om wetgeving kritisch te beoordelen op maatschappelijke doelen die ze wil bereiken, en om daarmee gepaard gaande bubbels als 'eigen verantwoordelijkheid' door te prikken.

Als jongste fractievoorzitter voor GroenLinks in een gemeenteraad heb ik het politieke handwerk onder de knie gekregen. Mijn affiniteit ligt bij vrijzinnigheid: ruimte voor vrijheid en verschil. Rondom bijvoorbeeld gelijke behandeling, privacy en het softdrugsbeleid heb ik met succes GroenLinks op de kaart gezet. Ons groene en sociale verhaal laat echter ook zien waar bescherming tegen vrijheid van anderen nodig is.

Ik ben vereerd met een plaats op de voordracht en de mooie woorden van de commissie. Zij noemt een verkiesbare plek nog te vroeg, maar verjonging hoort juist bij GroenLinks. Ik denk een goede mix van verjonging en ervaring te zijn, daarom vraag ik jullie steun voor een hogere opvolgplek. Ik ben trots om met zoveel steengoede kandidaten op de voordracht te staan en ga sowieso keihard campagne voeren!

HERMA HOFMEIJER

Begonnen als medewerker van de Tweede Kamerfractie, ben ik in de afgelopen 25 jaar van de helicopterview gereisd naar de voeten in de modder. Mijn brede en diverse ervaring in de praktijk en worteling in de maatschappelijke domeinen van onderwijs, zorg en cultuur, maken dat ik bij uitstek in staat ben om voorgestelde wetgeving te doordenken vanuit het perspectief van de uitvoering en het effect op de samenleving ervan. In de Eerste Kamer wil ik een onafhankelijk en evenwichtig GL-geluid laten

horen dat tegenwicht biedt tegen enerzijds het cynisme van de politieke flanken en anderzijds de kale vlakke van de compromissen in het politieke midden.

WILLEM VERF

Willem Verf wil de Eerste Kamer echt in! Geadviseerd op 12, beschikbaar vanaf plek 2.

Waarom? Juist nu kan de partij me goed gebruiken. Ik pas precies in de omslag naar het nieuwe profiel van GroenLinks: economisch wat linkser en minder randstedelijk.

De activiteiten in de Eerste Kamer zijn geknipt voor me. Zorgvuldig oordelen over nieuwe wetten en daarbij scherp zijn op de politieke betekenis van je werk.

Ik verwerk gemakkelijk grote hoeveelheden informatie, en weet de essentie eruit te halen. Zowel in kleine- als grote teams ben ik een gewaardeerd deelnemer.

Uit Drenthe, Groningen, Overijssel en Fryslân ben ik de enige kandidaat. Ik vind dat er ook uit Noord Oost Nederland een serieuze kanshebber op de lijst moet staan. Iemand die niet alleen in de regio woont, maar zich er ook positief mee verbonden voelt.

Om mij als persoon, en wat betreft mijn opvattingen, goed te leren kennen, surf naar: www.willemverfsenator.nl. Op die website vind je onder andere een filmpje waarin ik mezelf in enkele minuten aan de leden voorstel. Hartverwarmend zijn de reacties die mensen geven op mijn kandidatuur, bekijk ze op de site. Hoe anderen over je capaciteiten oordelen, is vaak overtuigender dan propaganda voor jezelf...

Jammer genoeg kan ik zelf niet op het congres zijn, omdat ik net geopereerd ben. Die operatie verliep goed en naar verwachting ben ik weer topfit, wanneer de nieuwe Eerste Kamer actief wordt. Dus: surf naar www.willemverfsenator.nl en vooral: Stem op me!

JAN DIRX

Young at heart

Wat mooi: 250 woorden om onbescheiden reclame te mogen maken voor mezelf. Geboren in Limburg (1950), wonend in Noord-Brabant en altijd werkend in de Randstad houd ik voeling met de veelzijdigheid van ons land. Open, verwachtingsvol en tegelijkertijd scherp analyserend sta ik in de wereld.

Naast mijn inhoudelijke expertise zit mijn kracht in het mensen bij elkaar brengen door nieuwe oplossingen te creëren. Ik kan vanuit de missie van de organisatie (partij) waar ik voor werk mensen met elkaar verbinden om processen te versnellen zodat er resultaten worden geboekt (verzilveren). Dat kan ik zowel binnen een klein als een groot team en vanuit een team verbindend naar anderen toe (“vriend en vijand”). Trefwoorden daarbij zijn: standvastig, een goed luisterend oor, strategisch, op zoek naar kansen. Ik heb ruim 40 jaar gewerkt op het snijvlak van politiek en samenleving. Eerst vijftien jaar vanuit de kant van de politiek (wetenschappelijk bureau PPR, gemeenteraad Nijmegen, provinciale staten Gelderland), daarna 25 jaar vanuit de kant van maatschappelijke organisatie (o.a. Natuur & Milieu). Ik ken politiek en ambtelijk Den Haag en Brussel behoorlijk goed, evenals het hele veld van natuur-, milieu- en ontwikkelingsorganisaties. Maar ik zit evengoed regelmatig aan tafel met VNO-NCW, individuele bedrijven en adviesbureaus. Kennis en netwerken die ik nu weer graag mee terug wil nemen naar de politiek om onze partij mee te versterken. Samen werken aan een rechtvaardige, sociale en duurzame toekomst. Kortom, een krasse knar met een brok ervaring en nog altijd young at heart!

Jan Dirx

➔ LEES VERDER IN DE DAGKRANT!

De laatste updates voor het congres vind je in de dagkrant.

De volgende stukken zul je kunnen vinden in de dagkrant:

- ➔ een overzicht van alle activiteiten tijdens de lunchpauze
- ➔ een overzicht van de plaatsen op de EK-lijst waarvoor de kandidaten zich kandideren
- ➔ een voorstel voor de lijstduwers voor de kandidatenlijst Eerste Kamer
- ➔ eventuele moties; deze kunnen worden ingediend tot 28 januari
- ➔ aanvullende praktische informatie voor de dag zelf

De dagkrant is beschikbaar op papier tijdens het congres (wordt uitgereikt bij de ontvangstbalie) en kun je in zijn geheel online vinden vanaf 5 februari via congres.groenlinks.nl. Onderdelen van de dagkrant die eerder klaar zijn publiceren we z.s.m. Online via congres.groenlinks.nl. Wil je je zoveel mogelijk vooraf kunnen inlezen, houd dit dan in de gaten.

